Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (suurkoda)

10. september 2025*

Keskkond – Delegeeritud määrus (EL) 2022/1214 – Taksonoomia – Fossiilgaasi ja tuumaenergiaga seotud majandustegevus – Liigitamine keskkonnasäästlikuks majandustegevuseks – Investeeringud – Panus üleminekusse CO_2-neutraalsele majandusele kooskõlas Pariisi kokkuleppe 1,5 °C eesmärgiga – Nullnetoheite eesmärk 2050. aastaks – Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse – Määruse (EL) 2020/852 artiklid 10 ja 11 – Mõiste „vähese CO_2 heitega tegevus“ – Keskkonnaeesmärkide oluline kahjustamine – Raskete reaktoriõnnetustega seotud riskid – Kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmetega seotud riskid – Põudade ja kliimaohtudega seotud riskid – Ettevaatuspõhimõte – Tehnilised sõelumiskriteeriumid – Kasvuhoonegaaside heite vähendamine – ELTL artikkel 290 – Seadusandliku akti „olemuslike osade“ mõiste – Teaduslikud tõendid – Komisjoni kaalutlusruum – Ilmne hindamisviga

Kohtuasjas T-625/22,

Austria Vabariik, esindajad: M. Klamert ja F. Koppensteiner, keda abistasid advokaadid S. Lünenbürger, K. Reiter ja M. Kottmann,

hageja,

keda toetab

Luksemburgi Suurhertsogiriik, esindajad: A. Germeaux ja T. Schell,

menetlusse astuja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: C. Ladenburger, R. Tricot, G. von Rintelen, C. Auvret ja B. De Meester,

kostja,

keda toetavad

Bulgaaria Vabariik, esindajad: T. Mitova ja S. Ognianova Ruseva,

Tšehhi Vabariik, esindajad: J. Vláčil ja L. Dvořáková,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

Prantsuse Vabariik, esindajad: T. Stéhelin, B. Fodda ja M. de Lisi,

Ungari, esindajad: M. Fehér ja K. Szíjjártó,

Poola Vabariik, esindajad: B. Majczyna, M. Rzotkiewicz ja K. Rudzińska,

Rumeenia, esindajad: E. Gane, M. Chicu ja O.-C. Ichim,

Sloveenia Vabariik, esindajad: A. Grum ja B. Jovin Hrastnik,

Slovaki Vabariik, esindaja: E. Larišová,

ning

Soome Vabariik, esindaja: H. Leppo,

menetlusse astujad,

ÜLDKOHUS (suurkoda),

koosseisus: president M. van der Woude, kohtunikud S. Papasavvas, A. Marcoulli, M. J. Costeira, O. Porchia, M. Kancheva, U. Öberg, G. De Baere, T. Pynnä, J. Laitenberger, G. Steinfatt, D. Petrlík, P. Zilgalvis (ettekandja), E. Tichy-Fisslberger ja L. Spangsberg Grønfeldt,

kohtusekretär: ametnik S. Jund,

arvestades menetluse kirjalikku osa,

arvestades 10. septembril 2024 võetud menetlust korraldavat meedet ja komisjoni vastust, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 30. septembril 2024,

arvestades 21. ja 22. oktoobri 2024. aasta kohtuistungeid, mille käigus Austria Vabariik esitas selle vastuse kohta oma seisukohad,

on teinud järgmise

kohtuotsuse

1 ELTL artikli 263 alusel esitatud hagis palub Austria Vabariik tühistada komisjoni 9. märtsi 2022. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/1214, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2021/2139 seoses teatavate energiasektorite majandustegevusega ja delegeeritud määrust (EL) 2021/2178 seoses sellise majandustegevusega seotud teatava avalikustamisega (ELT 2022, L 188, lk 1; edaspidi „vaidlustatud määrus“).

Vaidluse taust

2 Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu võtsid 18. juunil 2020 vastu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT 2020, L 198, lk 13; edaspidi „taksonoomiamäärus“).

3 Taksonoomiamääruse artikli 1 lõike 1 kohaselt on selles määruses kehtestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks, kas majandustegevus liigitatakse keskkonnasäästlikuks, et teha kindlaks investeeringu keskkonnasäästlikkuse määr. Määruse põhjenduse 3 kohaselt on selle määruse vastuvõtmine oluline samm rahavoogude suunamisel kestlikesse tegevustesse, et saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalne Euroopa Liit.

4 Selle saavutamiseks on taksonoomiamääruses, nagu nähtub selle põhjendustest 6 ja 12, kehtestatud ühtne kestliku tegevuse klassifitseerimissüsteem, millega ühtlustatakse liidu tasandil kriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevus on keskkonnasäästlik, mis annab investoritele ja teistele ettevõtjatele ühise arusaama sellest, milline majandustegevus on keskkonnasäästlik.

5 Euroopa Komisjon võttis 4. juunil 2021 vastu delegeeritud määruse (EL) 2021/2139, millega täiendatakse taksonoomiamäärust, kehtestades tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt muid keskkonnaeesmärke (ELT 2021, L 442, lk 1).

6 Komisjon võttis 9. märtsil 2022 vastu vaidlustatud määruse, mille eesmärk on muu hulgas kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid, et lisada teatav tuumaenergia ja fossiilgaasi sektori tegevus sellise tegevuse kategooriasse, mis liigitatakse taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 3 alusel kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks, ja sellise tegevuse kategooriasse, mis liigitatakse selle määruse artikli 11 lõike 3 alusel kliimamuutustega kohanemisse oluliselt panustavaks (edaspidi „tehnilised sõelumiskriteeriumid“).

Poolte nõuded

7 Austria Vabariik, keda toetab Luksemburgi Suurhertsogiriik, palub Üldkohtul:

– tühistada vaidlustatud määrus;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

8 Komisjon, keda toetavad Bulgaaria Vabariik, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Sloveenia Vabariik, Slovaki Vabariik ja Soome Vabariik, palub Üldkohtul:

– jätta hagi rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja Austria Vabariigilt.

Õiguslik käsitlus

9 Austria Vabariik esitab oma hagi põhjendamiseks 16 väidet.

10 Esiteks puudutavad esimesed kaheksa väidet tuumaenergiasektoriga seotud majandustegevust.

11 Täpsemalt on esimese väite kohaselt rikutud taksonoomiamääruse menetlusnorme ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määruse (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT 2021, L 243, lk 1; edaspidi „Euroopa kliimamäärus“), artikli 6 lõiget 4.

12 Teise väite kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 10 lõiget 2 ja artikli 19 lõike 1 punkte f ja g ning ettevaatuspõhimõtet.

13 Kolmanda ja neljanda väite kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artiklit 17 ja artikli 19 lõike 1 punkte f ja g ning ettevaatuspõhimõtet.

14 Neljanda väite kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artiklit 17 seoses erinevate tehniliste sõelumiskriteeriumidega, selle määruse artikli 19 lõike 1 punkti f ja ettevaatuspõhimõtet.

15 Viienda väite kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artiklit 11 ja artikli 19 lõike 1 punkti f ning ettevaatuspõhimõtet.

16 Kuuenda väite kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti k.

17 Seitsmenda väite kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse eesmärki ja soovitavat toimet turu killustumise ohu tõttu.

18 Kaheksanda väite kohaselt on rikutud ELTL artiklit 290.

19 Teiseks puudutavad ülejäänud kaheksa väidet fossiilgaasisektoriga seotud majandustegevust.

20 Täpsemalt on üheksanda väite kohaselt rikutud taksonoomiamääruse menetlusnorme ja Euroopa kliimamääruse artikli 6 lõiget 4.

21 Kümnenda väite kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 10 lõiget 2 ja artikli 19 lõike 1 punkte f ja g ning ettevaatuspõhimõtet.

22 Üheteistkümnenda väite kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punktides a ja j sätestatud tehnoloogianeutraalsuse põhimõtet ja diskrimineerimiskeeldu.

23 Kaheteistkümnenda väite kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artiklit 17 ja artikli 19 lõike 1 punkti f ning ettevaatuspõhimõtet.

24 Kolmeteistkümnenda väite kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artiklit 11 ja artikli 19 lõike 1 punkti f ning ettevaatuspõhimõtet.

25 Neljateistkümnenda väite kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti i, kuna fossiilgaasiga seotud tegevuse lisamine taksonoomiasse toob kaasa varade kasutuskõlbmatuks muutumise ohu.

26 Viieteistkümnenda väite kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti k.

27 Kuueteistkümnenda väite kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse eesmärki ja soovitavat toimet turu killustumise ohu tõttu.

28 Üldkohus peab otstarbekaks analüüsida kõigepealt esimest ja üheksandat väidet koos. Tuumaenergiaga seotud majandustegevuse osas analüüsib Üldkohus kaheksandat ja teist väidet, seejärel kolmandat ja neljandat väidet koos ning lõpuks viiendat, kuuendat ja seitsmendat väidet.

29 Fossiilgaasisektoriga seotud majandustegevuse osas peab Üldkohus otstarbekaks analüüsida kõigepealt kümnendat väidet ja seejärel üheteistkümnendat kuni kuueteistkümnendat väidet.

Sissejuhatavad kaalutlused kohtuliku kontrolli ulatuse kohta

30 Austria Vabariik väidab sisuliselt, et väited käsitlevad õigusnormi rikkumisi taksonoomiamääruse kohaldamisel ja tõlgendamisel, mistõttu peaks Üldkohus teostama täielikku kohtulikku kontrolli.

31 Komisjon vaidleb neile argumentidele vastu.

32 Tuleb märkida, et kui liidu institutsioonil on ulatuslik kaalutlusõigus, eelkõige keeruliste hinnangute andmisel, ei tohi kohtulik kontroll, mida liidu kohus peab teostama sellist kaalutlusõigust kasutades vastu võetud akti põhjendatuse üle, viia selleni, et kohus asendab asjaomase institutsiooni hinnangu enda omaga, vaid selle eesmärk on kontrollida, ega akt ei põhine sisuliselt ebatäpsetel asjaoludel ning ega akti andmisel ei ole tehtud ilmset hindamisviga või kuritarvitatud võimu (vt selle kohta 4. mai 2023. aasta kohtuotsus EKP *vs.* Crédit lyonnais, C-389/21 P, EU:C:2023:368, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika).

33 Lisaks on komisjonil ELTL artikli 290 tähenduses delegeeritud volituste kontekstis talle antud pädevuse teostamisel ulatuslik kaalutlusõigus, eriti kui ta peab andma keerulisi arvamusi ja hinnanguid (vt selle kohta 11. mai 2017. aasta kohtuotsus Dyson *vs.* komisjon, C-44/16 P, EU:C:2017:357, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).

34 Sellega seoses nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et liidu kohus ei pea kontrollima mitte üksnes esitatud tõendite sisulist õigsust, usaldusväärsust ja sidusust, vaid ka seda, kas kogutud tõendid sisaldavad kogu asjakohast teavet, mida keerulise olukorra hindamisel tuleb arvesse võtta, ja kas kõnealused tõendid võivad kinnitada järeldusi, mis nende pinnalt on tehtud (vt 4. mai 2023. aasta kohtuotsus EKP *vs.* Crédit lyonnais, C-389/21 P, EU:C:2023:368, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).

35 Nimelt, juhtudel, kus institutsioonil on ulatuslik kaalutlusõigus, on menetluslike tagatiste – nende tagatiste hulka kuulub institutsiooni kohustus uurida hoolsalt ja erapooletult kõiki konkreetses olukorras tähtsust omavaid asjaolusid – järgimisel põhimõtteline tähtsus (vt 4. mai 2023. aasta kohtuotsus EKP *vs.* Crédit lyonnais, C-389/21 P, EU:C:2023:368, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).

36 Seevastu õigusküsimustes teostab Üldkohus täielikku kontrolli, mis hõlmab õigusnormide tõlgendamist objektiivsete asjaolude põhjal ja selle kontrollimist, kas vastava sätte kohaldamise tingimused on täidetud või mitte (vt 11. septembri 2024. aasta kohtuotsus Sveza Verkhnyaya Sinyachikha jt *vs.* komisjon, T-2/22, ei avaldata, EU:T:2024:615, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).

37 Lisaks, mis puudutab liidu kohtu kontrolli ilmse kaalutlusvea esinemise üle institutsiooni aktis, siis olgu täpsustatud, et tuvastamaks institutsiooni ilmset viga keeruliste asjaolude hindamisel, mis õigustaks akti tühistamist, peavad hageja esitatud tõendid olema piisavad, et aktis asjaoludele antud hinnang muutuks ebausutavaks (vt analoogia alusel 14. juuni 2018. aasta kohtuotsus

Lubrizol France *vs.* nõukogu, C-223/17 P, ei avaldata, EU:C:2018:442, punkt 39; 7. mai 2020. aasta kohtuotsus BTB Holding Investments ja Duferco Participations Holding *vs.* komisjon, C-148/19 P, EU:C:2020:354, punkt 72, ja 17. mai 2018. aasta kohtuotsus Bayer CropScience jt *vs.* komisjon, T-429/13 ja T-451/13, EU:T:2018:280, punkt 145).

38 Austria Vabariigi esitatud väiteid tuleb analüüsida nendest kaalutlustest lähtudes.

Esimene ja üheksas väide, et rikutud on taksonoomiamääruse menetlusnorme ja Euroopa kliimamääruse artikli 6 lõiget 4

39 Austria Vabariik, keda toetab Luksemburgi Suurhertsogiriik, väidab sisuliselt, et vaidlustatud määruse vastuvõtmisel on rikutud delegeeritud õigusakti vastuvõtmist käsitlevaid menetlusnorme, eelkõige neid, mis reguleerivad tehniliste sõelumiskriteeriumide kehtestamist ning on sätestatud taksonoomiamääruses ning Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes (ELT 2016, L 123, lk 1; edaspidi „institutsioonidevaheline kokkulepe“), samuti on rikutud Euroopa kliimamääruse artikli 6 lõike 4 nõudeid.

40 Komisjon, keda toetavad Bulgaaria Vabariik, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik ja Rumeenia, vaidleb nendele argumentidele vastu.

41 Tuleb märkida, et taksonoomiamääruse artikli 23 lõike 4 kohaselt kogub komisjon enne delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist ja nende väljatöötamise ajal kõik vajalikud eksperditeadmised, sealhulgas taksonoomiamääruse artiklis 24 osutatud liikmesriikide kestliku rahanduse eksperdirühmaga (edaspidi „liikmesriikide eksperdirühm“) konsulteerimise teel.

42 Ühtlasi tegutseb komisjon selle sätte kohaselt enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist kooskõlas põhimõtete ja menetlustega, mis on sätestatud institutsioonidevahelises kokkuleppes.

43 Samuti tuleb esile tuua, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 4 ja artikli 11 lõike 4 kohaselt konsulteerib komisjon enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist taksonoomiamääruse artiklis 20 osutatud kestliku rahanduse platvormiga (edaspidi „platvorm“) tehniliste sõelumiskriteeriumide osas.

44 Lisaks nõustab liikmesriikide eksperdirühm taksonoomiamääruse artikli 24 lõike 1 kohaselt komisjoni tehniliste sõelumiskriteeriumide ja platvormi lähenemisviisi asjakohasuse osas seoses kriteeriumide väljatöötamisega.

45 Käesoleval juhul tuleb märkida, et delegeeritud määruse 2021/2139 vastuvõtmiseks andis kestliku rahanduse tehniline eksperdirühm (edaspidi „tehniline eksperdirühm“), mille komisjon moodustas abistamaks taksonoomia väljatöötamisel, soovitusi majandustegevuse tehniliste sõelumiskriteeriumide kohta, mis aitaksid oluliselt kaasa taksonoomiamääruse artikli 9 punktides a ja b sätestatud kahe keskkonnaeesmärgi saavutamisele. Tehniline eksperdirühm avaldas oma soovituste kaks esialgset versiooni oma 2018. aasta detsembri aruandes ja 2019. aasta juuni aruandes. Mõlema aruande puhul viidi läbi üldsusega konsulteerimine. Tehnilise eksperdirühma lõpparuanne avaldati 2020. aasta märtsis koos tehnilise lisaga.

46 Ühtlasi avalikustas komisjon 2020. aasta märtsis delegeeritud määruse 2021/2139 vastuvõtmise mõjuhinnangu, mille kohta võis märkusi esitada kuni 2020. aasta aprilli lõpuni. Lisaks avaldati delegeeritud määruse 2021/2139 eelnõu parema õigusloome portaalis neljanädalaseks

tagasisideperioodiks (20. novembrist kuni 18. detsembrini 2020), platvorm hindas seda 2020. aasta detsembris ja seda tutvustati liikmesriikide ekspertidele mitmel liikmesriikide eksperdirühma koosolekul 2020. aasta detsembrist kuni 2021. aasta märtsini. Komisjon avaldas 4. juunil 2021 delegeeritud määruse 2021/2139 vastuvõtmise mõjuhinnangu (SWD(2021) 152 (final)).

47 Ühtlasi palus komisjoni finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraat (FISMA) vaidlustatud määruse vastuvõtmise eesmärgil 2020. aasta suvel Teadusuuringute Ühiskeskusel (JRC) teha põhjalikumat tehnilist tööd seoses taksonoomiamääruse artiklis 17 sätestatud kriteeriumiga, mille kohaselt selleks, et majandustegevust saaks pidada keskkonnasäästlikuks, ei tohi see „tekita[da] olulist kahju“ ühelegi selle määruse artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärgile (edaspidi „kriteerium „ei kahjusta oluliselt““) tuumaenergia valdkonnas, nagu oli soovitanud tehniline eksperdirühm. Teadusuuringute Ühiskeskus vaatas tuumaenergia tootmisele antud hinnangu läbi kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“ alusel, võttes arvesse tuumaenergia kogu olelusringi tagajärgi tegeliku ja võimaliku keskkonnamõju osas kõigi eesmärkide puhul. Ta koostas 19. märtsil 2021 täieliku läbivaatamise tulemuste kohta aruande (edaspidi „Teadusuuringute Ühiskeskuse aruanne“) ja vaidlustatud määruse eelnõu seletuskirjas on tehtud kokkuvõte selle aruande järeldustest.

48 Teadusuuringute Ühiskeskuse aruande järel esitas Euratomi asutamislepingu artiklis 31 osutatud eksperdirühm 28. juunil 2021 Teadusuuringute Ühiskeskuse aruande kohta pooldava arvamuse, nagu on märgitud vaidlustatud määruse eelnõu seletuskirjas. Tervise, keskkonna ja uute riskide teaduskomitee esitas 29. juunil 2021 samuti arvamuse Teadusuuringute Ühiskeskuse aruande järelduste ja soovituste kohta.

49 Esiteks väidab Austria Vabariik, et vastupidi institutsioonidevahelise kokkuleppe nõuetele, eelkõige kokkuleppe lisa punktile 4 ja sellele järgnevatele punktidele, edastati vaidlustatud määruse eelnõu hilinenult, halva ajastusega (31. detsembri 2021. aasta õhtul) ja liiga lühikese vastamistähtajaga (mis lõppes esialgu 12. jaanuaril 2022 ja seejärel pärast lühikest pikendamist 21. jaanuaril 2022). Liikmesriikidel ei olnud seega piisavalt aega oma seisukohtade ettevalmistamiseks.

50 Sellega seoses tuleb märkida, et institutsioonidevahelise kokkuleppe lisa punkti 4 kohaselt konsulteeritakse liikmesriikide ekspertidega aegsasti iga komisjoni talituste poolt ettevalmistatud delegeeritud õigusakti eelnõu puhul.

51 Lisaks edastas komisjon vaidlustatud määruse eelnõu platvormile ja liikmesriikide eksperdirühmale 31. detsembril 2021.

52 Platvorm avaldas oma lõpliku tagasiside oma veebisaidil 24. jaanuaril 2022.

53 10. jaanuaril 2022 toimus liikmesriikide eksperdirühma koosolek, kus liikmesriikidel oli võimalik esitada oma seisukohad vaidlustatud määruse eelnõu kohta.

54 Liikmesriikide eksperdirühmale anti kuni 26. jaanuarini 2022 aega kommentaaride esitamiseks platvormi tagasiside kohta.

55 Võttes arvesse asjaolu, et tuumaenergiaga seotud tegevust ja fossiilgaasiga seotud tegevust oli delegeeritud määruse 2021/2139 vastuvõtmiseks juba eelnevalt hinnatud, ning arvestades, et selle tegevuse keskkonnamõju küsimus, mida oli käsitletud arvukates olemasolevates eksperdihinnangutes, näiteks Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes ja Euratomi

asutamislepingu artiklis 31 osutatud eksperdirühma 28. juuni 2021. aasta arvamuses, ei olnud täiesti uus, tuleb tõdeda, et liikmesriikide eksperdirühmale ja platvormile delegeeritud õigusakti eelnõu kohta arvamuse esitamiseks antud 12-päevane tähtaeg, mida pikendati 21 päevani, oli seisukohtade koostamiseks piisav ajavahemik.

56 See on nii seda enam, et ühelt poolt olid eksperdid asjast eelnevalt teadlikud, kuna nad olid juba 2020. aasta maikuu koosolekul esitanud seisukohti tehnilise eksperdirühma soovituste kohta, mida on mainitud eespool punktis 45, ning teiselt poolt ei leidnud ei platvorm ega liikmesriikide eksperdirühm, et pikendatud tähtaeg oleks ebapiisav.

57 Selles kontekstis ei saa komisjonile ette heita, et ta edastas vaidlustatud määruse eelnõu 31. detsembril 2021, seda enam, et liikmesriikide eksperdirühmale ja platvormile delegeeritud õigusakti eelnõu kohta arvamuse esitamiseks antud tähtaega pikendati 21. jaanuarini 2022.

58 Vastupidi sellele, mida väidab Austria Vabariik, tuleb seega tõdeda, et vaidlustatud määruse eelnõu osas konsulteeriti liikmesriikidega aegsasti vastavalt institutsioonidevahelise kokkuleppe lisa punktile 4.

59 Lisaks ei saa ette heita ka seda, et komisjon edastas vaidlustatud määruse eelnõu liikmesriikide eksperdirühmale ja platvormile samal ajal, kuna komisjon andis liikmesriikide eksperdirühmale võimaluse esitada oma kommentaarid platvormi tagasiside kohta. Sellega seoses anti liikmesriikide eksperdirühmale tähtaeg kuni 26. jaanuarini 2022, et esitada oma kommentaarid platvormi tagasiside kohta, mis oli avaldatud platvormi veebisaidil 24. jaanuaril 2022 ehk kaks päeva varem.

60 Teiseks väidab Austria Vabariik, et liikmesriikide ekspertide koosolekut ei toimunud, samas kui kirjaliku arvamuse esitamise tingimused ei olnud täidetud, kuna vaidlustatud määrus ei sisaldanud delegeeritud määruse 2021/2139 muudatust, vaid „täiendust“, mis puudutas täiesti uusi küsimusi, eeskätt majandustegevuse määratlust, ning täiesti uute kriteeriumide ja piirväärtuste kindlaksmääramist, mis nõudis uut konsulteerimist liikmesriikidega.

61 Tuleb siiski tõdeda, et 10. jaanuaril 2022 toimus virtuaalne koosolek, mistõttu tõesti toimus liikmesriikide ekspertide koosolek, mis puudutas vaidlustatud määruses nimetatud tegevust. Pealegi ei takista institutsioonidevaheline kokkulepe ekspertidega konsulteerimist kirjalikus menetluses.

62 Kolmandaks heidab Austria Vabariik sisuliselt ette, et komisjon määratles tehnilised sõelumiskriteeriumid, ilma et ta oleks pärast Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes antud täiendavaid hinnanguid taganud uut üldsusega konsulteerimist ja uut mõjuhinnangut.

63 Sellega seoses tuleb märkida, et institutsioonidevahelise kokkuleppe punkti 13 kohaselt koostab komisjon mõjuhinnangud oma delegeeritud õigusaktide puhul, millel on tõenäoliselt märkimisväärne majanduslik, keskkonnaalane või sotsiaalne mõju, ning konsulteerib võimalikult laiapõhjaliselt.

64 Kohtupraktikast nähtub siiski, et kohustus koostada delegeeritud määruste mõjuhinnang igas olukorras ei tulene institutsioonidevahelise kokkuleppe punktide 12–15 sõnastusest (vt selle kohta analoogia alusel 3. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik *vs.* parlament ja nõukogu, C-482/17, EU:C:2019:1035, punktid 82–85, ning 5. juuli 2023. aasta kohtuotsus TIB Chemicals *vs.* komisjon, T-639/20, ei avaldata, EU:T:2023:374, punkt 206).

65 Lisaks on komisjon institutsioonidevahelise kokkuleppe punkti 28 kohaselt võtnud endale kohustuse koguda enne delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist eksperditeadmisi, konsulteerides muu hulgas liikmesriikide ekspertidega ja korraldades avalikke konsultatsioone.

66 Institutsioonidevahelise kokkuleppe lisa punktis 6 on omakorda märgitud, et delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel võib konsulteerida ka sidusrühmadega, mistõttu komisjon ei ole igal juhul kohustatud korraldama avalikke konsultatsioone.

67 Käesoleval juhul, nagu nähtub eespool punktidest 45 ja 46, viis komisjon delegeeritud määruse 2021/2139 vastuvõtmiseks läbi mõjuhindamise ning tehniline eksperdirühm võttis vastu kaks aruannet majandustegevuse tehniliste sõelumiskriteeriumide kohta, mis aitaksid oluliselt kaasa taksonoomiamääruse artikli 9 punktides a ja b sätestatud kahe keskkonnaeesmärgi saavutamisele. Mõjuhinnang ja aruanded olid avalike konsultatsioonide teemaks. Pealegi koostati mõjuhinnang ja korraldati üldsusega konsulteerimine siis, kui oli juba kavas kehtestada tuumaenergiaga seotud majandustegevuse tehnilised sõelumiskriteeriumid.

68 Ühtlasi on delegeeritud määruse 2021/2139 vastuvõtmise mõjuhinnangu (SWD(2021) 152 (final)) 23. leheküljel märgitud, et tuumaenergiaga seotud tegevuse puhul oli tehtud valik jätkata tehnilist tööd seoses kriteeriumiga „ei kahjusta oluliselt“.

69 Nagu nähtub vaidlustatud määruse põhjendusest 3, lükati selle tegevusega seotud tehniliste sõelumiskriteeriumide kehtestamine edasi, sest oodati põhjaliku eksperdihindamise tulemusi.

70 Delegeeritud määruse 2021/2139 vastuvõtmiseks läbi viidud ekspertiisid ja üldsusega konsulteerimine hõlmasid aga juba tuumaenergiaga seotud tegevust, mistõttu vaidlustatud määrus on selle määruse jätkuks. Need viisid komisjoni vaidlustatud määruse vastuvõtmiseks täiendavate hinnangute andmiseni.

71 Tuumaenergiaga seotud tegevust hinnati ka tehnilise eksperdirühma lõpparuande tehnilises lisas, mis oli aluseks nii delegeeritud määruse 2021/2139 kui ka vaidlustatud määruse väljatöötamisele.

72 Seega, võttes arvesse eespool punktides 45–48 selgitatud asjaolusid, tuleneb delegeeritud määruse 2021/2139 ja seejärel vaidlustatud määruse vastuvõtmiseni viinud eri menetlusetappidest, et viimati nimetatud määrus on esimese jätkuks. Täpsemalt võttis tehniline eksperdirühm delegeeritud määruse 2021/2139 vastuvõtmiseni viinud menetluses arvesse tuumaenergiaga seotud majandustegevust ja soovitas teha muid uuringuid, mis viidi läbi vaidlustatud määruse vastuvõtmiseni viinud menetluses.

73 Järelikult võis komisjon vaidlustatud määruse vastuvõtmisel õiguspäraselt tugineda delegeeritud määruse 2021/2139 vastuvõtmiseks tehtud eksperdiarvamustele, kuna mõlema delegeeritud määruse eesmärk on täiendada taksonoomiamäärust ja ka menetlused, mille tulemusel need vastu võeti, täiendavad teineteist tuumaenergiaga seotud majandustegevuse hindamise küsimustes. Seega, vastupidi sellele, mida väidab Austria Vabariik, võis komisjon vaidlustatud määruse vastuvõtmisel tugineda delegeeritud määruse 2021/2139 vastuvõtmiseks antud mõjuhinnangule ja üldsusega konsulteerimisele, ilma et ta oleks olnud kohustatud läbi viima täiendavat ja konkreetset mõjuhindamist ja avalikkusega konsulteerimist pärast Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes antud täiendavat hinnangut, kuna tuumaenergiaga seotud tegevuse kohta oli juba tehtud mõjuhinnang ja korraldatud üldsusega konsulteerimine.

74 Sellest tuleneb, et komisjon ei teinud viga, kui ta leidis, et pärast Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes antud täiendavat hinnangut selle kohta, kas tuumaenergiaga seotud tegevus vastab kriteeriumile „ei kahjusta oluliselt“, ei olnud vaja läbi viia täiendavat ja konkreetset mõjuhinnangut ega üldsusega konsulteerimist.

75 Neljandaks tuleb seoses Luksemburgi Suurhertsogiriigi kui menetlusse astuja seisukohtade punktis 30 esitatud argumendiga, et uuesti üldsusega konsulteerimata jätmine kujutab endast keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni (ELT 2005, L 124, lk 4) artikli 8 rikkumist, märkida, et vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 neljandale lõigule, mida kohaldatakse Üldkohtu menetluses sama põhikirja artikli 53 alusel, peab menetlusse astumise avaldus piirduma kohtuasja ühe poole nõuete toetamisega. Tulenevalt Üldkohtu kodukorra artikli 142 lõikest 3 peab menetlusse astuja nõustuma menetlusega selles staadiumis, milles see on hetkel, kui ta menetlusse astub.

76 Kuigi need õigusnormid ei keela menetlusse astujal esitada argumente, mis on uued või erinevad võrreldes argumentidega, mille esitas pool, keda menetlusse astuja toetab, kuna vastasel korral on menetlusse astuja seisukohad piiratud hagiavalduses esitatud argumentide kordamisega, ei saa nõustuda sellega, et need sätted lubavad tal uute väidete esitamisega muuta või moonutada hagiavalduses määratletud kohtuasja ulatust (10. novembri 2021. aasta kohtuotsus Google ja Alphabet *vs.* komisjon (Google Shopping), T-612/17, EU:T:2021:763, punkt 192, ja 2. oktoobri 2024. aasta kohtuotsus ACE *vs.* nõukogu, T-828/22, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:672, punkt 44).

77 Kuna Austria Vabariik ei ole esitanud väidet, et on rikutud keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni artiklit 8, on see argument seega vastuvõetamatu.

78 Viiendaks väidab Austria Vabariik, keda toetab Luksemburgi Suurhertsogiriik, et seoses piirväärtustega 270 grammi (g) CO_2 ekvivalenti (CO_2eq) kilovatt-tunni (kWh) kohta ja 20 aasta jooksul keskmiselt 550 kilogrammi (kg) CO_2 ekvivalenti kilovati (kW) kohta aastas, mis on kehtestatud fossiilgaasi liigitamiseks üleminekutegevuseks taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 tähenduses, ei ole läbi viidud ühtki mõjuhindamist ega konsulteeritud üldsusega.

79 Tuleb siiski meelde tuletada, et nagu nähtub eespool punktist 46, viis komisjon delegeeritud määruse 2021/2139 vastuvõtmiseks läbi mõjuhindamise ja tehniline eksperdirühm võttis vastu kaks aruannet. Selle mõjuhindamise ja nende aruannete üle konsulteeriti üldsusega ning need korraldati siis, kui oli juba kavas kehtestada fossiilgaasiga seotud majandustegevuse tehnilised sõelumiskriteeriumid.

80 Delegeeritud määruse 2021/2139 vastuvõtmiseks läbi viidud ekspertiisid ja üldsusega konsulteerimine hõlmasid aga juba fossiilgaasiga seotud majandustegevust. Need viisid komisjoni vaidlustatud määruse vastuvõtmiseks täiendavate hinnangute andmiseni. Ühtlasi on delegeeritud määruse 2021/2139 (SWD(2021)152 (final)) vastuvõtmise mõjuhinnangu 146. leheküljel märgitud, et fossiilgaasiga seotud tegevuse puhul on vaja teha täiendavat tööd.

81 Lisaks on fossiilgaasiga seotud majandustegevust hinnatud tehnilise eksperdirühma lõpparuande tehnilises lisas.

82 Kuna fossiilgaasi sektorit käsitleti delegeeritud määruse 2021/2139 ettevalmistavas etapis ning kuna selle määruse ja vaidlustatud määruse vahel on järjepidevus, millele on viidatud eespool punktis 72, ei saa komisjonile ette heita, et ta ei viinud selle sektori kohta läbi uut mõjuhinnangut või uut üldsusega konsulteerimist.

83 Seega ei teinud komisjon viga, kui ta leidis, et ei ole vaja läbi viia täiendavat ja konkreetset mõjuhinnangut ega üldsusega konsulteerimist seoses piirväärtustega 270 g CO_2 eq/kWh ja 550 kg CO_2 eq/kW.

84 Kuuendaks väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud määruse vastuvõtmisel on rikutud Euroopa kliimamääruse artikli 6 lõiget 4, kuna komisjon ei ole enne määruse vastuvõtmist hinnanud, kas see on kooskõlas kliimamääruse artikli 2 lõikes 1 osutatud kliimaneutraalsuse eesmärgiga ning liidu 2030. ja 2040. aasta kliimaeesmärkidega, ei ole avaldanud sellise hindamise tulemusi ega esitanud selle põhjusi.

85 Tuleb märkida, et Euroopa kliimamääruse artikli 6 lõike 4 kohaselt hindab komisjon kavandatava meetme ja seadusandliku ettepaneku, sealhulgas eelarveettepaneku kooskõla selle määruse artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgi ning liidu 2030. ja 2040. aasta kliimaeesmärkidega enne meetme või ettepaneku vastuvõtmist, lisab tehtud hindamise meetme või ettepaneku mõjuhinnangusse ning teeb hindamise tulemuse üldsusele kättesaadavaks, kui meede või ettepanek vastu võetakse. Komisjon hindab ka seda, kas need kavandatavad meetmed või seadusandlikud ettepanekud, sealhulgas eelarveettepanekud, on kooskõlas kliimamääruse artiklis 5 osutatud kohanemisel tehtavate edusammude tagamisega.

86 Euroopa kliimamääruse artikli 6 lõikes 4 ei ole ette nähtud konkreetset vormi, mida tuleb selles sätestatud hindamisel järgida. Nii on selle sätte peamine eesmärk tagada, et komisjon teeks teadliku otsuse selle kohta, kas kavandatav meede on kooskõlas kliimamääruse eesmärkidega.

87 Selle põhieesmärgi järgimist saab aga tagada sellega, et komisjon kontrollib, kas on arvesse võetud taksonoomiamääruse erinõudeid, eelkõige selle artiklit 10, mis reguleerib olulist panust kliimamuutuste leevendamisse.

88 Euroopa kliimamääruse artikli 2 lõige 1, milles on määratletud kliimaneutraalsuse eesmärk, on sõnastatud järgmiselt:

„Liidu õigusega reguleeritud kasvuhoonegaaside heide ja sidumine kogu liidus tasakaalustatakse hiljemalt 2050. aastaks ning seega vähendatakse selleks ajaks netoheide nullini ning liit püüab pärast seda saavutada negatiivsed heitkogused.“

89 Taksonoomiamääruse põhjenduses 24 on omakorda märgitud, et majandustegevus, mis aitab saavutada kliimamuutuste leevendamise keskkonnaeesmärki, peaks andma olulise panuse kasvuhoonegaaside heite stabiliseerimisse, vältides või vähendades kasvuhoonegaaside heidet või suurendades kasvuhoonegaaside sidumist.

90 Taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 on samuti täpsustatud, et tegevust peetakse kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks, kui see toetab üleminekut kliimaneutraalsele majandusele, sealhulgas kaotades järk-järgult kasvuhoonegaaside heite.

91 Sellest järeldub, et Euroopa kliimamääruses sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärk on sarnane taksonoomiamäärusega rakendatud kliimamuutuste leevendamise eesmärgiga, kuna mõlema õigusakti eesmärk on kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine või kaotamine.

92 Delegeeritud määruse 2021/2139 mõjuhinnang ning teaduslikud hinnangud selle kohta, milline on tuumaenergia ja fossiilgaasiga seotud majandustegevuse panus kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse, ning teaduslik hinnang selle kohta, kas see tegevus vastab kriteeriumile „ei kahjusta oluliselt“, mis viidi kõik läbi vaidlustatud määruse vastuvõtmiseks, et mõõta selle tegevuse võimalikku panust kasvuhoonegaaside heite vähendamise või kaotamise eesmärgi saavutamisse, võimaldasid komisjonil ilma täiendava analüüsita hinnata vaidlustatud määruse kooskõla liidu 2030. ja 2040. aasta kliimaeesmärkidega vastavalt Euroopa kliimamääruse artikli 6 lõikele 4.

93 Järelikult tuleb esimene ja üheksas väide tagasi lükata.

Teine kuni kaheksas väide, mis puudutavad tuumaenergia sektoriga seotud majandustegevust

94 Alustuseks tuleb esile tuua, et vaidlustatud määrus puudutab tuumaenergia sektoris kolme liiki majandustegevust:

– kõrgtehnoloogia turustamisele eelnevad etapid energia tootmiseks tuumaprotsessidest, kus kütusetsükli jäätmeid tekib minimaalselt (delegeeritud määruse 2021/2139 I ja II lisa uus jagu 4.26, mis on nimetatud lisadesse lisatud vaidlustatud määrusega);

– uute tuumaelektrijaamade ehitamine ja ohutu käitamine elektri või soojuse, sealhulgas vesiniku tootmiseks parima võimaliku tehnoloogia abil (delegeeritud määruse 2021/2139 I ja II lisa uus jagu 4.27, mis on nimetatud lisadesse lisatud vaidlustatud määrusega);

– olemasolevates käitistes elektri tootmine tuumaenergiast (delegeeritud määruse 2021/2139 I ja II lisa uus jagu 4.28, mis on nimetatud lisadesse lisatud vaidlustatud määrusega) (edaspidi koos „tuumaenergiaga seotud majandustegevus“).

95 Vaidlustatud määruse I lisas on iga kestliku investeeringuna käsitatava tegevuse jaoks kehtestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, mis võimaldavad kindlaks määrata esiteks tingimused, mille alusel majandustegevust peetakse kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks, ja teiseks selle, kas majandustegevus kahjustab oluliselt mõnda muud taksonoomiamääruse artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärki. Vaidlustatud määruse II lisas on omakorda sätestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, mis võimaldavad kindlaks määrata esiteks tingimused, mille alusel majandustegevust peetakse kliimamuutustega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja teiseks selle, kas majandustegevus kahjustab oluliselt mõnda muud taksonoomiamääruse artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärki.

Kuues väide, et on rikutud ELTL artiklit 290

96 Austria Vabariik väidab sisuliselt, et vaidlustatud määrus eirab delegeerimise tingimust, mis puudutab „olulisi osi“ ELTL artikli 290 tähenduses, kuna selles tõlgendatakse taksonoomiamäärust nii, et liidu seadusandja on jätnud tuumaenergiaga seotud majandustegevuse liigitamise kestlikuks tegevuseks lahtiseks ja on selle jätnud komisjoni kaalutlusõiguse valdkonda.

97 Austria Vabariik on sisuliselt seisukohal, et vaidlustatud määruse ese kuulub taksonoomiamääruse olemuslike osade hulka, kuna tuumaenergia taksonoomiasse lisamine on poliitiline ja vastuoluline, kuna taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 1 sõnastusega on tuumaenergia välja jäetud majandustegevuse hulgast, mida võib liigitada kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks, kuna taksonoomiamääruse õiguslik alus puudutab siseturgu, mitte Euratomi asutamislepingut, ning kuna vaidlustatud määrusega sekkutakse omandiõigusesse, kutsevabadusse ja ettevõtlusvabadusse.

98 Komisjon, keda toetavad Bulgaaria Vabariik, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Rumeenia ja Soome Vabariik, vaidleb nendele argumentidele vastu.

99 Kõigepealt tuleb täheldada, et Austria Vabariik ei ole esitanud õigusvastasuse väidet, et taksonoomiamäärusega on rikutud ELTL artiklit 290, nagu ta kinnitas kohtuistungil. Austria Vabariik ei sea seega kahtluse alla, et komisjonile eeskätt selle määruse artikli 1 lõikega 3 ja artikli 10 lõikega 3 antud volitused on õiguspärased.

100 Seejärel tuleb märkida, et ELTL artikli 290 lõike 1 kohaselt võib seadusandliku aktiga delegeerida komisjonile õiguse võtta vastu muid kui seadusandlikke akte, mis on üldkohaldatavad ja täiendavad või muudavad seadusandliku akti teatavaid mitteolemuslikke osi.

101 ELTL artiklis 290 ette nähtud pädevuse delegeerimise võimaluse eesmärk on võimaldada liidu seadusandjal keskenduda õigustloova akti olemuslikele osadele, aga ka mitteolemuslikele osadele, mida ta peab kohaseks reguleerida, andes komisjonile ülesande „täiendada“ õigustloova akti teatavaid mitteolemuslikke osi või „muuta“ neid osi komisjonile antud volituste piires (vt 11. mai 2017. aasta kohtuotsus Dyson *vs.* komisjon, C-44/16 P, EU:C:2017:357, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika).

102 Siit järeldub, et asjaomase valdkonna põhinormid peavad olema sätestatud alusaktides ning nende kehtestamist ei saa delegeerida (vt 11. mai 2017. aasta kohtuotsus Dyson *vs.* komisjon, C-44/16 P, EU:C:2017:357, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).

103 Käesoleval juhul tuleb kindlaks teha, kas – nagu väidab Austria Vabariik – küsimus, kas tuumaenergiaga seotud majandustegevus vastab taksonoomiamääruse tingimustele ja kas seda võib seega liigitada selle määruse artikli 10 lõike 2 kohaldamisalasse kuuluvaks tegevuseks, on selle määruse olemuslik osa, mida ei saanud seega reguleerida delegeeritud õigusaktiga.

104 Alusakti olemuslikeks säteteks on need, mille vastuvõtmiseks on vaja teha liidu seadusandja vastutusalasse kuuluvaid poliitilisi valikuid (vt selle kohta 5. septembri 2012. aasta kohtuotsus parlament *vs.* nõukogu, C-355/10, EU:C:2012:516, punkt 65), kuna see eeldab asjaomaste lahknevate huvide kaalumist mitme hinnangu alusel, või need, mille vastuvõtmine teeb võimalikuks asjaomaste isikute põhiõiguste niivõrd olulise riive, et muudab vajalikuks liidu seadusandja sekkumise (vt 26. juuli 2017. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik *vs.* komisjon, C-696/15 P, EU:C:2017:595, punkt 78 ja seal viidatud kohtupraktika).

105 Valdkonnas olemuslikeks kvalifitseeritavate sätete kindlakstegemine peab põhinema objektiivsetel asjaoludel, mida saab kohtulikult kontrollida, ning see nõuab asjaomase valdkonna omaduste ja eripäraga arvestamist (vt 22. juuni 2016. aasta kohtuotsus DK Recycling und Roheisen *vs.* komisjon, C-540/14 P, EU:C:2016:469, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).

106 Sellega seoses nähtub esiteks taksonoomiamääruse artiklist 1, et selle määruse eesmärk on kehtestada kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks, kas majandustegevus liigitatakse keskkonnasäästlikuks, et teha kindlaks investeeringu keskkonnasäästlikkuse määr.

107 Taksonoomiamääruse artikli 3 kohaselt loetakse majandustegevus keskkonnasäästlikuks, kui see vastab selle sätte punktides a–d ette nähtud „keskkonnasäästliku majandustegevuse kriteeriumidele“, st kui see aitab oluliselt kaasa ühe või mitme selle määruse artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärgi saavutamisele, ei kahjusta oluliselt ühtegi neist eesmärkidest, toimub sama määruse artiklis 18 sätestatud minimaalseid kaitsemeetmeid järgides ning vastab tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mille komisjon on eelkõige selle määruse artikli 10 lõike 3 ja artikli 11 lõike 3 kohaselt kehtestanud.

108 Teiseks tuleneb taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 3 punktist a ja artikli 11 lõike 3 punktist a, et need sätted delegeerivad komisjonile ülesande täiendada nende artiklite lõikeid 1 ja 2, kehtestades tehnilised sõelumiskriteeriumid tingimuste jaoks, mille alusel konkreetne majandustegevus liigitatakse kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse oluliselt panustavaks.

109 Taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 3 punktist b ja artikli 11 lõike 3 punktist b tuleneb samuti, et nende sätetega on komisjonile delegeeritud ülesanne täiendada selle määruse artiklit 17, kehtestades iga asjaomase keskkonnaeesmärgi jaoks tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevus, mille jaoks tehnilised sõelumiskriteeriumid on kehtestatud, kahjustab oluliselt ühte või mitut neist keskkonnaeesmärkidest.

110 Lisaks kohustavad taksonoomiamääruse artikli 10 lõige 5 ja artikli 11 lõige 5 komisjoni delegeeritud pädevuse teostamisel võtma arvesse selle määruse artiklis 19 sätestatud nõudeid.

111 Nende nõuete hulgas on taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punktis a märgitud, et tehniliste sõelumiskriteeriumidega tehakse kindlaks kõige asjakohasem võimalik panus konkreetse keskkonnaeesmärgi saavutamisse, järgides samal ajal tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet, võttes arvesse konkreetse majandustegevuse lühi- ja pikaajalist mõju.

112 Lisaks tagatakse taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 3 kohaselt selle artikli lõikes 1 osutatud tehniliste sõelumiskriteeriumidega, et tahkeid fossiilkütuseid kasutavat elektrienergiatootmist ei liigitata keskkonnasäästlikuks majandustegevuseks.

113 Lisaks tähendab tehnoloogianeutraalsuse põhimõte kohtupraktikas, et asjaomased õigusnormid peavad sätestama isikute õigused ja kohustused üldiselt, et mitte eelistada ühe tehnoloogia kasutamist teisele (vt selle kohta 24. märtsi 2022. aasta kohtuotsus Austro-Mechana, C-433/20, EU:C:2022:217, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).

114 Eeltoodust tuleneb, et liidu seadusandja määratles taksonoomiamääruse artiklis 3 keskkonnasäästliku majandustegevuse kriteeriumid, mis võimaldavad teha kindlaks, kas majandustegevus liigitatakse keskkonnasäästlikuks, et teha kindlaks investeeringu keskkonnasäästlikkuse määr, eelistamata ühte tehnoloogiat teisele ja jättes välja üksnes tahkeid fossiilkütuseid kasutava elektrienergiatootmise. Liidu seadusandja on seega jätnud komisjonile võimaluse täiendada taksonoomiamäärust, kehtestades tehnilised sõelumiskriteeriumid tulevaste uuendustega kohanemiseks, tagades sellega, et reguleeriv raamistik ei ole jäik ja saab võtta arvesse keskkonna ja majanduse arengut. Samuti tuleb esile tuua, et taksonoomiamääruses ei keskenduta tegevusliikidele, vaid keskkonnaeesmärkidele ja üldistele kriteeriumidele, mis võimaldavad kindlaks teha, kas konkreetset majandustegevust tuleb pidada säästlikuks, mistõttu

tehnoloogianeutraalsuse põhimõtte kohaselt võib see määrus reguleerida potentsiaalselt iga tegevust, kuid mitte fossiilkütust, mis on sõnaselgelt välja jäetud (taksonoomiamääruse artikli 19 lõige 3).

115 Siit tuleneb, et liidu seadusandja on keskkonnasäästliku majandustegevuse kriteeriumid määratlenud taksonoomiamääruse artiklis 3 ning jätnud lahtiseks võimaluse määratleda iga nendele kriteeriumidele vastav tegevusliik keskkonnasäästlikuna, välja arvatud fossiilkütus, mis on sõnaselgelt välja jäetud.

116 Nimelt, võttes arvesse taksonoomiamääruse eesmärki ja sisu, on selle olemuslik osa eelkõige keskkonnaeesmärkide, taksonoomiamääruse artiklis 3 ette nähtud keskkonnasäästlikkuse kriteeriumide ja tehniliste sõelumiskriteeriumide suhtes kohaldatavate nõuete määratlemine. Komisjon on aga vaidlustatud määrusega kehtestanud tehnilised sõelumiskriteeriumid, mis ei kuulu taksonoomiamääruse selliste osade hulka.

117 Jättes komisjonile võimaluse määrata tehnilised sõelumiskriteeriumid kindlaks igat liiki tegevuse jaoks, mis vastab säästlikkuse kriteeriumidele, välja arvatud tahkeid fossiilkütuseid kasutav elektritootmine, tegi liidu seadusandja ka poliitilisi valikuid, mis kuuluvad tema enda vastutusalasse seoses taksonoomiamääruse olemuslike osadega.

118 Sellest tuleneb, et majandustegevuse kui sellise määratlemine ja tehniliste sõelumiskriteeriumide kehtestamine iga majandustegevuse jaoks, millega rakendatakse säästlikkuse kriteeriume, ei kuulu – vastupidi Austria Vabariigi väidetele – taksonoomiamääruse olemuslike osade hulka.

119 Siit järeldub, et kui komisjon kehtestas vaidlustatud määrusega tehnilised sõelumiskriteeriumid, ei sekkunud ta taksonoomiamääruse olemuslikesse osadesse.

120 Pealegi on sellel liidu seadusandja valitud lähenemisel eeliseid, mis võimaldavad komisjonil kohandada tehnilisi sõelumiskriteeriume tehnoloogia arenguga. Lisaks ei saa seadusandja olla kohustatud loetlema kõiki olemasolevaid või kavandatavaid tehnoloogiaid, kuna see ei võimaldaks õigusaktil ajale vastu pidada ja muudaks selle tehnoloogiliselt aegunuks, kuna see ei saaks arvesse võtta vältimatuid ja soovitavaid tehnoloogilisi uuendusi.

121 Austria Vabariigi esile toodud asjaolu, et tuumaenergiaga seotud majandustegevuse hõlmamine on poliitiline aspekt, mille üle liikmesriigid vaidlevad, ei sea seda järeldust kahtluse alla, kuna liidu seadusandja ei otsustanud seda tegevust välja jätta erinevalt tahket fossiilkütust kasutavast elektritootmisest. Igal juhul ei ole tuumaenergiaga seotud majandustegevuse hõlmamise poliitilisel ja vastuolulisel aspektil tähtsust ELTL artikli 290 seisukohast, mille kohaselt reguleeritakse üksnes seadusandlike aktidega valdkonna olemuslikke osi, mitte aga valdkonna poliitilisi ja vastuolulisi osi.

122 Sama kehtib argumendi kohta, et liidu seadusandja esitas taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 1 ammendava loetelu, kuna see põhineb määruse vääral tõlgendusel. Nimelt ei ole esiteks selles sättes ammendavalt loetletud majandustegevused, mis võivad oluliselt kaasa aidata kliimamuutuste leevendamisele, vaid olukorrad, kus majandustegevus „aitab oluliselt kaasa kasvuhoonegaaside stabiliseerimisele atmosfääris tasemel, mis hoiab ära inimtegevusest tulenevaid ohtlikke häireid kliimasüsteemis“, et seda majandustegevust saaks pidada kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks. Teiseks on sama määruse artikli 10 lõikes 2 silmas peetud ka muid olukordi, kus majandustegevust võib pidada kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks.

123 Mis puudutab argumenti, et taksonoomiamääruse õiguslik alus oleks pidanud olema Euratomi asutamislepingu artikkel 203, kui liidu seadusandja otsustas, et tuumaenergia tuleb lisada taksonoomiasse, siis tuleb märkida, et Austria Vabariik ei esita väidet, et määrus on õigusvastane just vale õigusliku aluse tõttu. Pealegi on asjaolu, et taksonoomiamäärus ei põhine Euratomi asutamislepingul, seletatav sellega, et määruse ese ei ole ainult tuumaenergia, vaid ka muu majandustegevus. Pealegi ei tõenda see argument mingil juhul seda, et tuumaenergiaga seotud majandustegevuse määratlemine kliimamuutuste leevendamisse või nendega kohanemisse panustavana kuulub taksonoomiamääruse olemuslike aspektide hulka.

124 Lõpuks, seoses argumendiga, et vaidlustatud määrusega tuumaenergia lisamine taksonoomiasse riivab (finants)ettevõtjate omandiõigust (Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 17), kutsevabadust (põhiõiguste harta artikkel 15) ja ettevõtlusvabadust (põhiõiguste harta artikkel 16), mistõttu kuulub see liidu seadusandja pädevusse, tuleb märkida, et kohtupraktika kohaselt on seadusandja sekkumine tõepoolest vajalik, kui vastuvõetud akt võimaldab põhiõiguste eriti olulisi riiveid (vt selle kohta 5. septembri 2012. aasta kohtuotsus parlament *vs.* nõukogu, C-355/10, EU:C:2012:516, punkt 77).

125 Tuleb aga meeles pidada, et Austria Vabariik ei ole esitanud väidet, et taksonoomiamäärus on õigusvastane, tuginedes eelkõige sellele, et tuumaenergiaga seotud tegevust ei ole välja jäetud. Lisaks ei saa ta väita, et ainuüksi tuumaenergiaga seotud majandustegevuse tehniliste sõelumiskriteeriumide kindlaksmääramisest piisab, et esile tuua eriti olulisi põhiõiguste riiveid, sest tema väide piirdub sellega, et määratlus tekitab olulisi tagajärgi harta artiklitega 15, 16 ja 17 tagatud põhiõigustele, esitamata tõendeid, mis sellist riivet kinnitaksid.

126 Eeltoodut arvestades ei saa asuda seisukohale, et kuna selle määruse artikli 10 lõikega 3 ja artikli 11 lõikega 3 on komisjonile delegeeritud õigus võtta vastu delegeeritud määrus, et täiendada taksonoomiamääruse artikli 10 lõikeid 1 ja 2 ning artiklit 17, siis on artikli 10 lõike 3 ja artikli 11 lõike 3 vastuvõtmisega rikutud ELTL artiklit 290.

127 Siit järeldub, et kaheksas väide tuleb tagasi lükata.

Teine väide, et on rikutud taksonoomiamääruse artikli 10 lõiget 2 ja artikli 19 lõike 1 punkte f ja g ning ettevaatuspõhimõtet

128 Teises väites leiab Austria Vabariik, et vaidlustatud määruse vastuvõtmisega on rikutud taksonoomiamääruse artikli 10 lõiget 2, kuna see säte ei ole kohaldatav tuumaenergiaga seotud majandustegevusele, ja teise võimalusena, et selle sätte kohaldamise tingimused ei ole täidetud.

129 Teine väide jaguneb kolmeks osaks, millest esimese kohaselt ei ole taksonoomiamääruse artikli 10 lõige 2 tuumaenergiaga seotud majandustegevusele kohaldatav, teise osa kohaselt ei ole täidetud selle määruse artikli 10 lõikes 2 sätestatud tingimused ning kolmanda osa kohaselt on rikutud selle määruse artikli 19 lõike 1 punkti f ja ettevaatuspõhimõtet.

– Teise väite esimene osa, mille kohaselt ei ole taksonoomiamääruse artikli 10 lõige 2 tuumaenergiaga seotud majandustegevusele kohaldatav

130 Austria Vabariik, keda toetab Luksemburgi Suurhertsogiriik, väidab sisuliselt, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõige 2 ei ole kohaldatav sellisele vähese CO_2 heitega majandustegevusele nagu tuumaenergiaga seotud majandustegevus, kuna see puudutab üksnes CO_2-mahukat nn üleminekumajandustegevust.

131 Komisjon, keda toetavad Bulgaaria Vabariik, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Rumeenia, Sloveenia Vabariik, Slovaki Vabariik ja Soome Vabariik, vaidleb nendele argumentidele vastu.

132 Tuleb märkida, et vaidlustatud määruses järeldas komisjon, et teatav tuumaenergiaga seotud majandustegevus aitab oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja seda võib seega pidada „üleminekutegevuseks“ taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 tähenduses.

133 Samuti tuleb osutada, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 on sätestatud:

„Lõike 1 kohaldamisel liigitatakse majandustegevus, mille jaoks ei ole tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavat vähese CO_2 heitega alternatiivi, kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks, kui see toetab üleminekut kliimaneutraalsele majandusele, mis on kooskõlas viisiga, kuidas piirata temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni võrreldes tööstusrevolutsiooni eelse tasemega, sealhulgas kaotades järk-järgult kasvuhoonegaaside heite, eelkõige tahketest fossiilkütustest, kui majandustegevus vastab järgmistele tingimustele:

a) selle kasvuhoonegaaside heitkoguste tase vastab sektori või tööstuse parimatele tulemustele;

b) see ei takista vähese CO_2 heitega alternatiivide väljatöötamist ja kasutuselevõttu ning

c) see ei too kaasa sõltuvust CO_2-mahukatest varadest, võttes arvesse nende varade majanduslikku eluiga.

Käesoleva lõike kohaldamiseks ja tehniliste sõelumiskriteeriumide kehtestamiseks vastavalt artiklile 19 hindab komisjon kõigi asjakohaste olemasolevate tehnoloogiate võimalikku panust ja teostatavust.“

134 Lisaks on taksonoomiamääruse põhjenduses 24 täpsustatud, et majandustegevus, mis aitab saavutada kliimamuutuste leevendamise keskkonnaeesmärki, peaks andma olulise panuse kasvuhoonegaaside heite stabiliseerimisse, vältides või vähendades kasvuhoonegaaside heidet või suurendades kasvuhoonegaaside sidumist.

135 Taksonoomiamääruse põhjenduses 41 on samuti märgitud:

„Kliimamuutuste leevendamise keskkonnaeesmärgi jaoks tehniliste sõelumiskriteeriumide kehtestamisel ja nende ajakohastamisel peaks komisjon arvesse võtma käimasolevat ja vajalikku kliimaneutraalsele majandusele üleminekut kooskõlas käesoleva määruse artikli 10 lõikega 2. Kõnealune üleminek nõuab lisaks kliimaneutraalse energia kasutamisele ja suurematele investeeringutele majandustegevusse ja sektoritesse, mis on juba vähese CO_2 heitega, kasvuhoonegaaside heite olulist vähendamist muus majandustegevuses ja sektorites, mille jaoks ei ole tehnoloogiliselt ega majanduslikult toimivaid vähese CO_2 heitega alternatiive. Selline

üleminekumajandustegevus tuleks liigitada kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks, kui selle kasvuhoonegaaside heide on märkimisväärselt väiksem kui sektori või tööstuse keskmine, kui see ei takista vähese CO_2 heitega alternatiivide arendamist ja kasutuselevõttu ning kui see ei too kaasa sõltuvust varadest, mis on ühitamatud kliimaneutraalsuse eesmärgiga, võttes arvesse nende varade majanduslikku olelusringi. Üleminekumajandustegevuse jaoks mõeldud tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid tagama, et selle puhul liigutakse ka tegelikult kliimaneutraalsuse suunas, ning vastavalt sellele tuleks majandustegevust korrapäraselt kohandada."

136 Austria Vabariik väidab oma argumentidega, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõige 2 on kohaldatav üksnes CO_2-mahukale tegevusele, mitte juba vähese CO_2 heitega tegevusele, nagu tuumaenergiaga seotud majandustegevusele. Sellised argumendid eeldavad kõnealuse sätte tõlgendamist.

137 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb liidu õigusnormi tõlgendamisel arvesse võtta mitte ainult normi sõnastust, vaid ka selle konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osa õigusnorm on. Samuti võib liidu õigusnormi tõlgendamiseks olulist teavet anda selle kujunemislugu (vt 3. septembri 2024. aasta kohtuotsus Illumina ja Grail *vs.* komisjon, C-611/22 P ja C-625/22 P, EU:C:2024:677, punkt 116 ja seal viidatud kohtupraktika).

138 Esimesena tugineb Austria Vabariik taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 grammatilisele tõlgendusele. Ta väidab esiteks, et see säte hõlmab üksnes majandustegevust, „mille jaoks ei ole tehnoloogiliselt […] teostatavat vähese CO_2 heitega alternatiivi" ja mis „toetab üleminekut kliimaneutraalsele majandusele". Ta järeldab sellest, et see säte puudutab üksnes tegevust, mis ise ei ole vähese CO_2 heitega, kuid mida võib siiski kasutada piiratud üleminekuperioodil, kui ei ole muid reaalseid vähese CO_2 heitega lahendusi.

139 Sellega seoses tuleb kahtlemata tõdeda, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 sisalduvat viidet majandustegevusele, mille jaoks ei ole tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavat vähese CO_2 heitega alternatiivi, võib tõlgendada nii, et see hõlmab tegevust, mis ei ole vähese CO_2 heitega.

140 Siiski ei ole taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 silmas peetud „tegevust, mis ei ole vähese CO_2 heitega", nagu näib väitvat Austria Vabariik, vaid „tegevust, mille jaoks ei ole tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavat vähese CO_2 heitega alternatiivi", mistõttu seda võib tõlgendada nii, et see hõlmab ka vähese CO_2 heitega tegevust. Seega ei anna selle sätte sõnastus alust Austria Vabariigi esitatud grammatilisele tõlgendusele.

141 Teiseks leiab Austria Vabariik, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punktid a–c kinnitavad tema tõlgendust osas, milles need näevad ette, et selle määruse artikli 10 lõike 2 kohaldamisalasse kuulumiseks peavad majandustegevuses olema sellised kasvuhoonegaaside heitetasemed, mis vastavad sektori või tööstuse parimatele tulemustele. Selle sättega kohaldatakse seega nn esmaklassilist kriteeriumi selles mõttes, et see lubab liigitada kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks majandustegevust, mis praeguse tehnika taseme juures on küll CO_2-mahukas, kuid vastab siiski sektori või tööstuse parimatele tulemustele, kuna ei ole ühtki tehnilist või majanduslikku vähese CO_2 heitega alternatiivi, mis oleks teostatav.

142 Tuleb märkida, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punktis a on viidatud majandustegevusele, mille „kasvuhoonegaaside heitkoguste tase vastab sektori või tööstuse parimatele tulemustele".

143 Taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punktis a sätestatud nõue ei eelda siiski, et kõnealune majandustegevus oleks CO_2-mahukas ja et seda ei saa teostada vähese CO_2 heitega tegevusena.

144 Määratluse kohaselt võib nimelt vähese CO_2 heitega majandustegevuses teatavas sektoris või tööstuses tekkida kasvuhoonegaaside heitkoguseid tasemel, mis vastab selle sektori või tööstuse parimatele tulemustele.

145 Sama kehtib taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punktis b ette nähtud nõude kohta, et kõnealune majandustegevus „ei takista vähese CO_2 heitega alternatiivide väljatöötamist ega kasutuselevõttu“, ning nõude kohta, et kõnealune tegevus „ei too kaasa sõltuvust CO_2-mahukatest varadest“, võttes arvesse nende varade majanduslikku eluiga, nagu on ette nähtud selle määruse artikli 10 lõike 2 punktis c.

146 Ühest küljest ei takista vähese CO_2 heitega majandustegevusse investeerimine vähese CO_2 heitega alternatiivide väljatöötamist ega kasutuselevõttu, vaid võib vastupidi soodustada nende väljatöötamist ja kasutuselevõttu. Teisest küljest ei too sellisesse tegevusse investeerimine kaasa sõltuvust CO_2-mahukatest varadest, kuna see puudutab vähese CO_2 heitega varasid.

147 Need kaks nõuet võivad seega olla täidetud nii CO_2-mahuka majandustegevuse kui ka vähese CO_2 heitega tegevuse puhul.

148 Seega ei saa taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punktides a–c ette nähtud tingimustest järeldada, et see säte ei ole kohaldatav vähese CO_2 heitega tegevusele ja puudutab üksnes CO_2-mahukat tegevust.

149 Teisena tugineb Austria Vabariik taksonoomiamääruse süstemaatilisele tõlgendamisele. Ta leiab, et kuna tuumaenergiaga seotud majandustegevust ei ole selle määruse artikli 10 lõike 1 loetelus, ei saa seda pidada taksonoomiasse lisatavaks vähese CO_2 heitega tegevuseks. Ühtlasi tuleb selle määruse artikli 10 lõiget 2 pidada kitsalt tõlgendatavaks erandiks määruse artikli 10 lõikes 1 sätestatud kataloogist ja see peaks hõlmama üksnes CO_2-mahukaid tegevusi.

150 Siiski tuleb toonitada, et asjaolu, et konkreetse tegevuse puhul ei ole taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 1 sätestatud tingimused täidetud, ei saa takistada selle tegevuse vastavust määruse artikli 10 lõikes 2 sätestatud tingimustele. Vastupidi, nagu näitab väljend „lõike 1 kohaldamisel“, millega algab lõige 2, on lõikes 2 ette nähtud lõikes 1 sätestatud tingimustele alternatiivsed tingimused tegevuse puhul, mis ei vasta selle lõike tingimustele.

151 Lisaks leiab Austria Vabariik, et taksonoomiamääruse põhjendus 41 kinnitab tema tõlgendust, nähes sisuliselt ette, et üleminekumajandustegevuse tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid tagama, et nende puhul „liigutakse ka tegelikult kliimaneutraalsuse suunas“. Tema arvates on selline areng võimalik üksnes tegevuse puhul, mis ei ole juba vähese CO_2 heitega.

152 Nõue, et üleminekumajandustegevuse tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid tagama, et nende puhul liigutakse ka tegelikult kliimaneutraalsuse suunas, võib siiski puudutada ka vähese CO_2 heitega tegevust, nõudes, et see tegevus peab olema suunatud kasvuhoonegaaside heite vähendamisele.

153 Siit järeldub, et süstemaatiline tõlgendus, millele tugineb Austria Vabariik, ei takista pidamast tuumaenergiat vähese CO_2 heitega tegevuseks, mis kuulub taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 kohaldamisalasse. Pealegi on kõnealuse sätte eesmärk just nimelt võtta arvesse majandustegevust,

mis toetab üleminekut kliimaneutraalsele majandusele, isegi kui see ei vasta selle määruse artikli 10 lõikes 1 sätestatud tingimustele, tingimusel et selle määruse artikli 10 lõikes 2 sätestatud eritingimused on täidetud.

154 Lisaks nähtub taksonoomiamääruse põhjendusest 41, et määruse artikli 10 lõike 2 eesmärk on hõlbustada üleminekut kliimaneutraalsele majandusele, kasutades samal ajal energiaallikaid, mis ei mõjuta kliimat ega muud üleminekumajandustegevust. Nii ei saa asuda seisukohale, et kliimaneutraalne energia, mis peaks hõlbustama üleminekut kliimaneutraalsele majandusele, on üksnes see energia, mida on nimetatud määruse artikli 10 lõikes 1.

155 Kolmandana kinnitab Austria Vabariik sisuliselt, et taksonoomiamääruse ettevalmistavatest materjalidest nähtub, et liidu seadusandja otsustas jätta määruse artikli 10 lõike 1 punktist a välja viite kliimaneutraalsele energiale, et see säte oleks piiratud taastuvenergiaga ja et taksonoomias ei oleks kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavate energiatootmisviiside hulgas nimetatud tuumaenergiat.

156 Sellega seoses tuleb siiski täheldada, et asjaolu, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 1 ei ole viidatud kliimaneutraalsele energiale, ei tõenda, et liidu seadusandja kavatsus oli jätta kliimaneutraalsed energiaallikad välja taksonoomiamäärusest, vaid üksnes jätta seda liiki tegevus välja selle sätte kohaldamisalast, mistõttu see ei mõjuta võimalust, et selline tegevus võib kuuluda selle artikli lõike 2 kohaldamisalasse.

157 Pealegi, nagu rõhutab komisjon, on taksonoomiamääruse artikli 19 lõikes 3 sõnaselgelt loetletud majandustegevus, mille jaoks ta ei saa tehnilisi sõelumiskriteeriume kehtestada. Kui liidu seadusandja oleks tahtnud jätta tuumaenergiaga seotud majandustegevuse taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 kohaldamisalast välja, oleks ta seda tegevust maininud määruse artikli 19 lõikes 3. Vastupidi, asjaolu, et selles sättes ei ole viidatud tuumaenergiaga seotud majandustegevusele, näitab, et seadusandja eesmärk ei olnud jätta seda tegevust keskkonnasäästliku tegevuse kategooriast välja.

158 Neljandana tugineb Austria Vabariik taksonoomiamääruse artikli 10 lõigete 1 ja 2 teleoloogilisele tõlgendusele. Ta väidab, et määruse artikli 10 lõike 2 eesmärk on suunata rahastamisvood ümber võimalikult vähese CO_2 heitega majandustegevusele, kui täielikult puuduvad CO_2 heiteta või vähese heitega alternatiivid, mis oleksid tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavad, ning seega edendada „esmaklassilisi“ CO_2-mahukaid tehnoloogiaid. Kuna tuumaenergia, mis on vähese CO_2 heitega, ei ole selline tegevus, jätaks selle käsitamine üleminekutegevusena taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 tähenduses soovitavast toimest ilma määruse need sätted, mis on mõeldud CO_2-mahukate tehnoloogiate edendamiseks.

159 Vastupidi sellele, mida väidab Austria Vabariik, tuleneb taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 teleoloogilisest ja süstemaatilisest tõlgendusest koostoimes selle määruse artikli 10 lõikega 1 ning põhjendustega 24 ja 41, et „üleminekutegevus“ määruse artikli 19 lõike 1 punkti h alapunkti ii tähenduses hõlmab tegevust, mis ei vasta määruse artikli 10 lõike 1 kriteeriumidele, kuid väldib või vähendab siiski kasvuhoonegaaside heidet ja teenib seega üleminekuperioodil kliimamuutuste leevendamise keskkonnaeesmärki. Seda eesmärki silmas pidades võib üleminekutegevus hõlmata tegevust, mis ei ole vähese CO_2 heitega ja mille jaoks ei ole tehnoloogiliselt ega majanduslikult toimivaid vähese CO_2 heitega alternatiive, aga seda enam ka vähese CO_2 heitega tegevust, mis ei vasta taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 1 kohaldamise tingimustele. Määruse artikli 10 lõike 2 tõlgendamine nii, et see võib hõlmata üksnes CO_2-mahukat tegevust, oleks vastuolus määruse eesmärgiga.

160 Siit järeldub, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 teleoloogiline tõlgendus kinnitab, et seda sätet võib kohaldada vähese CO_2 heitega tegevusele, nagu tuumaenergiaga seotud majandustegevusele.

161 Viiendana väidab Austria Vabariik, et kui komisjon leidis vaidlustatud määruses, et puudub vähese CO_2 heitega tuumaenergia alternatiiv, „millest piisaks“, „et katta energianõudlus järjepidevalt ja usaldusväärselt“, siis laiendas komisjon taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 kohaldamisala, kuna selle määruse eesmärk ei ole energiavarustuskindlus, vaid majandustegevuse liigitamine keskkonnasäästlikuks, et määrata kindlaks investeeringu keskkonnasäästlikkuse tase.

162 Sellega seoses tuleb täheldada, et vaidlustatud määruse põhjendusest 6 tuleneb, et tuumaenergiaga seotud tegevus on vähese CO_2 heitega tegevus, kuid see ei ole taastuvatest energiaallikatest toodetud energia taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 1 punkti a tähenduses ega kuulu ka muudesse majandustegevuse kategooriatesse, mis on loetletud selle määruse artikli 10 lõike 1 punktides b–i.

163 Komisjon leidis vaidlustatud määruse põhjenduses 6 samuti, et kuna tuumaenergia tootmisega ei kaasne peaaegu üldse kasvuhoonegaaside heidet ja puudub muu tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatav vähese CO_2 heitega alternatiiv, millest piisaks, et katta energianõudlus järjepidevalt ja usaldusväärselt, siis aitab tuumaenergiaga seotud tegevus kaasa kliimamuutuste leevendamise eesmärkide saavutamisele ja see tuleb liigitada taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevuseks.

164 Samas on oluline esiteks märkida, et ELTL artikli 194 lõige 1 näeb ette, et siseturu rajamise ja toimimise raames ning pidades silmas vajadust säilitada ja parandada keskkonda, on liidu energiapoliitikal liikmesriikidevahelise solidaarsuse vaimus eesmärk tagada energiaturu toimimine, energiaga varustamise kindlus liidus, edendada energia tõhusat kasutamist ja säästmist ning uute ja taastuvate energiaallikate väljaarendamist ja edendada energiavõrkude sidumist.

165 Lisaks on Euroopa Kohus selgitanud, et liidu institutsioonid ja liikmesriigid peavad võtma ELTL artiklis 194 sätestatud energiasolidaarsuse põhimõtet arvesse siseturu rajamisel või toimimisel, tagades liidus energiaga varustamise kindluse, mis tähendab, et see ei pea seisnema mitte ainult hädaolukordadega toime tulemises, kui need tekivad, vaid ka meetmete võtmises kriisiolukordade vältimiseks (vt selle kohta 5. juuli 2021. aasta kohtuotsus Saksamaa *vs.* Poola, C-848/19 P, EU:C:2021:598, punkt 69).

166 Sellest tuleneb, et kui komisjon võtab siseturu rajamiseks või selle toimimise tagamiseks selliseid meetmeid nagu vaidlustatud määrus, millega rakendatakse taksonoomiamäärust, mille õiguslik alus on ELTL artikkel 114, peab ta tagama energiaga varustamise kindluse liidus.

167 Teiseks on taksonoomiamääruse eesmärk edendada üleminekut turvalisele, kliimaneutraalsele, kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelisele ja ressursitõhusamale ringmajandusele, nagu nähtub eelkõige määruse põhjendusest 4.

168 See eesmärk satuks aga ohtu, kui selliste energiaallikate kasutamine, mida peetakse kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks, ei võimaldaks energiavarustust, mis on energianõudluse katmiseks piisav.

169 Kolmandaks tuleb osutada, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 on viidatud „tehniliselt ja majanduslikult teostatava“ vähese CO_2 heitega alternatiivi puudumisele. Kui aga liidu seadusandja seadis alternatiivide olemasolu tingimuseks nende tehnoloogilise ja majandusliku teostatavuse, rõhutas ta vastavate lahenduste praktilisust ja kättesaadavust, mis loob aluse varustuskindluse ja liidu energiavajaduste rahuldamise nõudele. Seda sätet tuleb seega tõlgendada nii, et sellega peetakse silmas üleminekutegevust, mille jaoks ei ole realistlikku ja teostatavat alternatiivi, mis võimaldaks liidul oma energiavajadusi jätkuvalt rahuldada.

170 Eeltoodut arvestades ei saa Austria Vabariigi argumentidega tõendada, et komisjon rikkus taksonoomiamääruse artikli 10 lõiget 2, kui ta kohaldas seda sätet tuumaenergiaga seotud majandustegevusele.

171 Seega ei ole teise väite esimene osa põhjendatud.

– Teise väite teine osa, mille kohaselt teise võimalusena ei ole taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 sätestatud tingimused täidetud

172 Austria Vabariik, keda toetab Luksemburgi Suurhertsogiriik, väidab sisuliselt, et vaidlustatud määruse vastuvõtmisel on rikutud taksonoomiamääruse artikli 10 lõiget 2, kuna tuumaenergiaga seotud majandustegevus ei vasta selles sättes ette nähtud tingimustele.

173 Komisjon, keda toetavad Bulgaaria Vabariik, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Rumeenia, Slovaki Vabariik ja Soome Vabariik, vaidleb nendele argumentidele vastu.

174 Esimesena kinnitab Austria Vabariik, et tuumaenergia lisamine taksonoomiasse on vastuolus tingimusega, mille kohaselt ei tohi olla tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavat vähese CO_2 heitega alternatiivi, kuna sellised alternatiivid on tuumaenergia puhul juba olemas taastuvenergia kujul, mida tuleb eelistada tuumaenergiale.

175 Austria Vabariik väidab samuti, et komisjon rikkus taksonoomiamääruse artikli 10 lõiget 2, kui ta asus seisukohale, et tuumaenergia vähese CO_2 heitega alternatiivid ei ole veel piisavalt kättesaadavad, kuna see säte ei ole piiratud piisavalt kättesaadavate alternatiividega.

176 Selle väite põhjendamiseks tugineb Austria Vabariik platvormi vastusele, milles platvorm tõdes, et muud kättesaadavad ja teostatavad energiatootmisviisid on „ilmselgelt olemas“, ning asjaolule, et kui enamik liikmesriike ei kasuta tuumaenergiat, näitab see, et on olemas vähese CO_2 heitega alternatiivid, nagu tõdes Bundesamt für Sicherheit in der nuklearen Entsorgung (Saksamaa Liitvabariigi tuumajäätmete ohutu kõrvaldamise amet, edaspidi „BASE“) oma tehnilises arvamuses, milles ta leidis, et taastuvad energiaallikad on tehnoloogiliselt ja majanduslikult soodsamad.

177 Sellega seoses tuleb märkida, et nagu nähtub eespool punktidest 164–169, tuleb tingimust, mille kohaselt ei tohi olla tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavaid vähese CO_2 heitega alternatiive, hinnata varustuskindluse nõuet arvesse võttes.

178 Pealegi ei ole platvormi ja BASE üldised kinnitused, millele Austria Vabariik viitab, piisavad, et muuta ebausutavaks komisjoni järeldus, et üleminekuperioodil tuleb tuumaenergiaga seotud majandustegevust arvesse võtta, kui puudub tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatav vähese CO_2 heitega alternatiiv, millest piisaks, et katta energianõudlus järjepidevalt ja usaldusväärselt (vt vaidlustatud määruse põhjendus 6). Nimelt ei ole Austria Vabariik tõendanud seda, et

taastuvenergia kasutamisega pakutavad alternatiivid oleksid tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavad, ega eelkõige seda, et energianõudlust oleks võimalik katta üksnes taastuvate energiaallikatega.

179 Nii ei saa Austria Vabariigi selle argumendiga tõendada, et komisjon on selle järelduseni jõudmisel teinud ilmse hindamisvea.

180 Teisena leiab Austria Vabariik, et vaidlustatud määrus ei vasta taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 tingimustele, kuna see säte eeldab, et majandustegevust saab pidada kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks üksnes siis, kui see toetab üleminekut kliimaneutraalsele majandusele, mis on kooskõlas viisiga, kuidas piirata temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni võrreldes tööstusrevolutsiooni eelse tasemega vastavalt Pariisi kokkuleppe (ELT 2016, L 282, lk 4) eesmärkidele.

181 Austria Vabariigi sõnul eirab vaidlustatud määrus Pariisi kokkuleppe kliimaeesmärke, kuna tehniliste sõelumiskriteeriumide kohaselt panustab tuumaenergia sektoris toimuv tegevus oluliselt kliimamuutuste leevendamisse, samas kui see võib kaasa tuua kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise vaid kaugemas tulevikus ega saa aidata kaasa kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamisele 2030. või 2050. aastaks. Eelkõige võimaldaksid need kriteeriumid viia taksonoomiaga vastavusse uued elektrijaamad, mis on saanud ehitusloa kuni 2045. aastani, ja olemasolevad elektrijaamad, milles on tehtud ümberkorraldusi kuni 2040. aastani, ent siis on juba liiga hilja kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamisele kaasa aidata.

182 Kõigepealt tuleb osutada, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 on sätestatud, et „majandustegevus […] [liigitatakse] kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks, kui see toetab üleminekut kliimaneutraalsele majandusele, mis on kooskõlas viisiga, kuidas piirata temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni võrreldes tööstusrevolutsiooni eelse tasemega […]“.

183 Taksonoomiamääruse artikli 2 punktis 5 on „kliimamuutuste leevendamine“ määratletud kui protsess, millega „hoitakse üleilmse keskmise temperatuuri tõus tunduvalt alla 2 °C, ja tehakse jõupingutusi, et see piirduks 1,5 °C-ga, võrreldes tööstusrevolutsioonieelse tasemega, nagu on sätestatud Pariisi kokkuleppes“.

184 Taksonoomiamääruse põhjenduses 3 on samuti Pariisi kokkuleppele viidates märgitud, et see määrus „on oluline samm, et saavutada 2050. aastaks liidu kliimaneutraalsus“.

185 Taksonoomiamääruse eesmärk on seega just nimelt – nagu nähtub määruse põhjendusest 3 ja artikli 10 lõikest 2 – tagada Pariisi kokkuleppe nende eesmärkide saavutamine, mis on selle määruse sätetesse üle võetud.

186 Lisaks on Euroopa kliimamääruse artikli 1 teises lõigus „[sätestatud] Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punkti a kohase pikaajalise temperatuurieesmärgi täitmiseks […] siduv eesmärk saavutada liidus 2050. aastaks kliimaneutraalsus“, millele on viidatud vaidlustatud määruse põhjenduses 6.

187 Pealegi on Pariisi kokkulepe liidule siduv, kuna see on liidu nimel heaks kiidetud nõukogu 5. oktoobri 2016. aasta otsusega (EL) 2016/1841 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT 2016, L 282, lk 1). Järelikult on kokkulepe liidu teisese õiguse aktide suhtes ülimuslik ja neid akte tuleb tõlgendada niipalju kui võimalik kooskõlas kokkuleppe sätetega. Siit järeldub, et taksonoomiamäärust tuleb niipalju kui võimalik tõlgendada kooskõlas Pariisi

kokkuleppega (vt analoogia alusel 27. veebruari 2024. aasta kohtuotsus EUIPO *vs.* The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2024:172, punkt 70 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 17. oktoobri 2024. aasta kohtuotsus PT Pelita Agung Agrindustri ja PT Permata Hijau Palm Oleo *vs.* komisjon, C-112/23 P, EU:C:2024:899, punkt 38).

188 Sellega seoses tuleb märkida, et 23. mai 1969. aasta rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni artikli 31 lõike 3 punktide a ja b kohaselt tuleb lepingu tõlgendamisel rööbiti lepingu kontekstiga arvesse võtta osalisriikide järgnevat kokkulepet lepingu tõlgendamise või kohaldamise kohta ja lepingu kohaldamise edaspidist praktikat, mis kehtestab osalisriikide kokkuleppe lepingu tõlgendamise suhtes. Euroopa Kohtul on selle kohta olnud juba võimalus toonitada, et rahvusvahelises õiguses ei ole ei keelatud ega ka ebaharilik ette näha, et rahvusvahelise lepingu osalistel on võimalik lepingu tõlgendust täpsustada vastavalt sellele, kuidas nende ühine tahe lepingu sisu osas areneb. Selliseid täpsustusi võivad teha lepinguosalised ise või nende poolt loodud organ, kellele nad on andnud otsustusõiguse, mis on neile siduv. Nendel tõlgendavatel aktidel on sellisel juhul rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni artikli 31 lõike 3 punktist a tulenevad õiguslikud tagajärjed (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Scuola europea di Varese, C-431/22, EU:C:2023:1021, punkt 76; vt selle kohta ka 30. aprilli 2019. aasta arvamus 1/17 (ELi-Kanada majandus- ja kaubandusleping), EU:C:2019:341, punktid 233 ja 234).

189 Mis puutub Pariisi kokkuleppesse, siis Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärgul (COP28) tunnistasid Pariisi kokkuleppe osalisriigid esimese ülemaailmse kokkuvõtte tulemusi käsitleva otsuse 1/CMA.5 II punkti lõike 28 alapunktis e „vajadust vähendada kasvuhoonegaaside heidet põhjalikult, kiiresti ja püsivalt kooskõlas 1,5 °C eesmärgiga“ ning võtsid endile kohustuse „panustada ülemaailmsetesse jõupingutustesse“, nagu „heiteta ja vähese heitega tehnoloogia, eelkõige […] tuumaenergia kasutuselevõtu kiirendamine“.

190 Seega kinnitab taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 tõlgendus – mis on kooskõlas Pariisi kokkuleppega, nagu lepingu osalisriigid seda COP28 istungjärgul rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni artikli 31 lõike 3 punktide a ja b kohaselt ise tõlgendasid –, et tuumaenergiaga seotud majandustegevus võib panustada oluliselt kliimamuutuste leevendamisse, toetades üleminekut kliimaneutraalsele majandusele, mis on kooskõlas viisiga, kuidas piirata temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni võrreldes tööstusrevolutsiooni eelse tasemega.

191 Olgu täpsustatud, et kohtuistungil oli pooltel Üldkohtu küsimustele vastates võimalus avaldada seisukohta, milliseid järeldusi võib teha sellisest Pariisi kokkuleppega kooskõlas olevast tõlgendusest.

192 Lisaks tuleb toonitada, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõikest 2, mille õiguspärasust ei ole vaidlustatud, tuleneb, et kliimaeesmärgid on täidetud, kui asjaomane majandustegevus toetab üleminekut kliimaneutraalsele majandusele eelkõige kasvuhoonegaaside heitkoguste kaotamisega. Samuti tuleb osutada, et komisjon märkis vaidlustatud määruse põhjenduses 6 selle määruse vastuvõtmise menetluse käigus kogutud arvamuste põhjal, et tuumaenergiaga seotud majandustegevus on vähese CO_2 heitega, tuumaenergia tootmisega ei kaasne peaaegu üldse kasvuhoonegaaside heidet ning tõendid tuumaenergia võimaliku olulise panuse kohta kliimamuutuste leevendamise eesmärkide täitmisse on ulatuslikud ja selged.

193 Lõpuks ei ole Austria Vabariik tõendanud oma väiteid, et uute tuumaelektrijaamade ehitamine ja käitamine aastatel 2023–2045 välja antud ehituslubade alusel ei saa aidata kaasa CO_2-neutraalsuse eesmärgi saavutamisele 2050. aastaks, vaid alles kaugemas tulevikus. Nimelt piirdub ta sellega, et tsiteerib platvormi kinnitust, et taksonoomiaga saab vastavusse viia uued tuumaelektrijaamad, mis on saanud ehitusloa praegusest kuni 2045. aastani, ent need hakkavad tööle liiga hilja, et kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamisele kaasa aidata.

194 Tuumaenergia kasvuhoonegaaside heite väärtused on aga väga madalad, mistõttu see võib kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustada, piirates CO_2-mahukate energiaallikate kasutamist.

195 Pealegi ei saa väitega, et kõnealune tegevus võib kaasa tuua kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise vaid kaugemas tulevikus, mitte 2050. aastaks, isegi kui eeldada, et see on tõendatud, tõendada seda, et vaidlustatud määruses on tehtud ilmne hindamisviga, kuna õigusakti tõhususe väidetav puudumine ei saa kaasa tuua akti õigusvastasust (vt selle kohta analoogia alusel 12. juuli 2001. aasta kohtuotsus Jippes jt, C-189/01, EU:C:2022:420, punkt 84 ja seal viidatud kohtupraktika).

196 Austria Vabariik lisab, et vaidlustatud määrus on vastuolus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprilli 2022. aasta otsuse (EL) 2022/591, mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030 (ELT 2022, L 114, lk 22), artikli 1 lõikega 2 ja põhjendusega 16, mille kohaselt peab liit läbi viima rohepöörde ja rajama oma majanduse taastuvenergiale, kuna vaidlustatud määrusest tulenev tuumaenergiarajatiste pikaajaline edendamine on selle eesmärgiga risti vastuolus.

197 Sellega seoses piisab, kui märkida, et tuumaenergia on üleminekutegevus taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 tähenduses.

198 Seega täiendavad taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 kohaselt kehtestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid liidu meetmeid taastuvenergia edendamiseks.

199 Järelikult ei saa asuda seisukohale, et vaidlustatud määrus on otsusega 2022/591 vastuolus, ilma et oleks vaja uurida nimetatud otsuse sätete ulatust.

200 Austria Vabariigi argumendid, et ei toetata üleminekut kliimaneutraalsele majandusele kooskõlas 1,5 °C eesmärgiga, tuleb seega tagasi lükata.

201 Kolmandana väidab Austria Vabariik sisuliselt, et tuumaenergiaga seotud majandustegevuse lisamine taksonoomiasse on vastuolus taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punktiga a, kuna tuumaenergia kasvuhoonegaaside heitetasemed ei vasta sektori või tööstuse, st energiatootmise sektori parimatele tulemustele selle sätte tähenduses, eelkõige võrreldes hüdro- ja tuuleenergiaga.

202 Sellega seoses tuleb täheldada, et Austria Vabariik tõlgendab taksonoomiamäärust vääralt, kuna tingimust, mille kohaselt peab tegevus kasvuhoonegaaside heitetaseme poolest vastama sektori või tööstuse parimatele tulemustele, ei saa tõlgendada nii, et tegevus peab olema asjaomase sektori või tööstuse kõige väiksema CO_2 heitega.

203 Taksonoomiamääruse põhjendusest 41 nähtub nimelt, et üleminekumajandustegevust tuleks pidada kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks eelkõige juhul, kui selle kasvuhoonegaaside heide on märkimisväärselt väiksem kui sektori või tööstuse keskmine.

204 Seega ei võimalda Austria Vabariigi argumendid tõendada, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et tuumaenergiaga seotud majandustegevust võib teatavatel tingimustel pidada sektori või tööstuse parimatele tulemustele vastavaks taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punkti a tähenduses.

205 Neljandana väidab Austria Vabariik sisuliselt, et vaidlustatud määrus on vastuolus taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punktiga b, kuna investeeringud tuumaenergiasse takistavad vähese CO_2 heitega alternatiivide väljatöötamist.

206 Austria Vabariik väidab sisuliselt, et paljud uuringud näitavad, et tuumaenergia ja taastuvad energiaallikad ei täienda, vaid kahjustavad teineteist, ning et vaidlustatud määrus suunab seega rahalisi vahendeid eemale taastuvenergia lühiajalisest paigaldamisest.

207 Sellega seoses tuleb osutada, et vaidlustatud määruse põhjenduses 6 leidis komisjon, et stabiilse baaskoormusenergia varustuse tagamisega soodustab tuumaenergia taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu ega takista nende arengut.

208 Samuti tuleb esile tuua, et delegeeritud määruses 2021/2139 on kehtestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, mis hõlmavad mitut majandussektorit ja majandustegevust, mis võivad aidata kaasa kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise eesmärkide saavutamisele, sealhulgas taastuvenergiaga seotud tegevus.

209 Seega ei saa asuda seisukohale, et vaidlustatud määrus, mida ei saa pidada eraldiseisvaks muudest taksonoomiamääruse alusel vastu võetud delegeeritud määrustest, seab tuumaenergiaga seotud majandustegevusse tehtavad investeeringud eelisolukorda taastuvenergiaga seotud investeeringute ees.

210 Vaidlustatud määruse selline tõlgendus on kooskõlas ELTL artikli 194 lõike 2 teise lõiguga, mille kohaselt on igal liikmesriigil õigus määrata kindlaks oma energiavarude kasutamise tingimused, oma valikud erinevate energiaallikate vahel ning oma energiavarustuse üldstruktuur (vt selle kohta 22. septembri 2020. aasta kohtuotsus Austria *vs.* komisjon, C-594/18 P, EU:C:2020:742, punktid 48 ja 80).

211 Lisaks väidab Austria Vabariik oma argumentides sisuliselt, et tuumaenergial puudub paindlikkus, mistõttu taastuvenergia osakaalu suurendamine halvendaks tuumaelektrijaamade majandusmudelit, vähendades nende kasutusaega. Tuleb aga tõdeda, et tegemist on üldise kinnitusega, mille asjakohasus võib varieeruda sõltuvalt ühelt poolt iga liikmesriigi valikust, millele on viidatud eespool punktis 210, ja teiselt poolt tuumaelektrijaamade võimalusest kohandada oma tööd vastavalt nõudluse ja pakkumise muutumisele, nagu väitsid komisjon ja Prantsuse Vabariik.

212 Igal juhul on komisjon esitanud ka uuringu, mis seab kahtluse alla Austria Vabariigi esitatud uuringutes tehtud järelduse. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb aga tunnustada komisjoni ulatuslikku kaalutlusruumi teadusuuringute hindamisel ja nende uuringute valikul, millele tuleb anda teiste ees eelisseisund sõltumata nende kronoloogilisest järjestusest (24. oktoobri 2018. aasta kohtuotsus Deza *vs.* komisjon, T-400/17, ei avaldata, EU:T:2018:712, punkt 95, ja 5. juuli 2023. aasta kohtuotsus TIB Chemicals *vs.* komisjon, T-639/20, ei avaldata, EU:T:2023:374, punkt 34).

213 Seega ei ole Austria Vabariigi esitatud tõendid piisavad, et muuta ebausutavaks komisjoni hinnang, mille kohaselt tuumaenergiaga seotud majandustegevus soodustab vahelduvate taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu ega takista nende arengut.

214 Järelikult ei ole nende tõenditega tõendatud, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et tuumaenergiaga seotud majandustegevus soodustab vahelduvate taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu ega takista nende arengut.

215 Austria Vabariik heidab ette ka seda, et komisjon ei teinud selles osas analüüsi, mistõttu on vaidlustatud määrus ebapiisavalt põhjendatud.

216 Vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikale peab ELTL artiklis 296 nõutud põhjendus vastama asjaomase akti laadile ning sellest peab selgelt ja üheselt nähtuma akti vastu võtnud institutsiooni arutluskäik, mistõttu huvitatud isikutel on võimalik mõista võetud meetme põhjendusi ja pädeval kohtul teostada kontrolli. Ei ole nõutav, et põhjendustes oleks täpsustatud kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna seda, kas akti põhjendused vastavad ELTL artiklis 296 sätestatud nõuetele, tuleb hinnata nii akti sõnastusest kui ka kontekstist ja kõikidest asjaomast valdkonda reguleerivatest õigusnormidest lähtudes (vt 8. mai 2019. aasta kohtuotsus Landeskreditbank Baden-Württemberg *vs.* EKP, C-450/17 P, EU:C:2019:372, punktid 85 ja 87 ning seal viidatud kohtupraktika).

217 Ent nagu nähtub vaidlustatud määruse põhjendusest 6, põhistas komisjon õiguslikult piisavalt oma hinnangut, mille kohaselt tuumaenergiaga seotud majandustegevus soodustab vahelduvate taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu ega takista nende arengut. Sellest põhjendusest nähtub nimelt, et kuna tuumaenergia tagab stabiilse baaskoormusenergia varustuse, soodustab see vahelduvate taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu ega takista seega nende arengut.

218 Samuti ei saa komisjonile ette heita, et ta ei teinud selles osas analüüsi, kuna vaidlustatud määruse põhjenduses 6 mainitud hinnang näitab, et ta analüüsis seda küsimust.

219 Viiendana väidab Austria Vabariik, et tuumaenergia lisamine taksonoomiasse eirab taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punktis c sätestatud sõltuvuse tekitamise keeldu. Kuna tuumaenergia tooks kaasa märkimisväärse sõltuvuse efekti, võttes arvesse suuri investeerimiskulusid ning elektrijaamade ehitustähtaegade pikkust ja käitamisaega, kahjustaks tuumaenergia soodsamate taastuvate energiaallikate arengut ja suurendaks tõenäosust, et CO_2-mahukaid tehnoloogiaid kasutatakse kuni uute tuumaelektrijaamade kasutuselevõtuni.

220 Selle väite põhjendamiseks tugineb Austria Vabariik platvormi vastusele, milles platvorm on esiteks märkinud, et sõltuvus CO_2-mahukatest varadest võib tekkida (*may occur*), kui eeldatav kasvuhoonegaaside vähenemine on liiga aeglane või jääb liiga hiljaks, ning teiseks, et esineb sõltuvuse tekkimise oht, mis on tingitud tuumaelektrijaamade ehitamise ajakava ja nende käitamisaja pikkusest.

221 Tuleb osutada, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punkt c nõuab, et majandustegevus ei tooks kaasa sõltuvust CO_2-mahukatest varadest, võttes arvesse nende varade majanduslikku eluiga.

222 Siit tuleneb, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punkti c eesmärk on vältida sõltuvust, st CO_2-mahukate varade põlistamist, ning tagada, et majandustegevus ei too kaasa sõltuvust varadest, mis on ühitamatud kliimaneutraalsuse eesmärgiga, nagu on märgitud määruse põhjenduses 41.

223 Austria Vabariik ei selgita siiski, kuidas tuumaenergiaga seotud majandustegevuse varad tekitavad suurt kasvuhoonegaaside heidet, mistõttu ei ole tema argument põhjendatud.

224 Pealegi on platvormi vastuses esitatud kinnitused, mille Austria Vabariik esile tõi, sõnastatud tingivas kõneviisis või on jäetud põhjendamata, mistõttu ei ole need piisavad, et muuta komisjoni hinnang ebausutavaks.

225 Austria Vabariigi argumendid ei võimalda seega tõendada, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et tuumaenergiaga seotud majandustegevus vastab taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punktis c ette nähtud tingimusele.

226 Austria Vabariik heidab sisuliselt ette ka seda, et komisjon ei analüüsinud tuumaenergiaga seotud majandustegevuse sõltuvuse efekti, mis on märkimisväärne ja kahjustab taastuvate energiaallikate arengut, muutes samal ajal vajalikuks energia tootmise kivisöest ja gaasist, mistõttu on vaidlustatud määruse põhjendused ebapiisavad.

227 Kuna aga tuumaenergiaga seotud majandustegevuse puhul CO_2-mahukatest varadest sõltuvusse jäämise ohtu ei eksisteeri, sest sellesse ei ole kaasatud CO_2-mahukaid varasid, ei saa komisjonile ette heita, et ta ei analüüsinud nendest varadest sõltuvuse efekti või rikkus sellega seoses oma põhjendamiskohustust.

228 Kuuendana väidab Austria Vabariik, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 rikkumine toob kaasa ka selle määruse artikli 19 lõike 1 punkti g rikkumise, kus on ette nähtud kohustus võtta arvesse olelusringi, sealhulgas olemasolevatest olelusringi hindamistest saadud tõendeid. Nimelt ei võtnud komisjon arvesse tuumaelektrijaamade planeerimise, lubade andmise ja käitamise pikki ajavahemikke ega järelikult ka olelusringi tervikuna, eriti seoses vähese CO_2 heitega alternatiivide takistamise ja sõltuvuse efektiga.

229 Siiski piisab, kui tõdeda, et käesoleva väite raames piirdus Austria Vabariik viitega argumentidele, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 10 lõiget 2. Neil asjaoludel ja kuna viimati nimetatud argumendid on tagasi lükatud, tuleb tagasi lükata ka argument, et selle sätte rikkumine toob kaasa ka määruse artikli 19 lõike 1 punkti g rikkumise.

230 Eeltoodut arvestades tuleb järeldada, et Austria Vabariik ei ole tõendanud, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et tuumaenergiaga seotud majandustegevus vastab taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 ette nähtud tingimustele.

231 Seega ei ole teise väite teine osa põhjendatud.

– Teise väite kolmas osa, mille kohaselt on teise võimalusena rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f ja ettevaatuspõhimõtet

232 Austria Vabariik väidab sisuliselt, et vaidlustatud määruses ette nähtud tehniliste sõelumiskriteeriumidega on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f, kuna kriteeriumid ei põhine veenvatel teaduslikel tõenditel ega ettevaatuspõhimõttel ega võimalda kontrollida, kas tuumaenergiaga seotud majandustegevus vastab taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 tingimustele.

233 Komisjon, keda toetavad Bulgaaria Vabariik, Tšehhi Vabariik, Ungari, Rumeenia ja Soome Vabariik, vaidleb nendele argumentidele vastu.

234 Oluline on osundada taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f, mille kohaselt peavad selle määruse artikli 10 lõike 3 alusel kehtestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid põhinema veenvatel teaduslikel tõenditel ja ELTL artiklis 191 sätestatud ettevaatuspõhimõttel.

235 Käesolevas asjas nähtub esiteks vaidlustatud määruse põhjendusest 6, et komisjon tugines tehnilise eksperdirühma teaduslikule hinnangule ja Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes sisalduvale teaduslikule hinnangule. Lisaks, nagu on osutatud eespool punktis 48, tugines ta ka Euratomi asutamislepingu artiklis 31 nimetatud eksperdirühma ning tervise, keskkonna ja uute riskide teaduskomitee arvamustele. Ühtlasi on tehniline eksperdirühm oma 9. märtsi 2020. aasta lõpparuande tehnilises lisas sedastanud, et „andmed tuumaenergia võimaliku olulise panuse kohta kliimamuutuste leevendamisse on arvukad ja üheselt mõistetavad“, viidates mitmele teadusuuringule.

236 Austria Vabariik viitab oma argumentide põhjendamiseks üksnes kolmele uuringule seoses asjaoluga, et tuumaenergia ja taastuvad energiaallikad kahjustavad teineteist ega täienda üksteist, selgitamata, kuidas tuumaenergiaga seotud tegevuse jaoks kehtestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid toovad kaasa sõltuvuse CO_2-mahukatest varadest.

237 Neil asjaoludel ja arvestades komisjonile teadusuuringute valikul ja hindamisel antud ulatuslikku kaalutlusõigust, millele on viidatud eespool punktis 212, ei ole Austria Vabariik õiguslikult piisavalt tõendanud, et komisjon rikkus oma kohustust tugineda veenvatele teaduslikele tõenditele.

238 Igal juhul, arvestades komisjoni ulatuslikku kaalutlusruumi, ei piisa komisjoni hinnangu kahtluse alla seadmiseks ainuüksi asjaolust, et sellele on teaduskirjanduses vastu vaieldud.

239 Teiseks, vastupidi sellele, mida väidab Austria Vabariik, ei saa ka asuda seisukohale, et vaidlustatud määruse „analüüs ja põhjendused on lünklikud“ küsimuses, kas kolm asjaomast tuumaenergiaga seotud majandussektorit vastavad taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 tingimustele.

240 Sellega seoses olgu märgitud, et otsuste põhjendamise kohustus on oluline vorminõue, mida tuleb eristada põhjenduste sisulise põhjendatuse küsimusest, mis on seotud vaidlusaluse akti sisulise õiguspärasusega (vt 18. aprilli 2024. aasta kohtuotsus Dumitrescu jt *vs.* komisjon ja Euroopa Kohus, C-567/22 P – C-570/22 P, EU:C:2024:336, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika). Tuleb aga tõdeda, et oma argumentidega, mille kohaselt „analüüs ja põhjendused on lünklikud“, seab

Austria Vabariik peamiselt kahtluse alla vaidlustatud määruse põhistuse, mitte selle põhjendatuse, nagu see on ka muude hagi põhjendamiseks esitatud väidete puhul, mis puudutavad selliseid lünki.

241 Ühtlasi tuleb vastavalt eespool punktis 216 viidatud kohtupraktikale esile tuua, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 ette nähtud tingimustele vastavust on õiguslikult piisavalt põhistatud vaidlustatud määruse põhjenduses 6 ja delegeeritud määruse 2021/2139 seletuskirjas, kus on viidatud nende ekspertide arvamustele, kellega komisjon konsulteeris.

242 Kolmandaks, kuna Austria Vabariik ei ole väidet, et on rikutud ettevaatuspõhimõtet, põhjendanud konkreetsete argumentidega teise väite käesoleva osa raames, vaid piirdub põhimõttele viitamisega, siis tuleb asuda seisukohale, et see väide on kodukorra artikli 76 punkti d kohaselt vastuvõetamatu (vt selle kohta 7. novembri 2019. aasta kohtuotsus ADDE *vs.* parlament, C-48/17, EU:T:2019:780, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika).

243 Eeltoodut arvestades tuleb teise väite kolmas osa ja seega teine väide tervikuna tagasi lükata.

Kolmas ja neljas väide, et on rikutud taksonoomiamääruse artiklit 17, artikli 19 lõike 1 punkte f ja g ning ettevaatuspõhimõtet

244 Kolmanda ja neljanda väite põhjendamiseks kinnitab Austria Vabariik – keda toetab Luksemburgi Suurhertsogiriik – sisuliselt, et kuna vaidlustatud määrusega on tuumaenergiaga seotud majandustegevus arvatud üleminekutegevuse hulka ja on kehtestatud selle tegevuse tehnilised sõelumiskriteeriumid, siis on selle määrusega rikutud kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“, st kriteeriumi, mille kohaselt ei tohi asjaomane majandustegevus põhjustada olulist kahju taksonoomiamäärusega taotletavatele keskkonnaeesmärkidele, mis on ette nähtud määruse artiklis 17 ning artikli 19 lõike 1 punktides f ja g, samuti on rikutud ettevaatuspõhimõtet.

245 Taksonoomiamääruse artikli 17 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Artikli 3 punkti b kohaldamisel, võttes arvesse majandustegevuses pakutavate toodete olelusringi ja teenuseid, sealhulgas olemasolevatest olelusringi hindamistest saadud tõendeid, loetakse, et kõnealune majandustegevus kahjustab oluliselt:

a) kliimamuutuste leevendamist, kui majandustegevus põhjustab olulist kasvuhoonegaaside heidet;

b) kliimamuutustega kohanemist, kui majandustegevus põhjustab praeguse kliima ja eeldatava tulevase kliima kahjuliku mõju suurenemist tegevusele endale või inimestele, loodusele või varadele;

c) vee- ja mereressursside kestlikku kasutamist ja kaitset, kui majandustegevus kahjustab
   i) veekogude, sealhulgas pinna- ja põhjavee head seisundit või head ökoloogilist potentsiaali, või
   ii) mereala head keskkonnaseisundit;

d) ringmajandust, mis hõlmab jäätmetekke vältimist ja jäätmete ringlussevõttu, kui

i) majandustegevus põhjustab toodete olelusringi ühes või mitmes etapis olulist ebatõhusust materjalide kasutamisel või selliste loodusvarade nagu mittetaastuvate energiaallikate, tooraine, vee ja pinnase otsesel või kaudsel kasutamisel, sealhulgas toodete vastupidavuse, parandatavuse, uuendatavuse, korduskasutuse või ringlussevõetavuse osas;
ii) majandustegevus suurendab oluliselt jäätmete teket, põletamist või kõrvaldamist, välja arvatud ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete põletamine, või
iii) jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib oluliselt ja pikaajaliselt kahjustada keskkonda;

e) saastuse vältimist ja tõrjet, kui majandustegevus põhjustab õhku, vette ja pinnasesse juhitava saasteheite olulist suurenemist võrreldes enne majandustegevusega alustamist valitsenud olukorraga, või

f) elurikkuse ja ökosüsteemide kaitset ja taastamist, kui majandustegevus
i) kahjustab märkimisväärselt ökosüsteemide head seisundit ja vastupidavust või
ii) kahjustab elupaikade ja liikide, sealhulgas liidu tähtsusega liikide kaitsestaatust.“

246 Taksonoomiamääruse artikli 19 lõikes 1 on omakorda ette nähtud, et selle määruse artikli 10 lõike 3 ja artikli 11 lõike 3 kohaselt kehtestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid peavad:

„a) tegema kindlaks kõige asjakohasema võimaliku panuse konkreetse keskkonnaeesmärgi saavutamisse, järgides samal ajal tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet, võttes arvesse konkreetse majandustegevuse lühi- ja pikaajalist mõju;

b) esitama konkreetsed miinimumnõuded, mis tuleb täita, et vältida märkimisväärset kahju kõigi asjakohaste keskkonnaeesmärkide saavutamisele, võttes arvesse konkreetse majandustegevuse lühi- ja pikaajalist mõju;

c) olema kvantitatiivsed ja sisaldama piirmäärasid nii palju kui võimalik ning olema muus osas kvalitatiivsed;

d) kui see on asjakohane, lähtuma liidu märgistus- ja sertifitseerimiskavadest, liidu ökoloogilise jalajälje hindamise metoodikast ja liidu statistilise klassifitseerimise süsteemidest ning võttes arvesse asjaomaseid kehtivaid liidu õigusakte;

e) kasutama määruse […] 2019/2088 artikli 4 lõikes 6 osutatud kestlikkuse näitajaid niivõrd, kuivõrd see on võimalik;

f) põhinema veenvatel teaduslikel tõenditel ja [ELTL] artiklis 191 sätestatud ettevaatuspõhimõttel;

g) võtma arvesse olelusringi, sealhulgas olemasolevatest olelusringi hindamistest saadud tõendeid, arvestades nii majandustegevuse enda kui ka selle majandustegevuse käigus pakutavate toodete ja teenuste keskkonnamõju, eelkõige arvestades nende toodete tootmist ja teenuste osutamist, kasutamist ja olelusringi lõppu;

h) võtma arvesse majandustegevuse laadi ja ulatust, sealhulgas järgmist:
i) kas tegemist on artiklis 16 osutatud toetava tegevusega või
ii) kas tegemist on artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevusega;

i) võtma arvesse kestlikumale majandusele ülemineku võimalikku turumõju, sealhulgas riski, et teatavad varad muutuvad ülemineku tulemusena kasutuskõlbmatuks, ning samuti kestlike investeeringute jaoks vastuoluliste stiimulite loomise riski;

j) hõlmama kogu konkreetse sektori asjaomast majandustegevust ja tagama, et kui see tegevus annab käesoleva määruse artiklis 9 sätestatud ühe või mitme keskkonnaeesmärgi saavutamisse võrdse panuse, koheldaks neid võrdselt, et vältida konkurentsimoonutusi turul, ning

k) olema lihtsasti kasutatavad ja kehtestatud sellisena, et need hõlbustaksid kõnealuste kriteeriumide täitmise kontrolli […]".

247 Alustuseks tuleb märkida, et ettevaatuspõhimõte on liidu õiguse üldpõhimõte, mis tuleneb ELTL artiklist 11, artikli 168 lõikest 1, artikli 169 lõigetest 1 ja 2 ning artikli 191 lõigetest 1 ja 2, ning see kohustab asjaomaseid ametiasutusi võtma asjasse puutuvate õigusnormidega neile antud pädevuste rakendamise konkreetses raamistikus sobivaid meetmeid, et ennetada teatud võimalikke riske rahvatervisele, julgeolekule ja keskkonnale, pannes nende huvide kaitsega seotud nõuded tähtsamale kohale kui majanduslikud huvid (vt selle kohta 17. mai 2018. aasta kohtuotsus BASF Agro jt *vs.* komisjon, T-584/13, EU:T:2018:279, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika).

248 Ettevaatuspõhimõte võimaldab institutsioonidel olukorras, kus ei ole teaduslikult tõendatud inimeste tervist või keskkonda ohustava riski olemasolu või ulatus, võtta kaitsemeetmeid, ilma et nad ootaksid ära, et täielikult oleks selgunud, kas risk on tegelikult olemas ja milline on selle raskusaste, või et avalduks kahjulik mõju tervisele (vt selle kohta 17. mai 2018. aasta kohtuotsus BASF Agro jt *vs.* komisjon, T-584/13, EU:T:2018:279, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).

249 Ettevaatuspõhimõtte kohaldamine ei ole piiratud juhtudega, mil riski olemasolu ei ole kindel, vaid seda võidakse kohaldada ka olukorras, kus riski olemasolu on tuvastatud ja komisjon peab hindama, kas risk on vastuvõetav või mitte, või suisa hindama, kuidas tuleb seda riskijuhtimise raames hallata (17. mai 2018. aasta kohtuotsus Bayer CropScience jt *vs.* komisjon, T-429/13 ja T-451/13, EU:T:2018:280, punkt 340).

250 Menetluses, mille tulemusena võtab institutsioon ettevaatuspõhimõtte alusel sobivad meetmed, et ennetada teatavaid võimalikke ohte rahvatervisele, julgeolekule ja keskkonnale, võib eristada kolme üksteisele järgnevat etappi: esiteks selgitatakse välja teatavast nähtusest johtuvad võimalikud negatiivsed tagajärjed, teiseks hinnatakse selle nähtusega seotud ohtu rahvatervisele, julgeolekule ja keskkonnale ning kolmandaks, kui väljaselgitatud võimalik oht on ühiskonna jaoks vastuvõetavast olulisem, juhitakse riski sobivate kaitsemeetmete võtmisega (17. mai 2018. aasta kohtuotsus BASF Agro jt *vs.* komisjon, T-584/13, EU:T:2018:279, punkt 60, ja 21. veebruari 2024. aasta kohtuotsus PAN Europe *vs.* komisjon, T-536/22, edasi kaevatud, EU:T:2024:98, punkt 74).

251 Rahvatervisele, julgeolekule ja keskkonnale avalduvate riskide hindamine institutsiooni poolt, kes peab tegelema teatavast nähtusest tulenevate võimalike negatiivsete tagajärgedega, seisneb selles, et neid riske hinnatakse teaduslikult ja tehakse kindlaks, kas need ületavad ühiskonna jaoks vastuvõetava riskitaseme. Selleks, et institutsioonidel oleks võimalik riski hinnata, peab seega esiteks olema nende käsutuses teaduslik riskihinnang ja teiseks peavad nad välja selgitama ühiskonna jaoks vastuvõetamatu riskitaseme (vt 17. mai 2018. aasta kohtuotsus BASF Agro jt *vs.* komisjon, T-584/13, EU:T:2018:279, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).

252 Institutsioon peab teadusliku riskihindamise kui teadusliku protsessi usaldama teadusekspertidele (vt 17. mai 2018. aasta kohtuotsus BASF Agro jt *vs.* komisjon, T-584/13, EU:T:2018:279, punkt 64 ja seal viidatud kohtupraktika).

253 Ühiskonna jaoks vastuvõetamatu riskitaseme peavad kohaldatavaid õigusnorme järgides kindlaks tegema institutsioonid, kelle ülesanne on teha poliitiline valik, mida kujutab endast ühiskonna jaoks sobiva kaitsetaseme kindlaksmääramine (vt selle kohta 17. mai 2018. aasta kohtuotsus BASF Agro jt *vs.* komisjon, T-584/13, EU:T:2018:279, punkt 71 ja seal viidatud kohtupraktika).

254 Ühiskonna jaoks vastuvõetamatu riskitaseme kindlaksmääramisel on institutsioonid kohustatud tagama rahvatervise, julgeoleku ja keskkonna kõrgetasemelise kaitse. See kõrgetasemeline kaitse ei pea olema tingimata tehniliselt võimalikult kõrgeim. Lisaks ei või need institutsioonid kasutada puhthüpoteetilist lähenemist riskile ega taotleda oma otsustega olematu riski tasandi saavutamist (vt selle kohta 17. mai 2018. aasta kohtuotsus BASF Agro jt *vs.* komisjon, T-584/13, EU:T:2018:279, punkt 72 ja seal viidatud kohtupraktika).

255 Seoses nende põhimõtete järgimise kohtuliku kontrolliga on Euroopa Kohus juba selgitanud, et tuleb tunnustada komisjoni ulatuslikku kaalutlusõigust, kui ta otsustab kasutusele võtta riskijuhtimismeetmed. Nimelt nõuab see valdkond omalt poolt eelkõige nii poliitiliste valikute tegemist kui ka keeruliste hinnangute andmist. Selles valdkonnas kasutusele võetud meetme õiguspärasust saab mõjutada üksnes see, kui meede on ilmselgelt sobimatu (9. juuni 2016. aasta kohtuotsus Pesce jt, C-78/16 ja C-79/16, EU:C:2016:428, punkt 49).

256 Kohtupraktikast tuleneb seega, et ettevaatuspõhimõtet kohaldatakse olukorras, kus ei ole teaduslikult tõendatud inimeste tervist või keskkonda ohustava riski olemasolu või ulatus, et võimaldada institutsioonidel võtta kaitsemeetmeid, ilma et nad ootaksid ära, et täielikult oleks selgunud, kas risk on tegelikult olemas ja milline on selle raskusaste, või et avalduks kahjulik mõju tervisele ja keskkonnale.

257 Samuti tuleneb kohtupraktikast, et ettevaatuspõhimõtte kohaldamine eeldab riskide teaduslikku hindamist, vastuvõetava riskitaseme kindlakstegemist ja vajaduse korral sobivate kaitsemeetmete võtmist.

258 Austria Vabariigi argumentidele vastamisel tuleb lähtuda nendest kaalutlustest.

– Kolmanda väite esimene osa, neljanda väite esimene osa ja kolmanda väite kolmanda osa viies punkt, mille kohaselt on eiratud kaitsetaset

259 Austria Vabariik, keda toetab Luksemburgi Suurhertsogiriik, väidab sisuliselt, et taksonoomiamäärusega taotletav keskkonnasäästlikkuse eesmärk ja ettevaatuspõhimõte räägivad madalama riskitaseme kasuks, mis on selle määruse artikli 17 alusel vastuvõetav, ja seega toetavad kõrgemat kaitsetaset võrreldes traditsiooniliste tuumaenergiaalaste õigusaktidega. Austria Vabariik, keda toetab Luksemburgi Suurhertsogiriik, järeldab sellest, et tehnilised sõelumiskriteeriumid ei ole piisavad, kuna need kriteeriumid viitavad enamasti Euratomi asutamislepingu alusel vastu võetud määrustele või liidu üldkohaldatavatele õigusaktidele.

260 Komisjon, keda toetavad Bulgaaria Vabariik, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Slovaki Vabariik ja Soome Vabariik, vaidleb nendele argumentidele vastu.

261 Oluline on silmas pidada, et tehniliste sõelumiskriteeriumide määratlemisel, eriti seoses kriteeriumiga „ei kahjusta oluliselt“, peab komisjon taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f kohaselt arvesse võtma ettevaatuspõhimõtet.

262 Ettevaatuspõhimõte kui selline ei määratle siiski konkreetset kaitsetaset, vaid kujutab endast meetodit, mis võimaldab pädevatel institutsioonidel võtta kaitsemeetmeid vaatamata sellele, et esinevad teaduslikud kahtlused selle kohta, kas oht on olemas või milline on selle ulatus (vt selle kohta 17. mai 2018. aasta kohtuotsus BASF Agro jt *vs.* komisjon, T-584/13, EU:T:2018:279, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).

263 Lisaks tuleb seoses argumendiga, et taksonoomiamääruse keskkonnasäästlikkuse eesmärk räägib selle määruse artikli 17 nõudliku tõlgenduse kasuks, sedastada, et taksonoomiamääruse põhjenduse 40 kohaselt ei tohiks „[m]ajandustegevust […] liigitada keskkonnasäästlikuks, kui selle tekitatud keskkonnakahju ületab sellest keskkonnale tulenevat kasu“, ning „[t]ehnilistes sõelumiskriteeriumides tuleks määrata kindlaks miinimumnõuded, mida on vaja muude eesmärkide saavutamisele olulise kahju tekitamise vältimiseks, toetudes muu hulgas liidu õiguse kohaselt sätestatud miinimumnõuetele“.

264 Tuleb tõdeda, et taksonoomiamääruse põhjenduse 40 see lõik annab tunnistust sellest, et liidu seadusandja hinnangul võivad tehnilised sõelumiskriteeriumid saavutada keskkonnasäästlikkuse eesmärgi ja olla kooskõlas ettevaatuspõhimõttega, kui neis on viidatud asjaomastes õigusaktides ette nähtud miinimumnõuete järgimisele.

265 Liidu seadusandja sellist kavatsust kinnitavad veel taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkt d, mis nõuab, et komisjon võtaks tehniliste sõelumiskriteeriumide kehtestamisel arvesse „asjaomaseid kehtivaid liidu õigusakte“, ning määruse põhjendused 43 ja 44.

266 Pealegi, kuigi taksonoomiamäärus seda ei nõua, ei ole sellega vastuolus see, kui komisjon kehtestab kaitsvamaid kriteeriume, mis lähevad kaugemale muudest liidu õigusnormidest tulenevatest miinimumnõuetest.

267 Samas ei ole Austria Vabariik tõendanud, et kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“ osas piirdub vaidlustatud määrus muudest liidu õigusnormidest tulenevate nõuete kordamisega. Ta isegi möönab hagiavalduse punktis 145, et kehtestatud on täiendavad kriteeriumid.

268 Neil asjaoludel ei saa asuda seisukohale, et komisjon on vaidlustatud määruses eiranud keskkonnasäästlikkuse eesmärki, taksonoomiamääruse artiklit 17, artikli 19 lõike 1 punkti f või ettevaatuspõhimõtet, kui ta viitas asjaomaste liidu õigusnormide järgimisele.

269 Järelikult ei ole kolmanda väite esimene osa, neljanda väite esimene osa ja kolmanda väite kolmanda osa viies punkt põhjendatud.

– Kolmanda väite teine osa, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f

270 Austria Vabariik, keda toetab Luksemburgi Suurhertsogiriik, väidab sisuliselt, et tuumaenergiaga seotud majandustegevuse lisamine vaidlustatud määrusesse on tingitud nende tõendamisnõuete eiramisest, mis tulenevad taksonoomiamääruse artiklist 17 ja artikli 19 lõike 1 punktist f, tõlgendatuna ettevaatuspõhimõtet arvestades. Eelkõige väidab Austria Vabariik esiteks, et tuumaenergia vastavus kriteeriumile „ei kahjusta oluliselt“ põhineb Teadusuuringute Ühiskeskuse

järeldusel, et „analüüside käigus ei ilmnenud teaduslikke tõendeid selle kohta, et tuumaenergia oleks inimeste tervisele või keskkonnale kahjulikum kui muud elektrienergia tootmise tehnoloogiad, mis on taksonoomias juba arvatud kliimamuutuste leevendamist soodustava tegevuse hulka“. Siin on tegemist tuumaenergia ja muude energiaallikate võrdlemisega, mida ei ole nimetatud artiklis 17 ette nähtud. Teiseks ei ole olulise kahju kohta teaduslike tõendite puudumine ettevaatuspõhimõtte järgimise kontrollimisel asjakohane kriteerium, ainus oluline küsimus on see, kas saab välistada igasuguse põhjendatud kahtluse sellise kahju suhtes. Kolmandaks seab Austria Vabariik kahtluse alla Teadusuuringute Ühiskeskuse aruande tõendusjõu põhjusel, et see on puudulik ja ebatäielik, selles esineb põhimõttelisi vastuolusid muude teadusuuringutega ning Teadusuuringute Ühiskeskus on komisjoni siseorgan. Samuti seab ta kahtluse alla Teadusuuringute Ühiskeskuse aruande, tuginedes tervise, keskkonna ja uute riskide teaduskomitee arvamuses sisalduvale kriitikale.

271 Komisjon, keda toetab Poola Vabariik, vaidleb nendele argumentidele vastu.

272 Esimesena tuleb toonitada, et Teadusuuringute Ühiskeskuse lähenemine, mida Austria Vabariik kritiseerib, seisnes selles, et ta võttis arvesse nende uuringute tulemusi, mis olid juba tehtud enne delegeeritud määruse 2021/2139 vastuvõtmist muu tegevuse kohta. Nagu komisjon õigesti rõhutab, on selline lähenemine kooskõlas tehnoloogianeutraalsuse põhimõttega, millele on viidatud eespool punktis 112, ja võimaldab riskihindamist sidusalt muu tegevuse puhul läbi viidud riskihindamisega.

273 Teisena ei saa olla edukas ka kriitika, et on tehtud viga kohaldatava tõendamisstandardi hindamisel, kuna Teadusuuringute Ühiskeskuse aruanne põhineb pigem olulise kahju kohta teaduslike tõendite puudumisel kui igasuguse põhjendatud kahtluse puudumisel olulise kahju tekkimise suhtes.

274 Nimelt tuleneb kohtupraktikast, et ettevaatuspõhimõte ei nõua, et välistataks kõik teaduslikult põhjendatud kahtlused keskkonnakahju tekkimise suhtes, kuna see tähendaks, et komisjonilt nõutakse olematu riski tasandit, mis on vastuolus kohtupraktikaga (vt selle kohta analoogia alusel 11. septembri 2002. aasta kohtuotsus Pfizer Animal Health *vs.* nõukogu, T-13/99, EU:T:2002:209, punkt 145).

275 Lisaks tuleb märkida, et arvesse võetud kriteerium on kooskõlas taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punktiga f, mis kohustab komisjoni tuginema üksnes veenvatele teaduslikele tõenditele.

276 Kolmandana tuleb seoses Teadusuuringute Ühiskeskuse aruannet puudutava muu kriitikaga meelde tuletada, nagu on juba selgitatud eespool punktis 212, et komisjonil on ulatuslik kaalutlusruum nii teadusuuringute valikul kui ka nende hindamisel. Tuleb aga tõdeda, et Austria Vabariik ei ole tõendanud, et komisjon on nimetatud aruandele tuginedes teinud ilmse hindamisvea.

277 Nii tuleb esiteks sedastada, et Austria Vabariik teeb üldise viite BASE tehnilisele arvamusele Teadusuuringute Ühiskeskuse aruande kohta, Euratomi asutamislepingu artiklis 31 nimetatud eksperdirühma liikme eriarvamusele ja „muudes väidetes tehtud mitmesugustele viidetele“. Sellega seoses tuleb märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa Üldkohus asuda poolte asemele ja otsida ise asjakohaseid lõike dokumentidest, millele nad viitavad (vt selle kohta 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus Siberia Oriental *vs.* CPVO (Siberia), T-737/18, EU:T:2020:289, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika). Kuna ei ole piisavalt täpselt kindlaks määratud, milliste asjaoludega saab Austria Vabariigi väiteid põhjendada, ei saa neid seega arvesse võtta.

278 Teiseks, mis puudutab viidet tervise, keskkonna ja uute riskide teaduskomitee analüüsile, siis tuleb nentida, et analüüsil ei ole seda tähendust, mille Austria Vabariik sellele omistab. Kuigi tervise, keskkonna ja uute riskide teaduskomitee tõesti rõhutas, et ta on arvamusel, et tuginemine toimivale reguleerivale raamistikule ei ole alati piisav, jõudis ta siiski järeldusele, et ta on „üldiselt nõus Teadusuuringute Ühiskeskuse järeldusega“, et tuumaelektrijaamade käitamine ei tekita vältimatut kahju inimeste tervisele ega keskkonnale, tingimusel et seotud tööstustegevus vastab asjakohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

279 Kolmandaks ei saa ainuüksi asjaolust, et tervise, keskkonna ja uute riskide teaduskomitee kritiseeris teatud küsimustes Teadusuuringute Ühiskeskuse aruannet, mingil juhul järeldada, et komisjon tugines mitteveenvatele tõenditele, eirates ettevaatuspõhimõtet. Võttes nimelt arvesse tervise, keskkonna ja uute riskide teaduskomitee väljendatud muret, et toimiv reguleeriv raamistik ei ole piisav, lisas komisjon vaidlustatud määruse I lisasse täiendavad kriteeriumid, mis lähevad kaugemale kehtivate liidu õigusnormidega kehtestatud tasemest.

280 Neljandaks väidab Austria Vabariik, et Teadusuuringute Ühiskeskuse aruannet ei saa pidada muudest teadusuuringutest veenvamaks, kuna selle koostas komisjoni siseorgan, mitte sõltumatu organ.

281 Siiski piisab, kui märkida, et Austria Vabariik ei põhjenda oma väidet, et Teadusuuringute Ühiskeskuse aruannet peeti veenvamaks kui muid teaduslikult tunnustatud ekspertide tehtud uuringuid.

282 Pealegi ei ole Austria Vabariik väitnud ega tõendanud, et Teadusuuringute Ühiskeskuse aruande hinnanguid ei saa pidada veenvateks teaduslikeks tõenditeks taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f tähenduses.

283 Seega ei saa Austria Vabariigi argumentidega tõendada, et komisjon on rikkunud taksonoomiamääruse artiklist 17 ja artikli 19 lõike 1 punktist f tulenevaid tõendamisnõudeid, tõlgendatuna ettevaatuspõhimõttest lähtudes.

284 Eeltoodut arvestades ei ole kolmanda väite teine osa põhjendatud.

– Kolmanda väite kolmanda osa ja neljanda väite teise osa muud väitepunktid, mille kohaselt on eiratud raskete reaktoriõnnetuste ohtu

285 Kolmanda väite kolmandas osas väidab Austria Vabariik, keda toetab Luksemburgi Suurhertsogiriik, et tuumaenergiaga seotud majandustegevuse lisamine taksonoomiasse põhineb raske reaktoriõnnetuse ohu eiramisel ja kahjustab seega oluliselt taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punktide c, e ja f tähenduses keskkonnaeesmärke, mis on seotud vee- ja mereressursside kaitse, saastuse vältimise ja tõrje ning elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamisega. Austria Vabariik väidab, et ei ole võimalik välistada tagajärgi, mida rasked reaktoriõnnetused võivad tekitada nendele keskkonnaeesmärkidele. Ta leiab samuti, et vaidlustatud määruse analüüs ja põhjendused sisaldavad selles osas lünki. Ta kinnitab veel, et komisjon ei saa väita, et liidu seadusandja delegeeris talle õiguse määrata kindlaks ühiskonna jaoks vastuvõetav risk ning et komisjonil ei ole ettevaatuspõhimõtte kohaldamisel mingit tegutsemisruumi.

286 Neljanda väite teises osas väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud määruse I lisas sätestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid ei võimalda olemasolevatele tuumaohutussätetele ja -standarditele viidates välistada raske reaktoriõnnetuse ohust tuleneva olulise kahju tekkimist

eelkõige taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punktides c, e ja f nimetatud keskkonnaeesmärkidele (vee- ja mereressursside kaitse, saastuse vältimine ja tõrje, elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine). Ta leiab, et tehnilised sõelumiskriteeriumid sisaldavad mõnikord täiendavaid kriteeriume, mis on ebamäärased või annavad reguleerimispädevuse õigusvastaselt üle riiklikele järelevalveasutustele.

287 Komisjon, keda toetavad Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Sloveenia Vabariik ja Slovaki Vabariik, vaidleb nendele argumentidele vastu.

288 Alustuseks on oluline täpsustada, et kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“ järgimist ei saa kontrollida abstraktselt, vaid lähtudes vaidlustatud määrusega kehtestatud tehnilistest sõelumiskriteeriumidest.

289 Esiteks tuleb osutada, et taksonoomiamääruse artikli 3 punktis b on ette nähtud, et majandustegevus liigitatakse keskkonnasäästlikuks muu hulgas siis, kui see ei tekita artikli 17 kohaselt olulist kahju ühelegi selle määruse artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärgile.

290 Eelkõige tuleneb taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punktidest c, e ja f ning põhjendustest 34 ja 40, et selleks, et majandustegevust saaks liigitada keskkonnasäästlikuks, ei tohi see tekitada ühelegi taksonoomiamääruses sätestatud keskkonnaeesmärgile olulist kahju, see tähendab kahju, mis kaalub üles selle tegevuse panuse keskkonnaeesmärgi saavutamisse.

291 Lisaks peavad iga tegevuse jaoks määratletud tehnilised sõelumiskriteeriumid võimaldama tagada, et see tegevus ei kahjusta oluliselt ühtegi taksonoomiamääruses määratletud eesmärki.

292 Nagu nähtub eespool punktidest 263–265, peavad tehnilised sõelumiskriteeriumid selleks määratlema vajalikud miinimumnõuded, tuginedes eelkõige liidu õiguse alusel kehtestatud miinimumnõuetele, sealhulgas eeskätt nõukogu 25. juuni 2009. aasta direktiivi 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik (ELT 2009, L 172, lk 18), miinimumnõuetele, ilma et oleks keelatud nimetatud nõuetest kaugemale minna.

293 Lisaks tähendab viide olulisele kahjule, et kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“ järgimise eesmärk on vältida teatava raskusastmega kahju, mis kaalub üles asjaomase tegevuse panuse kliimamuutuste leevendamisse.

294 See viide eeldab ka juhul, kui võimalik oluline kahju keskkonnale tuleneb õnnetuse ohust, et see oht on teataval määral tõenäoline.

295 Austria Vabariigi argumentidele vastamiseks tuleb seega analüüsida, kas need argumendid tõendavad, et kui komisjon lisas taksonoomiasse tuumaenergiaga seotud majandustegevuse, eiras ta raske reaktoriõnnetuse ohtu ja põhjustas seega olulise kahju Austria Vabariigi poolt kindlaks määratud keskkonnaeesmärkidele, ning ega selle ohu ennetamiseks mõeldud tehniliste sõelumiskriteeriumide kehtestamisega ei ole komisjon määratlenud miinimumnõudeid, mis on vajalikud nende eesmärkide olulise kahjustamise vältimiseks.

296 Teiseks ei ole poolte vahel vaidlust selles, et kuigi see, kui rasked on võimaliku reaktoriõnnetuse tagajärjed, on madala määramatuse tasemega, on sellise õnnetuse toimumise tõenäosus suure määramatuse tasemega. Seega tuleb eespool punktis 248 viidatud kohtupraktika kohaselt kohaldada ettevaatuspõhimõtet just määramatusele, mis puudutab suure reaktoriõnnetuse toimumise tõenäosust.

297 Sellega seoses on kohus selgitanud, et ennetava meetme võtmine või teisipidi selle tühistamine või leevendamine ei saa sõltuda igasuguse riski puudumise tõendamisest, sest seda on üldjuhul teaduslikust seisukohast võimatu tõendada, kuivõrd olematu riski tasandit ei ole tegelikult olemas (12. aprilli 2013. aasta kohtuotsus Du Pont de Nemours (France) jt *vs.* komisjon, T-31/07, ei avaldata, EU:T:2013:167, punkt 140; vt selle kohta ka 21. oktoobri 2003. aasta kohtuotsus Solvay Pharmaceuticals *vs.* nõukogu, T-392/02, EU:T:2003:277, punkt 130).

298 Sellisel juhul on tähtis, et teaduseksperdid viivad läbi riskide teadusliku hindamise vaatamata esinevale teaduslikule ebakindlusele nii, et pädeval ametiasutusel oleks piisavalt usaldusväärne ja kindel teave, et ta saaks mõista esitatud teadusliku küsimuse kogu ulatust ja määrata kindlaks oma teguviisi asjaga kursis olles (9. septembri 2011. aasta kohtuotsus Prantsusmaa *vs.* komisjon, T-257/07, EU:T:2011:444, punkt 77; vt selle kohta ka 11. septembri 2002. aasta kohtuotsus Pfizer Animal Health *vs.* nõukogu, T-13/99, EU:T:2002:209, punktid 160–163, ja 11. septembri 2002. aasta kohtuotsus Alpharma *vs.* nõukogu, T-70/99, EU:T:2002:210, punktid 173–176).

299 Eespool punktis 255 viidatud kohtupraktika kohaselt tuleb seega kontrollida, kas Austria Vabariigi argumendid võivad tõendada, et tuumaenergiaga seotud majandustegevuse lisamine ja tehniliste sõelumiskriteeriumide kindlaksmääramine olid raske reaktoriõnnetuse ohu seisukohast ilmselgelt ekslikud.

300 Esimesena tugineb Austria Vabariik komisjoni 2. veebruari 2000. aasta teatisele KOM(2000) 1 (lõplik) ettevaatuspõhimõtte kohaldamise kohta, et väita, et ettevaatuspõhimõttest lähtuv riskihindamine ei saa põhineda üksnes sündmuse toimumise tõenäosusel, vaid peab hõlmama ka selle tagajärgede raskusastet, mis on reaktoriõnnetuste puhul erakorralised.

301 Sellega seoses tuleb esile tuua, et raskete tagajärgede tekitamine inimestele ja keskkonnale ning Austria Vabariigi tuvastatud kahju sõltuvad tingimata raske reaktoriõnnetuse toimumise tõenäosusest.

302 Seda tõlgendust ei sea kahtluse alla teatis KOM(2000) 1 (lõplik), kuna see teatis näeb samuti ette ohu realiseerumise tõenäosuse arvessevõtmise ohu hindamisel.

303 Raske õnnetuse ohu hindamine eeldab seega, et võetakse arvesse nii selle realiseerumise vähest tõenäosust, mida Austria Vabariik on hagiavalduse punktis 98 tunnistanud, kui ka õnnetuse võimalike tagajärgede märkimisväärset raskusastet.

304 Teisena leiab Austria Vabariik, et Teadusuuringute Ühiskeskuse aruanne ei lähe piisavalt kaugele, kuna selles lähtutakse põhimõttest, et võimaliku 30 000 inimese surma põhjustava raske reaktoriõnnetuse tõenäosus on äärmiselt väike, samas kui hilisem statistiline uuring (Wheatley, S., Sovacool, B., ja Sornette, D., „Reassessing the safety of nuclear power“ (tuumaenergia ohutuse ümberhindamine), Energy Research & Social Science, Elsevier, 2016, 15. kd, lk 96–100, eelkõige lk 99), mida Teadusuuringute Ühiskeskus ei ole maininud, lähtub esiteks sellest, et vaatamata ohutusnormide mis tahes paranemisele on 50% tõenäosus, et iga 60–150 aasta järel toimub raske reaktoriõnnetus, ja teiseks sellest, et kui võtta arvesse tagajärgede ulatust, on tuumaenergia sotsiaalne koondrisk endiselt suur. Ta järeldab sellest, et valitseb suur määratlematus.

305 Reaktoriõnnetuse tõenäosuse kindlaksmääramise kohta märkis Teadusuuringute Ühiskeskus oma aruandes järgmist:

„Tuumaelektrijaamades on toimunud raskeid südamiku sulamise õnnetusi ning üldsus on hästi teadlik kolme suurõnnetuse tagajärgedest: Three Mile Island (1979, USA), Tšernobõl (1986, Nõukogude Liit) ja Fukushima (2011, Jaapan). Nendes õnnetustes osalenud tuumajaamad olid erinevat tüüpi ja sündmusteni viinud asjaolud olid samuti väga erinevad. Rasked õnnetused on äärmiselt väikese tõenäosusega sündmused, kuid neil võivad olla rasked tagajärjed ja neid ei saa 100% kindlusega välistada.“

306 Teadusuuringute Ühiskeskus leidis ühtlasi, et raske õnnetus III põlvkonna tuumaelektrijaamas on väga ebatõenäoline sündmus.

307 Ent asjaolu, et Austria Vabariigi esitatud uuringus on see tõenäosus vaidlustatud, ei ole iseenesest piisav, et tähendada ilmset hindamisviga, arvestades, et eespool punktis 212 viidatud kohtupraktika kohaselt on komisjonil teadusuuringute hindamisel ulatuslik kaalutlusruum.

308 See on nii seda enam, et Austria Vabariigi viidatud uuringus kirjeldatud stsenaarium lähtub eeldusest, mis ei ole võrreldav Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes kirjeldatud olukorraga, mille kohaselt on töös 388 reaktorit ja pärast Fukushima õnnetust ei ole toimunud mingit paranemist.

309 Pealegi ei ole Austria Vabariik tõendanud, et komisjon oleks ületanud oma kaalutlusõiguse piire selle riskitaseme kindlaksmääramisel, mida peetakse ühiskonna jaoks vastuvõetavaks.

310 Lisaks heidab Austria Vabariik ette, et Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes on viidatud võrdlustele tammi purunemise ohuga ja õhusaaste, suitsetamise või liiklusohvritega ning et ei käsitleta reaktoriõnnetuste pikaajalisi tagajärgi inimelule.

311 Siiski, nagu nähtub Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandest, on nende võrdluste eesmärk hinnata kannatanute arvu muu inimtegevuse perspektiivis, et rõhutada erinevusi riskide tajumises. Ühtlasi selgitas Teadusuuringute Ühiskeskus, et pikaajalisi tagajärgi inimelule on raske mõõta, tunnistades samas nende olulisust.

312 Austria Vabariik heidab ette ka seda, et Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes ei ole piisavalt arvesse võetud tagajärgi keskkonnale, kuigi neid tuleb taksonoomiamääruse artikli 17 alusel arvesse võtta. Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes jäeti seega käsitlemata määrava tähtsusega aspektid, st selliste reaktoriõnnetuste keskkonnamõju hindamine nagu Fukushima õnnetus.

313 Siiski on Teadusuuringute Ühiskeskus oma aruande lehekülgedel 105 ja 121 sellega seoses siiski viidanud aatomikiirguse mõjude alase ÜRO teaduskomitee aruandele („Levels and effects of radiation exposure due to the accident at the Fukushima Daiichi Nuclear Power Station: implications of information published since the UNSCEAR 2013 Report“ (Fukushima Daiichi tuumaelektrijaama õnnetusest tingitud kiirituse tasemed ja mõju: pärast UNSCEARi 2013. aasta aruannet avaldatud teabe mõju), „Sources, Effects and Risks of Ionizing Radiation“, UNSCEAR 2020 Report, 2021, II kd, B lisa), mis sisaldab arutelu Fukushima õnnetuse keskkonnamõju üle ja mida on tema analüüsis arvesse võetud.

314 Teadusuuringute Ühiskeskuse aruannet ei saa seega pidada selles osas lünklikuks.

315 Lisaks on oluline märkida, et tuumaenergiaga seotud majandustegevusele on liidu õiguses kehtestatud ranged piirid, mille eesmärk on vähendada raskete reaktoriõnnetuste tõenäosust ning selliste õnnetuste raskeid tagajärgi inimeste tervisele ja keskkonnale.

316 Sellega seoses on tehnilistes sõelumiskriteeriumides sõnaselgelt viidatud kõigile liidu tuumaohutuseeskirjadele ning Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri (IAEA) ja Lääne-Euroopa tuumaohutust reguleerivate asutuste ühenduse (WENRA) uusimatele rahvusvahelistele suunistele.

317 Peale selle ei ole Austria Vabariik esitanud täpsemaid argumente tõendamaks, et tuumaenergiaga seotud majandustegevus kahjustab veekogude või merevee head keskkonnaseisundit, põhjustab õhku, vette ja pinnasesse juhitava saasteheite olulist suurenemist või kahjustab ökosüsteemide head seisundit ja vastupidavust või elupaikade või liikide kaitsestaatust taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punktide c, e ja f tähenduses.

318 Seega ei võimalda Austria Vabariigi argumendid tõendada, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et vaidlustatud määruses osutatud liidu tuumaohutuseeskirjade raames on kriteerium „ei kahjusta oluliselt“ täidetud, ja eelkõige, et ei ole tõendatud, et tuumaenergiaga seotud majandustegevus kahjustab veekogude või merevete head keskkonnaseisundit, põhjustab õhku, vette ja pinnasesse juhitava saasteheite olulist suurenemist või kahjustab ökosüsteemide head seisundit ja vastupidavust või elupaikade või liikide kaitsestaatust taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punktide c, e ja f tähenduses.

319 Kolmandana leiab Austria Vabariik seoses väitega, et „analüüs ja põhjendused on lünklikud“, ning Teadusuuringute Ühiskeskuse aruande kohta esitatud kriitikaga, et selles aruandes oleks pidanud hindama raskete reaktoriõnnetuste tekitatud kahju keskkonnaeesmärkidele ja nende tagajärgi tervisele, võttes eelkõige arvesse hiljutisi kriitilisi uuringuid õnnetuse tõenäosuse kohta, kuna tegemist on taksonoomiamääruse artikli 17 raames määrava tähtsusega aspektidega. Austria Vabariik järeldab sellest, et vaidlustatud määruse põhjendused on puudulikud.

320 Eelkõige heidab Austria Vabariik tervise, keskkonna ja uute riskide teaduskomitee aruandele tuginedes ette, et Teadusuuringute Ühiskeskus ei võtnud piisavalt arvesse radioaktiivse kiirguse mõju keskkonnale, kui selline kiirgus reaktoriõnnetuse tagajärjel suurtes doosides vabaneb.

321 Sellega seoses on oluline tõdeda, et nagu rõhutab Austria Vabariik hagiavalduse punktis 100, tunnistas Teadusuuringute Ühiskeskus oma aruandes sõnaselgelt, et raskel reaktoriõnnetusel on rasked tagajärjed inimestele ja keskkonnale.

322 Seega ei saa Teadusuuringute Ühiskeskuse aruannet pidada ekslikuks või ebatäielikuks osas, mis puudutab raske reaktoriõnnetuse tagajärgi keskkonnale.

323 Lisaks ei piisa asjaolust, et Teadusuuringute Ühiskeskus ei määranud kindlaks reaktoriõnnetuse tõenäosusastet, mis oleks identne Austria Vabariigi viidatud uuringutes hinnatud tõenäosusastmega, et tõendada, et tema aruanne on ebatäielik või ekslik.

324 Siit järeldub, et ei saa asuda seisukohale, et aruanne, millele komisjon tugines, oli selles osas lünklik või ekslik.

325 Peale selle, nagu nähtub vaidlustatud määruse põhjendusest 7 – milles on viidatud Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandele, mistõttu see aruanne on osa vaidlustatud määruse põhjendusest vastavalt eespool punktis 216 viidatud kohtupraktikale –, põhjendas komisjon õiguslikult piisavalt oma hinnangut, mille kohaselt tuumaenergia ei kahjusta oluliselt taksonoomiamääruse artikli 17 lõikega 1 taotletavaid eesmärke seoses raskete reaktoriõnnetuste ohuga. Sellega seoses tuleb eespool punktis 313 esitatud põhjusel tagasi lükata Austria Vabariigi väide, et vaidlustatud määruse „analüüs ja põhjendused on lünklikud“, kuna Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes hinnati tõsiste reaktoriõnnetuste tagajärgi, kusjuures analüüs keskendus inimeste hukkumisele ning välistas muud otsesed ja kaudsed tagajärjed, mida on raskem hinnata, eelkõige tagajärjed keskkonnale.

326 Neljandaks tuleb seoses tehniliste sõelumiskriteeriumidega tõdeda, et Austria Vabariik ei ole tõendanud, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et tuginemine liidu tervise- ja keskkonnakaitsestandarditele, mille eesmärk on kõrge kaitsetase, võimaldab täita taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punktides c, e ja f sätestatud tingimusi ja seega välistada keskkonnaeesmärkide olulist kahjustamist artikli 17 tähenduses.

327 Lisaks toob Austria Vabariik näiteks tehnilised sõelumiskriteeriumid, mida kohaldatakse kõrgtehnoloogia turustamisele eelnevates etappides ja mis näevad eelkõige ette, et projektist tuleb komisjonile teatada ja komisjon peab olema selle kohta oma arvamuse esitanud, et seejärel oleks tehniliste sõelumiskriteeriumide täitmine „rahuldavalt korraldatud“. Ta leiab, et see nõue on liiga ebamäärane.

328 Siiski, nagu väidab komisjon, ei saa seda sõelumiskriteeriumi hinnata kõikidest teistest hindamiskriteeriumidest sõltumatult. Vastupidi, selle eesmärk on just nimelt võimaldada komisjonil hinnata, kas kõik tehnilised sõelumiskriteeriumid on täidetud, mistõttu ei saa seda pidada liiga ebamääraseks.

329 Austria Vabariik märgib ühtlasi, et uute käitiste puhul on õnnetuste riski hindamise konkreetne kriteerium määratletud vaidlustatud määruse I lisa jao 4.27 üldkriteeriume käsitlevas punktis 2 järgmises sõnastuses: „[p]rojektis rakendatakse täielikult parimat võimalikku tehnoloogiat ja alates 2025. aastast õnnetusjuhtumitele vastupidavat kütust[; t]ehnoloogia on sertifitseeritud ja selle on heaks kiitnud riiklik tuumaohutust reguleeriv asutus“. Ta leiab, et see sõnastus ei võimalda välistada keskkonnaeesmärkidele olulise kahju tekkimist.

330 Esiteks väidab Austria Vabariik, et mõiste „parim võimalik tehnoloogia“ ei ole määratletud, mistõttu on see liiga ebamäärane.

331 Sellega seoses tuleb tõdeda, nagu rõhutab ka komisjon, et parima võimaliku tehnoloogia kriteeriumi eelis on see, et see võimaldab hõlmata uusi teaduslikke ja tehnoloogilisi arenguid vastavalt tehnoloogilise avatuse lähenemisviisile. Nii vaatab komisjon vastavalt vaidlustatud määruse I lisa jao 4.27 punktile 5 alates 2025. aastast ja vähemalt iga kümne aasta järel läbi parimale võimalikule tehnoloogiale vastavad tehnilised parameetrid.

332 Samuti tuleb märkida, et vastupidi sellele, mida väidab Austria Vabariik, on mõiste „parim võimalik tehnoloogia“ määratletud vaidlustatud määruse I lisa jao 4.27 sissejuhatavas lauses kui tehnoloogia, mis vastab täielikult direktiivi 2009/71 nõuetele ning IAEA standardite ja WENRA ohutuseesmärkide ja võrdlustasemete uusimatele tehnilistele parameetritele.

333 Teiseks väidab Austria Vabariik seoses teise tingimusega, mis puudutab õnnetusjuhtumitele vastupidava kütuse kohustuslikku kasutamist alates 2025. aastast, et vaidlustatud määruses on sisemine vastuolu, kuna õnnetusjuhtumitele vastupidavat kütust nõutakse üksnes uute ja vanade käitiste puhul alates 2025. aastast, kuid mitte turustamisele eelnevas etapis olevate käitiste puhul (vaidlustatud määruse I ja II lisa jagu 4.26). Seega, kuna komisjon möönab, et õnnetusjuhtumitele vastupidav kütus on uutele käitistele kohustuslik, et vältida tuumaõnnetustest tulenevat olulist kahju, peaks ta nõudma sama kütust ka vanade käitiste puhul enne 2025. aastat ja turustamisele eelnevas etapis olevate käitiste puhul.

334 Siiski tuleb täpsustada, et asjaolu, et seda kriteeriumi ei ole ette nähtud vaidlustatud määruse I lisa jaos 4.26 nimetatud majandustegevuse puhul, ei ole vastuoluline. Kuna see jagu puudutab uuenduslike elektritootmisrajatiste sellist mittekaubanduslikku (turustamisele eelneva etapi) uurimis- ja arendustegevust, mille eesmärk on uurida veel tundmatuid tehnoloogiaid, ei ole komisjon teinud ilmset hindamisviga, kui ta otsustas kütuse kasutamise nõudeid mitte kehtestada.

335 Kolmandaks rõhutab Austria Vabariik, et mõiste „õnnetusjuhtumitele vastupidav kütus“ on liiga ebamäärane, kuna õnnetusjuhtumitele vastupidavad kütused on väljatöötamisel ning nende määratlemiseks puuduvad rahvusvaheliselt või liidu tasandil tunnustatud kriteeriumid või standardid. Kuna õnnetusjuhtumitele vastupidavad kütused ei ole määratletud, ei ole tehnilisest seisukohast võimalik hinnata, kas need on ohutuse mõttes asjakohased, seda enam, et puuduvad ka viited võimalikele õnnetusjuhtumitele vastupidava kütuse miinimumkriteeriumidele ja üldiselt konsensusele õnnetusjuhtumitele vastupidava kütuse määratluse osas riigi tasandil, mistõttu ei ole võimalik ette näha, kas need on 2025. aastaks kättesaadavad ning kas riiklikud reguleerivad asutused on need sertifitseerinud ja heaks kiitnud. Pealegi on hindamiskriteeriumid jäetud liikmesriikide otsustada ning selliste kütuste kasutamine võib vaid vähendada radioaktiivse pihkumise ohtu õnnetuse korral, mitte seda välistada, vaatamata eksitavale väljendile „õnnetusjuhtumitele vastupidav“ kütus.

336 Väide, et õnnetusjuhtumitele vastupidava kütuse kriteerium on ebamäärane, tuleb siiski tagasi lükata, kuna mõiste „õnnetusjuhtumitele vastupidav kütus“ viitab vastavates erialaringkondades tuntud kütusekategooriale, nagu väidab komisjon.

337 Neljandaks väidab Austria Vabariik, et taksonoomiamääruse artikliga 17 on vastuolus see, kui lõplikult tehakse kindlaks julgeolekuriskid ja nõutakse nende kõrvaldamist tulevikus (kasutades õnnetusjuhtumitele vastupidavat kütust), nõustudes samas juba praegu keskkonnasäästlikuks kvalifitseerimisega selle määruse tähenduses.

338 Sellega seoses on Üldkohus juba selgitanud, et komisjon võib ulatusliku kaalutlusõiguse raames näha delegeeritud õigusaktis ette üleminekuperioode (vt selle kohta 20. detsembri 2023. aasta kohtuotsus Landesbank Baden-Württemberg *vs.* SRB, T-389/21, EU:T:2023:827, punktid 231–233). Kuna komisjonil on tehniliste sõelumiskriteeriumide kehtestamisel ulatuslik kaalutlusruum, võis ta seega ette näha, et seda nõuet kohaldatakse alles 2025. aastast, et anda liikmesriikide ametiasutustele ja ettevõtjatele piisavalt aega kriteeriumiga kohanemiseks, seda enam, et ühtegi õnnetusjuhtumitele vastupidavat kütust ei ole veel heaks kiidetud. Järelikult ei teinud ta selles osas ilmset hindamisviga.

339 Viiendaks väidab Austria Vabariik, et taksonoomiamäärus ja komisjonile antud ülesanne määrata kindlaks tehnilised sõelumiskriteeriumid ei võimalda tal teha riigisisestele ametiasutustele ülesandeks õnnetusjuhtumitele vastupidavate kütuste heakskiitmist ja sertifitseerimist, kui liidu tasandil ei ole määratletud ühtseid standardeid, kuna taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2,

artikli 11 lõikes 3 ja artiklis 23 sätestatud volitusnormid delegeeritud määruste vastuvõtmiseks ei võimalda sertifitseerimiskriteeriumide kindlaks määramist üle anda riiklikele järelevalveasutustele.

340 See väide, mis viitab riigisiseste ametiasutuste pädevusele sertifitseerimise ja heakskiitmise valdkonnas, tuleb tagasi lükata, kuna vaidlustatud määrusega üksnes kohaldatakse kütuste heakskiitmise kohta kehtivaid pädevusnorme.

341 Lõpuks tuletab Austria Vabariik seoses vanade käitistega meelde, et õnnetusjuhtumite riski hindamisel asjakohane tehniline sõelumiskriteerium on määratletud järgmiselt: „[t]äiendatud projektis tehakse kõik mõistlikult teostatavad ohutusalased parendused ja võetakse alates 2025. aastast kasutusele õnnetusjuhtumitele vastupidav kütus[; t]ehnoloogia on sertifitseeritud ja selle on heaks kiitnud riiklik tuumaohutust reguleeriv asutus“.

342 Austria Vabariik kritiseerib kõigepealt asjaolu, et vanade käitiste ohutusnõuded on uute käitistega võrreldes madalamad, kuna vanade käitiste puhul on üksnes ette nähtud, et „täiendatud projektis tehakse kõik mõistlikult teostatavad ohutusalased parendused“, ja seejärel asjaolu, et tehnilistes sõelumiskriteeriumides ei ole käsitletud olemasoleva käitise ehitustööde tingimusi, mis on kliimamuutuste seisukohast olulised. Austria Vabariik järeldab sellest, et vanade käitiste puhul on tehnilised hindamiskriteeriumid puudulikud ega võimalda ära hoida olulist kahju.

343 Sellega seoses ja eespool punktides 263–265 esitatud põhjustega analoogsetel põhjustel tuleb märkida, et tehnilistes sõelumiskriteeriumides peab määrama kindlaks miinimumnõuded, mida on vaja muude eesmärkide saavutamisele olulise kahju tekitamise vältimiseks, toetudes muu hulgas liidu õiguse kohaselt sätestatud miinimumnõuetele. Kuna aga kriteerium „kõik mõistlikult teostatavad ohutusalased parendused“ seoses tuumaenergiast elektrienergia tootmisega olemasolevates käitistes on nõutav juba direktiivi 2009/71 (muudetud nõukogu 8. juuli 2014. aasta direktiiviga 2014/87/Euratom (ELT 2014, L 219, lk 42)) artikli 6 punkti c ja artikli 8a lõike 2 punkti b alusel, siis ei saa sama kriteeriumi kasutamist vaidlustatud määruse I lisa jao 4.28 punktis 2 pidada taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punktidega c, e ja f vastuolus olevaks.

344 Samuti ei saa sellest järeldada, et vanade käitiste puhul ei võimalda tehnilised sõelumiskriteeriumid vältida olulist kahju, kuna selle kriteeriumiga on kehtestatud sama nõue nagu direktiivis 2009/71.

345 Järelikult ei võimalda Austria Vabariigi esitatud argumendid tõendada, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et vaidlustatud määruse I lisas sätestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid võimaldavad olemasolevatele ohutussätetele ja -standarditele viidates välistada keskkonnaeesmärkidele raske reaktoriõnnetuse ohust tuleneva olulise kahju tekkimist.

346 Eeltoodut arvestades ei ole kolmanda väite kolmas osa ja neljanda väite teine osa põhjendatud.

– Kolmanda väite neljas osa ja neljanda väite kolmas osa, mille kohaselt on eiratud kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmetega seotud ohtu

347 Kolmanda väite neljandas osas väidab Austria Vabariik, keda toetab Luksemburgi Suurhertsogiriik, et tuumaenergiaga seotud majandustegevuse lisamine taksonoomiasse põhineb kõrgaktiivsetest radioaktiivsetest jäätmetest tulenevate selliste ohtude eiramisel, mis kahjustavad oluliselt taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punktides c–f nimetatud keskkonnaeesmärke. Ta väidab samuti, et vaidlustatud määruse analüüs ja põhjendused ei ole selles osas piisavad.

348 Neljanda väite kolmandas osas väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud määruse I lisas sätestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid ei ole piisavad takistamaks seda, et kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete lõppladustamine kahjustab oluliselt taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punktides c–f nimetatud keskkonnaeesmärke.

349 Komisjon, keda toetavad Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Slovaki Vabariik ja Soome Vabariik, vaidleb nendele argumentidele vastu.

350 Tuleb märkida, et taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punkti d kohaselt, võttes arvesse majandustegevuses pakutavate toodete olelusringi ja teenuseid, sealhulgas olemasolevatest olelusringi hindamistest saadud tõendeid, loetakse, et see majandustegevus kahjustab oluliselt ringmajandust, sealhulgas jäätmetekke vältimist ja jäätmete ringlussevõttu, kui:

„i) majandustegevus põhjustab toodete olelusringi ühes või mitmes etapis olulist ebatõhusust materjalide kasutamisel või selliste loodusvarade nagu mittetaastuvate energiaallikate, tooraine, vee ja pinnase otsesel või kaudsel kasutamisel, sealhulgas toodete vastupidavuse, parandatavuse, uuendatavuse, korduskasutuse või ringlussevõetavuse osas;

ii) majandustegevus suurendab oluliselt jäätmete teket, põletamist või kõrvaldamist, välja arvatud ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete põletamine, või

iii) jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib oluliselt ja pikaajaliselt kahjustada keskkonda“.

351 Sellega seoses tuleb täpsustada, et tuumaenergiaga seotud majandustegevuse kooskõla kriteeriumiga „ei kahjusta oluliselt“ tuleb analüüsida radioaktiivsete jäätmetega seotud ohu kõrvaldamiseks kehtestatud tehniliste sõelumiskriteeriumide alusel.

352 Samuti tuleb esile tuua, et pärast seda, kui Teadusuuringute Ühiskeskus oli muu hulgas kirjeldanud ja analüüsinud Rootsis, Soomes ja Prantsusmaal sügavate geoloogiliste hoidlate arendamise täiustatud projekte, tegi ta oma aruandes järgmised järeldused:

„Teadusringkondades valitseb laialdane üksmeel selles, et sügaval geoloogilistes kihtides ladustamine on kasutatud tuumkütuse ja kõrgradioaktiivsete jäätmete jaoks pikaajaliselt kõige ohutum lahendus. Sügavad geoloogilised hoidlad põhinevad mitme filtri kombineerimisel, mis hõlmab nii kunstlikke kui ka looduslikke tõkkeid. Geoloogiliste ladustamisrajatiste ohutu toimimine on tagatud tehniliste süsteemide ja aktiivse toimimiskontrolliga. Ladustamisrajatised on projekteeritud nii, et need on pärast sulgemist passiivselt ohutud. Sügavad geoloogilised hoidlad on projekteeritud selleks, et kauges tulevikus tekkida võivate radioaktiivsete jäätmete kogus oleks palju väiksem asjaomastes õigusnormides sätestatud suurima lubatud koguse piirmäärast, mis omakorda on suurusjärgu võrra väiksem looduslikust taustatasemest ja tagab, et ladustamine ei põhjusta inimestele märkimisväärset kahju. Praegu ei ole ühtki tegutsevat sügavat geoloogilist hoidlat, kuid pärast nelja aastakümmet teadus- ja tehnoloogiaarendust on praeguse kümneaastaku jooksul kavandatud mitme hoidla ehitamine ja käitamine.“

353 Esiteks märgib Austria Vabariik kõigepealt, et vaidlustatud määruses viidatud tuumaenergiaga seotud majandustegevus tekitab märkimisväärses koguses kõrgaktiivseid radioaktiivseid jäätmeid, mille radiotoksilisuse vähenemine vastuvõetava tasemeni võib kesta sadu tuhandeid aastaid, ja seejärel kinnitab sisuliselt, et ei ole välistatud, et ajutiste ladustamisvõimsuste suurem kasutamine võib keskkonda oluliselt kahjustada, kuna nende kasutamine pärast algul kavandatud ajavahemikku tekitab ohutusprobleeme, mida ei ole veel lahendatud, nagu tõdes

Teadusuuringute Ühiskeskus oma aruandes. Austria Vabariik väidab sisuliselt ka seda, et isegi kui sügavaid geoloogilisi hoidlaid on saadaval piisavalt, võib kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete ladustamine keskkonda ikkagi oluliselt kahjustada.

354 Sellega seoses on oluline osutada, et nõukogu 19. juuli 2011. aasta direktiivi 2011/70/Euratom, millega luuakse ühenduse raamistik kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete vastutustundlikuks ja ohutuks käitlemiseks (ELT 2011, L 199, lk 48), artikli 1 lõike 1 kohaselt luuakse liidu õiguse raamistik kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete vastutustundlikuks ja ohutuks käitlemiseks, et vältida tarbetu koormuse tekitamist tulevastele põlvkondadele. Direktiivi artikli 1 lõike 2 kohaselt tagatakse selle direktiiviga, et liikmesriigid kehtestavad kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise asjakohase riikliku korra ohutuse kõrge taseme tagamiseks, et kaitsta töötajaid ja muud elanikkonda ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest.

355 Samuti tuleb täheldada, et vaidlustatud määruse I lisas sisalduvates tehnilistes sõelumiskriteeriumides, mida kohaldatakse tuumaenergiaga seotud majandustegevuse suhtes, on viidatud direktiivile 2011/70.

356 Eelkõige tuleb meelde tuletada, nagu rõhutab komisjon, et vaidlustatud määruse I lisas ette nähtud kliimamuutuste leevendamise meetmete jaoks on selle määruse punkti 1 alapunktides e ja f kehtestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, mis käsitlevad vaidlustatud määruse I lisa jagudes 4.26, 4.27 ja 4.28 ette nähtud olulist panust, kusjuures selle lisaga on kehtestatud, et liikmesriigil on ühelt poolt toimivad lõppladustamisrajatised kõikide väga madala, madala ja keskmise radioaktiivsusega jäätmete jaoks, mis moodustavad üle 99% radioaktiivsetest jäätmetest, ning teiselt poolt dokumenteeritud kava, mis sisaldab üksikasjalikke samme, et muuta 2050. aastaks toimivaks kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete lõppladustamisrajatis.

357 Neil asjaoludel ei saa Austria Vabariigi argumendiga, mille kohaselt ei ole välistatud, et ajutiste ladustamisvõimsuste suurem kasutamine võib keskkonda oluliselt kahjustada, tõendada komisjoni ilmset hindamisviga, kuna vaidlustatud määrus näeb ette meetmed, mille eesmärk on lahendada konkreetselt probleeme, mis on seotud Austria Vabariigi viidatud keskkonnariskidega.

358 Ühtlasi kritiseerib Austria Vabariik Teadusuuringute Ühiskeskuse aruannet, kuna selles ei analüüsitud põhjalikumalt lahknevaid seisukohti sügavate geoloogiliste hoidlate tehnoloogia piisavuse kohta, samas kui empiirilised andmed tekitavad kahtlusi nende ökoloogilise kestlikkuse suhtes. Ta väidab samuti, et vaidlustatud määruses on tehtud ilmne hindamisviga, kuna see põhineb Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandel, millest aga ei nähtu, et teaduslikust seisukohast ei ole mingit kahtlust, et kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete lõppladustamine ei kahjusta oluliselt taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punktides c–f sätestatud keskkonnaeesmärke. Austria Vabariik leiab samuti, et tehnilised sõelumiskriteeriumid ei saa vähendada tuumajäätmetega seotud olulist kahju, kuna need ei suuda tagada mingit ohutust.

359 Komisjonilt ei saa aga nõuda, et ta tugineks teaduslikele tõenditele, milles ei ole mingit kahtlust, kuna see tähendaks, et talle kehtestataks nulltasemega risk, mis on vastuolus kohtupraktikaga (vt selle kohta analoogia alusel 11. septembri 2002. aasta kohtuotsus Pfizer Animal Health *vs.* nõukogu, T-13/99, EU:T:2002:209, punktid 144–147).

360 Seega ei saa nende Austria Vabariigi argumentidega tõendada, et komisjon on teinud ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et tuumaenergiaga seotud jäätmete käitlemine ei tekita keskkonnale olulist kahju.

361 Teise võimalusena heidab Austria Vabariik ette, et komisjon ei analüüsinud põhjalikumalt ohte, mis tulenevad sügavate geoloogiliste hoidlate piisava mahu puudumisest, ega analüüsinud nende ekspertide arvamusi, kes leiavad, et praegu olemasolev tehnoloogia ei ole keskkonnakahju välistamiseks piisav. Seda argumenti võib tõlgendada nii, et sellega heidetakse komisjonile ette ilmse hindamisvea tegemist ja hea halduse põhimõtte rikkumist seeläbi, et ta rikkus oma hoolsuskohustust.

362 Siiski nähtub Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandest, et valitseb laialdane teaduslik üksmeel selles, et sügavad geoloogilised hoidlad on pikas perspektiivis kõige ohutum lahendus kõrgaktiivsete kütuste ja radioaktiivsete jäätmete käitlemiseks. Lisaks teatas Euratomi asutamislepingu artiklis 31 osutatud eksperdirühm, et ta jagab selles küsimuses Teadusuuringute Ühiskeskuse seisukohta. Neil asjaoludel ei ole komisjon teinud ilmset hindamisviga ega rikkunud oma hoolsuskohustust, kui ta ei analüüsinud muid eksperdiarvamusi.

363 Lisaks, nagu nähtub vaidlustatud määruse põhjendusest 7, tugines komisjon Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandele, mille punktis 5.2.5 on märgitud, et sügavad geoloogilised hoidlad on kõige ohutum lahendus. Nagu nähtub nimetatud aruande punktist 5.3, põhineb see järeldus paljudel bibliograafilistel viidetel. Austria Vabariik ei saa seega ette heita, et komisjon rikkus hea halduse põhimõttest tulenevat kohustust analüüsida hoolikalt ja erapooletult kõiki asjasse puutuvaid andmeid.

364 Lõpuks väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud määrus on ebapiisavalt põhjendatud nende põhjuste osas, miks komisjon leiab, et vaatamata kõnealustele ohtudele ja eksperdiarvamustele on tagatud, et kõrgaktiivsed radioaktiivsed jäätmed ei põhjusta pikas perspektiivis olulist kahju keskkonnale.

365 Siiski, nagu nähtub esmalt vaidlustatud määruse põhjendusest 7, kus on viidatud Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandele, mistõttu see aruanne on osa nimetatud määruse põhjendusest vastavalt eespool punktis 216 viidatud kohtupraktikale, ning seejärel selle määruse põhjendusest 14, on õiguslikult piisavalt põhjendatud hinnang, mille kohaselt tuumaenergia ei kahjusta oluliselt taksonoomiamääruse artikli 17 lõikega 1 taotletavaid eesmärke, võttes arvesse radioaktiivsete jäätmete käitlemise olemasolevaid ja tulevasi lahendusi.

366 Teiseks tuleb seoses tehniliste sõelumiskriteeriumidega märkida, et vaidlustatud määruse I lisa jagude 4.26–4.29 sissejuhatavate lõikude kohaselt on majandustegevus taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 nimetatud tegevus, kui see vastab nendes punktides määratletud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

367 Kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustamise üldkriteeriumide ja kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“ hulgas on vaidlustatud määruse I lisa jagude 4.26–4.28 punkti 1 alapunktis f sätestatud kriteerium sõnastatud järgmiselt:

„Majandustegevusega seotud projekt (edaspidi „projekt“) asub liikmesriigis, mis vastab kõigile järgmistele nõuetele:

[…]

f) liikmesriigil on dokumenteeritud kava, mis sisaldab üksikasjalikke samme, et muuta 2050. aastaks toimivaks kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete lõppladustamisrajatis, ning kavas kirjeldatakse kõike järgmist:

i) kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise kontseptsioonid või kavad ja tehnilised lahendused tekkimisest lõppladustamiseni;
ii) kontseptsioonid või kavad lõppladustamisrajatise eluea lõpu järgse perioodi kohta, sealhulgas ajavahemik, mille jooksul säilitatakse asjakohane kontroll, ja vahendid, mida kasutatakse selle rajatise kohta pikemaajaliselt teadmiste säilitamiseks;
iii) vastutus kava rakendamise eest ja peamised tulemusnäitajad selle edenemise jälgimiseks;
iv) kuluhinnangud ja rahastamisskeemid.

Punkti f järgimiseks võivad liikmesriigid kasutada kavasid, mis on koostatud direktiivi [2011/70] artiklites 11 ja 12 nõutava riikliku programmi raames.“

368 Esiteks kinnitab Austria Vabariik, et vaidlustatud määruse I lisa jagude 4.26–4.29 punkti 1 alapunktis f ette nähtud tehnilised sõelumiskriteeriumid piirduvad viitega üldisele õiguslikule raamistikule, mis on kõikidel juhtudel kohaldatav direktiivi 2011/70 alusel, mis ei ole seni võimaldanud lahendada kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmetega seotud probleeme. Lisaks leiab Austria Vabariik, et piirdudes sellega, et komisjon seadis tuumaenergia keskkonnasäästlikuks kvalifitseerimise tingimuseks lõppladustamisrajatise „2050. aastaks“ kasutuselevõtu „kava“, ei muutnud ta asjaolu, et sügavate geoloogiliste hoidlate piisavalt prognoositav kättesaadavus ei ole tagatud. Pealegi on tehnilised sõelumiskriteeriumid sõnastatud liiga paindlikult ja ebatäpselt, et tagada lõppladustamisrajatiste kasutuselevõtmine lähitulevikus ning kõrvaldada ohutusriskid ja tekitatud ebakindlus.

369 Tuleb esile tuua, et vaidlustatud määruse I lisa jagude 4.26–4.29 punkti 1 alapunktis f ette nähtud tehniliste sõelumiskriteeriumidega on kehtestatud meetmed, mille eesmärk on võimaldada lahendada kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete ladustamise probleemid 2050. aastaks.

370 Nagu väidab komisjon, on lõplik ladustamiskava nõutav alates vaidlustatud määruse jõustumise kuupäevast.

371 Lisaks, nagu nähtub vaidlustatud määruse põhjendusest 14, on kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete tehniliste sõelumiskriteeriumide eesmärk sarnaselt direktiiviga 2011/70 võimaldada leida realistlikke lahendusi seda liiki jäätmete käitlemiseks.

372 Sellega seoses, nagu nähtub direktiivi 2011/70 põhjendusest 23, peaksid liikmesriigid, kes vastutavad ise oma kasutatud tuumkütuse ja madal-, kesk- või kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete käitlemise poliitika eest, nägema oma riiklikus poliitikas ette lõppladustamisvariantide kavandamise ja rakendamise. Nimetatud põhjenduses on täpsustatud, et kuna jäätmehoidla rajamine ja arendamine võtab aega aastakümneid, on paljudes programmides tunnistatud vajadust säilitada paindlikkus ja kohanemisvõimelisus, eriti selleks, et kaasata uusi teadmisi hoidla koha tingimuste kohta või järgida võimalikke muutusi lõppladustamissüsteemis.

373 Selles kontekstis ei saa Austria Vabariigi argumentidega tõendada, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete ladustamislahenduse kasutuselevõtt 2050. aastaks võimaldab välistada keskkonnaeesmärkide olulise kahjustamise.

374 Nimelt ei jäta komisjon kuni 2050. aastani liikmesriikidele vabadust kavandada üleminekut sügavatele geoloogilistele hoidlatele, vaid kohustab neid välja töötama kavad, mis võivad olla samad mis direktiivis 2011/70 osutatud programmid. Nagu on aga ette nähtud direktiivi 2011/70

artiklis 12, on need programmid täpse sisuga ja vastavalt selle direktiivi artiklile 13 teatatakse neist komisjonile. Selles kontekstis ei tekita keskkonnale ohtu see, et on olemas üleminekuperiood kuni ladustamiskohtade rajamiseni.

375 See on nii seda enam, et see lähenemisviis vastab lähenemisviisile, mida liidu seadusandja on juba järginud direktiivis 2011/70, mistõttu ei saa komisjonile ette heita, et ta tegi ilmse hindamisvea, kui ta valis seadusandja lähenemisviisiga sarnase lähenemisviisi.

376 Teiseks kinnitab Austria Vabariik, et vaidlustatud määruse I lisa jao 4.28 punkti 1 alapunktis f ette nähtud kriteerium, mis puudutab „dokumenteeritud kava, mis sisaldab üksikasjalikke samme, et muuta 2050. aastaks toimivaks kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete lõppladustamisrajatis“, on kohaldatav üksnes „pärast 2025. aastat loa saanud projektide puhul“, mistõttu selline kava ei ole vanade käitiste puhul nõutav. Austria Vabariik väidab, et see erand ei ole põhjendatud. Kui komisjon leiab, et tuumarajatiste puhul on vaja jäätmekava, et välistada mis tahes oluline kahju taksonoomiamääruse artikli 17 tähenduses, peaks see *a fortiori* nii olema olemasolevate rajatiste puhul, olenemata asjaomaste projektide jaoks loa andmise kuupäevast.

377 Komisjon märgib, et jõustumiskuupäev 2025. aastal kehtestati selleks, et liikmesriikidel oleks piisavalt aega üksikasjaliku dokumenteeritud kava vastuvõtmiseks, et vältida olukorda, kus vahepealsel ajal ei saa ühtegi ajakohastamisprojekti pidada taksonoomiaga kooskõlla viiduks, ja järgida taksonoomiamääruse eesmärki vältida tegevusetust või hilinenud tegevust.

378 Tuleb märkida, et enne 2025. aastat rajatud käitiste suhtes jäävad kehtima muud kohustused, mis tulenevad vaidlustatud määruse I lisa jao 4.28 punkti 1 alapunktidest a–e. Seega, kui komisjon jättis kõrvale kriteeriumi, mille tagajärjel oleks need käitised jäetud taksonoomiamääruse kohaldamisalast välja ja seega oleks piiratud motivatsiooni viia ellu olemasolevate käitiste ajakohastamisprojekte, siis tegutses ta kooskõlas nimetatud määruse eesmärgiga vältida tegevusetust või hilinenud tegevust. Seega ei saa asuda seisukohale, et komisjon on teinud ilmse hindamisvea.

379 Järelikult ei teinud komisjon ilmset hindamisviga, kui ta otsustas, et vaidlustatud määruse I lisa jao 4.28 punkti 1 alapunktis f ette nähtud kriteerium „dokumenteeritud kava, mis sisaldab üksikasjalikke samme, et muuta 2050. aastaks toimivaks kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete lõppladustamisrajatis“, on vanade käitiste suhtes, see tähendab „pärast 2025. aastat loa saanud projektide“ suhtes kohaldatav üksnes osaliselt.

380 Kolmandaks leiab Austria Vabariik, et isegi kui eeldada, et sügavate geoloogiliste hoidlate piisav maht on õigel ajal kättesaadav, ei saa välistada, et kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete lõppladustamine sügavates geoloogilistes hoidlates võib oluliselt ja pikaajaliselt kahjustada keskkonda taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punkti d alapunkti iii tähenduses. Pealegi ei sisalda tehnilised sõelumiskriteeriumid ühtegi sätet, mis võiks seda olukorda parandada.

381 Siiski, nagu nähtub vaidlustatud määruse põhjendusest 14, on sügavad geoloogilised hoidlad praegu kõige ohutum ja kestlikum lahendus. Austria Vabariik ei ole suutnud seda järeldust ümber lükata.

382 Peale selle on vaidlustatud määruse I lisas toodud tehnilistes sõelumiskriteeriumides viidatud direktiivile 2011/70. Nagu nähtub eespool punktidest 263–265, on liidu seadusandja leidnud, et tehnilised sõelumiskriteeriumid võivad saavutada keskkonnasäästlikkuse eesmärgi ja olla kooskõlas ettevaatuspõhimõttega, kui neis on viidatud asjaomastes õigusaktides ette nähtud miinimumnõuete järgimisele.

383 Neil asjaoludel ei saa Austria Vabariigi argumentidega tõendada, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete lõppladustamine sügavates geoloogilistes hoidlates võis takistada keskkonnaeesmärkide olulist kahjustamist.

384 Eeltoodut arvestades ei ole kolmanda väite neljas osa ja neljanda väite kolmas osa põhjendatud.

– Neljanda väite neljas osa, mille kohaselt ei ole arvesse võetud tuumaelektrijaamade tavapärase käitamisega seotud riske

385 Austria Vabariik kinnitab, et isegi tavapärase käitamise ajal eraldub tuumaelektrijaamadest kiirgus, mis isegi väikeses koguses suurendab vähktõve ohtu ja mille tagajärjed ei ole kõikidel juhtudel korralikult dokumenteeritud ning mida ei ole komisjoni kasutatud aruannetes uuritud. Austria Vabariigi sõnul on sellega rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f ja ettevaatuspõhimõtet.

386 Komisjon vaidleb neile argumentidele vastu.

387 Sellega seoses piisab, kui tõdeda, et Teadusuuringute Ühiskeskuse aruanne sisaldab punktides 3.4 ja 4.3 põhjalikku analüüsi radioaktiivsuse tagajärgede kohta.

388 Täpsemalt nähtub Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandest, et elanikkonna keskmine aastane kokkupuude tuumaenergiast elektrienergia tootmisega kaasneva kiirgusega on ligikaudu 0,2 mikrosiivertit (µSv), mis on neli korda väiksem kui looduslikust kiirgustasemest tulenev keskmine aastadoos.

389 Austria Vabariik ei ole aga tõendanud, et sellel aruandel põhinevad komisjoni järeldused ei ole usutavad, kuna ta piirdub ühe uuringu tsiteerimisega, et väita, et väikeste kiirgusdooside tagajärgi ei ole korralikult dokumenteeritud.

390 Lisaks, nagu rõhutab komisjon, on Euratomi õigusaktides määratletud ranged kiirguskaitse nõuded. Nimelt on Euratomi asutamislepingu artikli 2 punktis b ette nähtud ühtsete ohutusnormide kehtestamine töötajate ja kogu elanikkonna tervise kaitseks ning Euratomi asutamislepingu artiklis 30 on määratletud põhistandardid töötajate ja kogu elanikkonna tervise kaitsmiseks ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest. Sellega seoses on nõukogu 5. detsembri 2013. aasta direktiivis 2013/59/Euratom, millega kehtestatakse põhilised ohutusnormid kaitseks ioniseeriva kiirgusega kiiritamisest tulenevate ohtude eest ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom ning 2003/122/Euratom (ELT 2014, L 13, lk 1), kehtestatud ühtsed põhilised ohutusnormid nende isikute tervise kaitseks, kes puutuvad ioniseeriva kiirgusega kokku töökeskkonnas või meditsiinilisel otstarbel, või elanikkonna kaitseks ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest.

391 Vaidlustatud määrusega tuumaenergiaalase tegevuse kohta kehtestatud tehnilistes sõelumiskriteeriumides on aga sõnaselgelt viidatud sellele direktiivile.

392 Seega ei ole Austria Vabariigi väidetega tõendatud, et komisjon ei tuginenud tuumaelektrijaamade tavapärasel käitamisel eralduva väikese kiirgusdoosi ohu hindamisel veenvatele teaduslikele tõenditele.

393 Neil põhjustel ei ole neljanda väite neljas osa põhjendatud.

– Kolmanda väite viies osa ja neljanda väite viies osa, mille kohaselt on kahjustatud kliimamuutustega kohanemise eesmärki

394 Kolmanda väite viiendas osas väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud määrus on vastuolus kriteeriumiga „ei kahjusta oluliselt“ seoses taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punktis b sätestatud kliimamuutustega kohanemise eesmärgiga, kuna sisuliselt on põuaperioodide sagedus ja kestus viimase 20 aasta jooksul kliimamuutuste tõttu märkimisväärselt suurenenud ning on tunnistatud, et kliimamuutuste tagajärjed on avaldanud ja avaldavad ka edaspidi tuumaenergiale üha enam kahjulikku mõju.

395 Neljanda väite viiendas osas väidab Austria Vabariik sisuliselt, et vaidlustatud määrus on vastuolus taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punktiga b, kuna esiteks ei ole tehnilised sõelumiskriteeriumid piisavad ega võimalda kindlalt välistada jahutusveevajadusega seotud konkreetseid riske ning teiseks ei põhine need veenvatel teaduslikel tõenditel.

396 Eelkõige rõhutab Austria Vabariik, et tuumaelektrijaamade suur veevajadus põhjustab kuumalaine või põua ajal rikkeid, mis tõendab, et tegevus süvendab ka kliima praegust ja oodatavat kahjulikku mõju tegevusele endale, kuna talitluspidevus ei ole sellistel tingimustel enam tagatud.

397 Komisjon, keda toetavad Prantsuse Vabariik, Poola Vabariik ja Rumeenia, vaidleb nendele argumentidele vastu.

398 Sellega seoses tuleb osutada, et taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punkti b kohaselt loetakse tegevus kliimamuutustega kohanemist oluliselt kahjustavaks, kui tegevus põhjustab praeguse kliima ja eeldatava tulevase kliima kahjuliku mõju suurenemist tegevusele endale või inimestele, loodusele või varale.

399 Sellise kahju ärahoidmiseks on vaidlustatud määruse I ja II lisas pealkirja „Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse“ all ette nähtud tehnilised sõelumiskriteeriumid, mis on seotud põhimõttega mitte tekitada olulist kahju hüdroloogilistele ja mereressurssidele ning mille kohaselt:

„Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse kooskõlas veekasutus- ja kaitsekorralduskavaga, mis on välja töötatud koos asjaomaste sidusrühmadega.

Heitsoojuse väljutamisega kaasnevate soojusega seotud kõrvalekallete piiramiseks kontrollivad sisemaa tuumaelektrijaamade käitajad, kes kasutavad vett jõest või järvest võttes ühekordset märgjahutust:

a) vastuvõtva mageveekogu maksimaalset temperatuuri pärast segamist ja

b) maksimaalset temperatuurierinevust väljajuhitava jahutusvee ja vastuvõtva mageveekogu vahel.

Temperatuurikontrolli rakendatakse asjakohasel juhul kooskõlas konkreetsete toimingute puhul kehtivate individuaalsete loatingimustega või liidu õigusega kooskõlas olevate läviväärtustega [või liidu määrusraamistikus ette nähtud läviväärtustega].“

400 Austria Vabariik ei vaidle aga vastu sellele, et need tehnilised sõelumiskriteeriumid suudavad tagada, et tuumaenergiaga seotud tegevus ei too kaasa praeguse kliima ja eeldatava tulevase kliima kahjuliku mõju suurenemist tegevusele endale või inimestele, loodusele või varale taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punkti b tähenduses, ega suurenda eelkõige põuaohtu. Ta kinnitab nimelt, et need kriteeriumid ei võimalda kindlalt välistada jahutusveevajadusega seotud konkreetseid riske.

401 Austria Vabariigi argumendi kohta, et sisuliselt oleks tuumaenergia üha sagenevate ja üha suuremate põudade korral vähem kasulik, tuleb märkida, et see on komisjoni ilmse hindamisvea tõendamiseks liiga spekulatiivne. Kuigi selliste põudade tekkimist võib pidada teadusliku konsensuse osaks, on nende võimaliku mõju ulatus tuumaelektrijaamade toimimisele liidu kõigis geograafilistes piirkondades omakorda puhas oletus.

402 Neil asjaoludel tuleb tagasi lükata väide, et tuumaenergiaalane tegevus kahjustab oluliselt kliimamuutustega kohanemise eesmärki.

403 Nagu on ette nähtud taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 3 punktis a, on tehniliste sõelumiskriteeriumide eesmärk määrata kindlaks tingimused, mille alusel konkreetne majandustegevus liigitatakse kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks. Nagu nähtub nimetatud määruse artikli 10 lõike 3 punktist b, on ühtlasi nende kriteeriumide eesmärk teha iga asjaomase keskkonnaeesmärgi puhul kindlaks, kas majandustegevus, mille jaoks tehnilised sõelumiskriteeriumid on kehtestatud, kahjustab oluliselt ühte või mitut neist eesmärkidest.

404 Seega ei saa taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punkti b järgimise hindamisel jätta kõrvale tehnilisi sõelumiskriteeriume, mis on kehtestatud just nimelt selle sätte rakendamiseks.

405 Austria Vabariigi argumentidega ei saa seega tõendada, et vaidlustatud määruses on seoses taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punktis b ette nähtud tingimusega tehtud ilmne hindamisviga.

406 Teise võimalusena väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud määruse analüüs on lünklik ja ebapiisavalt põhjendatud seoses kliimamuutustega kohanemise keskkonnaeesmärgiga, kuna ei komisjon ega tema eksperdid ei ole kontrollinud, kas tuumaenergia kahjustab seda keskkonnaeesmärki.

407 Siiski, nagu nähtub vaidlustatud määruse põhjendusest 7 – milles on viidatud Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandele, mistõttu see aruanne on osa nimetatud määruse põhjendusest vastavalt eespool punktis 216 viidatud kohtupraktikale –, põhjendas komisjon õiguslikult piisavalt oma hinnangut, mille kohaselt tuumaenergia ei kahjusta oluliselt taksonoomiamääruse artikli 17 lõikega 1 taotletavaid eesmärke.

408 Seoses tehniliste sõelumiskriteeriumidega väidab Austria Vabariik kõigepealt, et vaidlustatud määrus on vastuolus taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punktiga f, pidades silmas kliimamuutustega kohanemise keskkonnaeesmärki, kuna esiteks ei ole selge, mil määral

põhinevad vaidlustatud määruse I lisas sätestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid tuumaenergia valdkonnas veenvatel teaduslikel tõenditel, ja teiseks ei ole igal juhul tuumaenergia kohta kättesaadavates arvamustes selles küsimuses seisukohta võetud.

409 Sellega seoses tuleb esile tuua, et Teadusuuringute Ühiskeskus on oma aruande leheküljel 357 tabeli „Kliimamuutustega kohanemine“ ühel real märkinud järgmist:

„Tegevus vastab käesoleva lisa E liites sätestatud kriteeriumidele.

1. Olemasolevate tuumaelektrijaamade käitamisaja pikendamine

Olemasolevate reaktorite WENRA ohutustasemete ja [direktiivi 2009/71] järgimine tagab, et olemasolev rajatis suudab toime tulla tulevastest kliimamuutustest tuleneda võivate äärmuslike looduslike ohtudega (nt üleujutused ja äärmuslikud ilmastikutingimused).

[Liidu] tuumaelektrijaamade vastupidavust äärmuslikele looduslikele ohtudele (sealhulgas maavärinad) on tõendatud [liidu] vastupidavustestide käigus.

2. Uute tuumaelektrijaamade ehitamine ja käitamine

WENRA ohutuseesmärkide täitmine uute tuumaelektrijaamade puhul ja [direktiivi 2009/71] järgimine tagavad, et uus rajatis suudab toime tulla tulevastest kliimamuutustest tuleneda võivate äärmuslike looduslike ohtudega (nt üleujutused ja äärmuslikud ilmastikutingimused).“

410 Teadusuuringute Ühiskeskuse aruande leheküljel 369 esitatud E liites on ära toodud kliimariskide ja haavatavuse hindamise üksikasjad, sealhulgas kliimariskide liigitus.

411 See tähendab, et Teadusuuringute Ühiskeskus hindas kliimamuutustega kohanemisega seotud riske.

412 Seega ei saa olla edukas argument, mille kohaselt ei ole selge, mil määral põhinevad vaidlustatud määruse I lisas sätestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid tuumaenergia valdkonnas veenvatel teaduslikel tõenditel, pidades silmas kliimamuutustega kohanemise kriteeriumi, ega argument, et kättesaadavates arvamustes ei ole selles küsimuses seisukohta võetud.

413 Seejärel kritiseerib Austria Vabariik asjaolu, et vaidlustatud määruse I lisas sätestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid piirduvad tuumaenergia puhul kliimamuutustega kohanemise eesmärgi olulise kahjustamise vältimist taotledes viitega delegeeritud määruse 2021/2139 I lisa A liitele, direktiivile 2009/71 ning IAEA ja WENRA suunistele äärmuslike looduslike ohtude kohta. Neil asjaoludel on võimatu nõuetekohaselt käsitleda ja seda enam on võimatu kindlalt välistada konkreetseid riske, mis on seotud jahutusveevajaduse ja selle vee kasutamisega ning mis põhjustaksid tuumaenergiale kahjuliku mõju olulise suurenemise taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punkti b tähenduses.

414 Lisaks leiab Austria Vabariik, et delegeeritud määruse 2021/2139 I lisa A liide sisaldab menetluslikku kohustust hinnata kliimariski ja haavatavust. Sellega seoses leiab Austria Vabariik, et kuna A liide kohustab ka ettevõtjaid välja töötama ja rakendama „kohanemislahendusi“, jääb see kohustus ebamääraseks ja igal juhul piirdub „kõige suuremate kliimariskide“ „olulise vähendamisega“. Tema arvates võimaldab see leevendada tuumaenergia mõju kliimamuutustega kohanemise keskkonnaeesmärgile, samas kui selline oluline kahjustamine tuleb täielikult

välistada. Austria Vabariik väidab, et kriteeriumid „peaksid“ samuti tagama, et „rakendatakse kohanemislahendusi eesmärgiga vältida või minimeerida võimalikku kahju või mõju talitluspidevusele“, nagu nähtub delegeeritud määruse 2021/2139 põhjendusest 51, ning et määruse A liites sätestatud kohustused ei ole piisavad, eelkõige selleks, et võtta arvesse kliimamuutuste konkreetseid tagajärgi.

415 Sellega seoses piisab, kui märkida, et nagu möönab Austria Vabariik, võimaldavad need tehnilised sõelumiskriteeriumid leevendada tuumaenergiast tulenevat mõju kliimamuutustega kohanemise keskkonnaeesmärgile.

416 Lisaks tuleb tagasi lükata argument, mille kohaselt on selline oluline kahjustamine vaja täielikult välistada, kuna see kohustaks komisjoni kasutama „olematu riski“ lähenemisviisi, vastupidi sellele, mida näeb ette kohtupraktika. (vt selle kohta analoogia alusel 11. septembri 2002. aasta kohtuotsus Pfizer Animal Health *vs.* nõukogu, T-13/99, EU:T:2002:209, punktid 144–147).

417 Lisaks ei saa väitega, et viide direktiivile 2009/71 ning IAEA ja WENRA suunistele ei võimalda välistada kahjulikku mõju, tõendada, et vaidlustatud määruses on tehtud ilmne hindamisviga, kuna see väide ei ole piisavalt põhjendatud, sest komisjon järgis taksonoomiamääruse artiklis 17 ette nähtud lähenemisviisi, nagu seda on tõlgendatud lähtuvalt nimetatud määruse põhjendusest 40 (vt eespool punktid 263–265). Samamoodi ei saa eespool punktis 401 esitatud põhjustega analoogsetel põhjustel nõustuda kriitikaga, et väidetavalt ei ole arvesse võetud jahutusveevajadust tulevikus.

418 Austria Vabariik lisab, et vastavalt viidatud sätetele nõutakse olemasolevate rajatiste puhul *a priori* ohutuse parendamist üksnes siis, kui seda peetakse mõistlikult teostatavaks, mis on ebamäärane ega ole piisavalt ambitsioonikas. Eelkõige ei välista rajatiste ohutust ohustavad asukohategurid taksonoomiakõlblikkust, kuna neid tegureid, näiteks kuivamisohus olevate jõgede asukohta, ei saa „mõistlikult“ muuta.

419 Kuna vaidlustatud määruse I lisa jao 4.28 punktis 2 kasutatud kriteerium „mõistlikult teostatavad parendused“ on olemasolevate rajatiste puhul direktiivi 2009/71 kohaselt nõutav, ei saa selle kasutamine vaidlustatud määruses siiski kujutada endast komisjoni ilmset hindamisviga põhjustel, mis on analoogsed eespool punktides 263–265 esitatud põhjustega.

420 Lõpuks väidab Austria Vabariik, et kohanemislahenduste rakendamine ja ohutusstandardite parendamine ei võimalda järeldada, et puudub kahjulik mõju taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punkti b tähenduses. Kliimamuutustega kohanemise keskkonnaeesmärk ei piirdu nimelt inimeste ja looduse ohutuse tagamisega, vaid hõlmab ka muid alleesmärke, nagu energia- ja veevarustuse kättesaadavus ja stabiilsus. Austria Vabariigi sõnul on need eesmärgid aga suuresti kahtluse alla seatud, kui tuumaelektrijaamade töö kuumalaine või põua korral peatatakse, sissejuhitava jahutusvee lubatud temperatuuri tõstetakse või tuleb rakendada kulukaid kohanemislahendusi, isegi kui need on võimalikud.

421 Siiski, nagu on juba märgitud eespool punktis 401, tuleb asuda seisukohale, et Austria Vabariigi kavandatud stsenaarium, mille kohaselt on globaalsel soojenemisel sisuliselt tuumaelektrijaamade toimimisele sellised tagajärjed, et need ei ole enam energiaallikana kasulikud, on komisjoni ilmse hindamisvea tõendamiseks liiga spekulatiivne.

422 Asjaolu, et komisjoni analüüs on teaduskirjanduses vaidlustatud, ei ole iseenesest selle järelduse kahtluse alla seadmiseks piisav, kuna eespool punktis 212 viidatud kohtupraktika kohaselt on komisjonil teadusuuringute hindamisel ja nende hulgast tähtsamate uuringute valikul ulatuslik kaalutlusruum.

423 Eeltoodut arvestades ei võimalda Austria Vabariigi argumendid tõendada, et vaidlustatud määrusega on rikutud kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“ seoses taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punktis b sätestatud kliimamuutustega kohanemise eesmärgiga.

424 Seega tuleb kolmanda väite viies osa ja neljanda väite viies osa tagasi lükata.

– Kolmanda väite kuues osa, mille kohaselt on rikutud olelusringi hindamise nõuet

425 Austria Vabariik, keda toetab Luksemburgi Suurhertsogiriik, leiab, et vaidlustatud määrus on vastuolus taksonoomiamääruse artikli 17 lõikega 2 ja artikli 19 lõike 1 punktiga g, kuna sisuliselt põhineb see hinnangul, mis ei võta piisavalt arvesse tuumaenergia kogu olelusringi, nimelt uraanimaagi kaevandamist ja töötlemist, uraani rafineerimist, muundamist ja rikastamist, kütuseelementide valmistamist, transporti ja võimalikke relvakonflikte.

426 Austria Vabariik väidab eelkõige, et komisjon jättis tervise, keskkonna ja uute riskide teaduskomitee kriitika pärast vaidlustatud määruses sõnaselgelt mainimata uraani kaevandamise ja töötlemise, nõustudes niisiis selle komitee olelusringi hindamisega, mille kohaselt ei saa nimetatud tegevuse puhul tagada vähemalt sisuliselt liidu keskkonnastandarditele vastavate keskkonnanormide järgimist. Sellega seoses rõhutab Austria Vabariik, et ka Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes on tuvastatud vähemalt suur oht kahjustada oluliselt mitut keskkonnaeesmärki, leides samas, et see oht tuleb välistada, viidates tehnilistes sõelumiskriteeriumides liidu õiguse nõuetele. Kuna komisjon seda Teadusuuringute Ühiskeskuse arvamust ei järginud, leiab Austria Vabariik, et komisjon on vaidlustatud määruses vaikimisi möönnud, et uraani kaevandamise ja töötlemise etapis kahjustatakse oluliselt keskkonnaeesmärke, ning seega on vaidlustatud määruses tehtud ilmne hindamisviga.

427 Komisjon, keda toetavad Prantsuse Vabariik, Ungari, Poola Vabariik ja Rumeenia, vaidleb nendele argumentidele vastu.

428 Sellega seoses tuleb osutada, et taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 2 kohaselt võetakse majandustegevuse hindamisel kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“ alusel arvesse nii majandustegevuse enda keskkonnamõju kui ka majandustegevuses pakutavate toodete ja teenuste keskkonnamõju kogu nende olelusringi jooksul, eelkõige arvestades nende toodete ja teenuste tootmist, kasutamist ja olelusringi lõppu.

429 Taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti g kohaselt peavad tehnilised sõelumiskriteeriumid võtma arvesse olelusringi, sealhulgas olemasolevatest olelusringi hindamistest saadud tõendeid, arvestades nii majandustegevuse enda kui ka selle majandustegevuse käigus pakutavate toodete ja teenuste keskkonnamõju, võttes eelkõige arvesse nende toodete tootmist ja teenuste osutamist, kasutamist ja olelusringi lõppu.

430 Samuti tuleb esile tuua, et taksonoomiamääruse põhjenduses 40 on märgitud, et „[t]ehnilisi sõelumiskriteeriume kehtestades ja ajakohastades peaks komisjon tagama, et need kriteeriumid põhineksid olemasolevatel teaduslikel tõenditel, et nende väljatöötamisel võetaks arvesse olelusringiga seotud kaalutlusi, sealhulgas olemasolevaid olelusringi hindamisi, ja et neid ajakohastataks korrapäraselt“.

431 Lisaks on taksonoomiamääruse põhjenduses 47 täheldatud, et „[t]ehniliste sõelumiskriteeriumide puhul võib olla nõutav olelusringi hindamine, kui see on piisavalt teostatav ja vajalik“.

432 Nii taksonoomiamääruse artikli 17 lõige 2 kui ka artikli 19 lõike 1 punkt g käsitlevad konkreetselt teatavat majandustegevust, nagu ka sellest tegevusest saadud tooteid või teenuseid, mille jaoks on kehtestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid.

433 Lisaks ei nõua taksonoomiamääruse artikli 17 lõige 2 ega artikli 19 lõike 1 punkt g, et komisjon hindaks kogu majandustegevuse olelusringi, vaid üksnes seda, et olelusringi võetaks arvesse.

434 Seega, nagu väidab komisjon, tuleneb nii taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 2 kui ka artikli 19 lõike 1 punkti g sõnastusest, et majandustegevuse olelusringi arvessevõtmise nõue ei laiene tingimata tegevusele, mis eelneb või järgneb asjaomasele majandustegevusele.

435 Seda tõlgendust ei sea kahtluse alla asjaolu, et vaidlustatud määruses mainitud komisjoni 9. aprilli 2013. aasta soovituse 2013/179/EL toodete ja organisatsioonide olelusringi keskkonnatoime mõõtmise ja teatavakstegemise ühiste meetodite kasutamise kohta (ELT 2013, L 124, lk 1) kohaselt tuleb keskkonnajalajälje arvutamisel arvesse võtta kogu tegevust alates tooraine hankimisest ja töötlemisest kuni toote turustamise, ladustamise, kasutamise ja kõrvaldamise või ringlussevõtuni.

436 Selle soovituse eesmärk ei ole nimelt hinnata majandustegevuse panust kliimamuutuste leevendamisse või seda, kas tegevus võib kahjustada taksonoomiamääruses sätestatud keskkonnaeesmärke.

437 Lisaks tuleb märkida, et lähenemisviis, mida komisjon vaidlustatud määruses järgis, ei ole tuumaenergiale eriomane, vaid seda kasutati muu taksonoomiaga hõlmatud tegevuse puhul, eelkõige taastuvatest energiaallikatest elektrit tootvate käitiste puhul, mis samuti nõuab tooraine või haruldaste muldmetallide kaevandamist nende käitiste ehitamiseks ja hooldamiseks.

438 Siit järeldub, et komisjon ei rikkunud taksonoomiamääruse artikli 17 lõiget 2 ja artikli 19 lõike 1 punkti g, kui ta ei võtnud tehniliste sõelumiskriteeriumide kehtestamisel arvesse kaalutlusi, mis on seotud sellise majandustegevuse olelusringiga nagu uraanimaagi kaevandamine ja töötlemine, uraani rafineerimine, muundamine ja rikastamine, kütuseelementide valmistamine ja transport, mis eelneb või järgneb vaidlustatud määruses käsitletud tuumaenergiaga seotud tegevusele.

439 Samuti tuleb esile tuua, et nagu nähtub vaidlustatud määruse põhjendustest 3 ja 7, võttis komisjon kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“ hindamisel arvesse radioaktiivsete jäätmete ja kasutatud tuumkütuse kõrvaldamise ja lõppladustamisega seotud tegevuse mõju.

440 Seetõttu ei saa iseenesest asjaoludega, millele Austria Vabariik tugineb – mille kohaselt esiteks ei lisanud komisjon seda tegevust taksonoomiasse tervise, keskkonna ja uute riskide teaduskomitee ning Teadusuuringute Ühiskeskuse aruannete pärast, teiseks toimub kütuseelementide

töötlemine, muundamine, rikastamine ja valmistamine peamiselt kolmandates riikides või kolmandaks on komisjon kaudselt tunnistanud selle tegevusega keskkonnale tekitatud kahju –, tõendada, et vaidlustatud määruses on tehtud ilmne hindamisviga.

441 Taksonoomiamääruse artiklid 17 ja 19, milles on viidatud konkreetsele tegevusele, mille määratlemine on komisjoni ülesanne, ei takista komisjonil võtmast seisukohta, et Austria Vabariigi osutatud tegevus ei sõltu vaidlustatud määruse esemeks olevast tuumaenergia tootmisest.

442 Lisaks, vastupidi sellele, mida väidab Austria Vabariik, ei olnud komisjon, hinnates tsiviilotstarbelise tuumaenergia kasutamise olelusringi analüüsimisel keskkonnaeesmärkidele olulise kahju tekitamist, kohustatud arvesse võtma relvakonfliktide, sabotaaži ning tuumaenergia tsiviil- ja sõjaliste rakenduste kuritarvitamise ja leviku ohuga seotud aspekte.

443 Taksonoomiamääruse artikli 17 sõnastusest ega ühestki muust selle määruse sättest ei nähtu nimelt, et neid asjaolusid tuleks tehniliste sõelumiskriteeriumide väljatöötamisel arvesse võtta.

444 Lõpuks kinnitab Austria Vabariik, et vaidlustatud määruse „analüüs ja põhjendused on lünklikud“ kõigis tuumaenergia olelusringi arvessevõtmise aspektides.

445 Kuna aga komisjon ei olnud kohustatud arvesse võtma tuumaenergiaga seotud majandustegevusele eelneva või järgneva tegevuse olelusringi, siis ei saa talle ette heita, et ta ei esitanud piisavalt põhjendusi nende asjaolude kohta, mida ta ei pidanud tuumaenergiaga seotud majandustegevuse olelusringi osaks.

446 Seega ei ole kolmanda väite kuues osa põhjendatud.

– Neljanda väite kuues osa, mille kohaselt on vaidlustatud määruse II lisa sätted, mis käsitlevad rasketest reaktoriõnnetustest ja kõrgradioaktiivsete jäätmete lõppladustamisest tuleneva olulise kahju vältimist, on vastuolulised ja ebapiisavad

447 Austria Vabariik väidab, et vaidlustatud määruse II lisas sisalduvad sätted, mis käsitlevad rasketest reaktoriõnnetustest ja kõrgradioaktiivsete jäätmete lõppladustamisest tuleneva olulise kahju ärahoidmist, on vastuolulised ja ebapiisavad, arvestades vaidlustatud määruse I lisas kehtestatud kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“. Nimelt sisaldab vaidlustatud määruse II lisa kriteeriumidena, mille eesmärk on ära hoida keskkonnaeesmärkide olulist kahjustamist, üksnes kriteeriume, mis on loetletud vaidlustatud määruse I lisas kui „Lisakriteeriumid olulise kahju ärahoidmise kohta“. Austria Vabariik viitab selles osas argumentidele, mis on esitatud kolmanda väite esimeses osas, neljanda väite esimeses osas, kolmanda väite kolmandas osas, neljanda väite teises osas, kolmanda väite neljandas osas ja neljanda väite kolmandas osas ning mis käsitlevad kaitsetaset ja ohtu raskete reaktoriõnnetuste korral ning kõrgradioaktiivsete jäätmete lõppladustamisel. Ta järeldab sellest, et eespool viidatud rikkumised on vastuolus vaidlustatud määruse II lisa sätetega ning vaidlustatud määruse sätetega, milles on neile viidatud, kuivõrd need langevad kokku vaidlustatud määruse I lisaga.

448 Austria Vabariik lisab, et vaidlustatud määruse II lisa ei sisalda ühtegi kriteeriumi, mis on loetletud selle määruse I lisa alguses „üldkriteeriumide“ hulgas. Seega ei ole mõned kriteeriumid, mis lähevad kehtivatest õiguslikest nõuetest kaugemale ja sisalduvad ühtlasi selle määruse I lisas, vaidlustatud määruse II lisa kohaselt isegi kohaldatavad.

449 Austria Vabariik väidab veel, et vaidlustatud määruse II lisa sätted on vastuolus taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punktiga f ja ettevaatuspõhimõttega ainuüksi seetõttu, et see lisa ei sisalda „üldkriteeriume“, samas kui selliseid üldkriteeriume peeti vajalikuks ja need lisati vaidlustatud määruse I lisasse.

450 Komisjon vaidleb neile argumentidele vastu.

451 Kuna Austria Vabariik ei ole tõendanud, et kriteeriumiga „ei kahjusta oluliselt“ seotud lisakriteeriumid kaitsetaseme kohta (eespool punktid 261–269), raskete reaktoriõnnetuste oht (eespool punktid 288–346) ja kõrgradioaktiivsete jäätmete lõppladustamisega seotud oht (eespool punktid 350–384) sisaldavad ilmset hindamisviga, siis ei saa selle argumendiga – kui ei ole esitatud lisatäpsustusi – tõendada, et vaidlustatud määruse II lisas sisalduvad sätted on vastuolulised ja ebapiisavad.

452 Ühtlasi tuleb märkida, et vaidlustatud määruse I lisas on taksonoomiamääruse artikli 10 alusel kehtestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, mis võimaldavad kindlaks määrata tingimused, mille alusel majandustegevust peetakse kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks, ja kas majandustegevus kahjustab oluliselt mõnda muud taksonoomiamääruse artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärki.

453 Vaidlustatud määruse II lisas on taksonoomiamääruse artikli 11 alusel omakorda kehtestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, mis võimaldavad kindlaks määrata tingimused, mille alusel peetakse majandustegevust kliimamuutustega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja selle, kas majandustegevus kahjustab oluliselt mõnda muud taksonoomiamääruse artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärki.

454 Ent taksonoomiamääruse artikli 11 lõikes 1, mida rakendatakse vaidlustatud määruse II lisas sisalduvate tehniliste sõelumiskriteeriumidega, ei ole kohaldatud taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punktis a ette nähtud sektori või tööstuse parimatele tulemustele vastavuse kriteeriumi.

455 Seega selleks, et liigitada kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks, ei nõudnud komisjon – vastupidi vaidlustatud määruse I lisas sisalduvale kvalifitseerimisele oluliseks panuseks kliimamuutuste leevendamisse –, et ladustamisrajatiste puhul oleks täidetud rangem tingimus.

456 Siit järeldub, et ainuüksi Austria Vabariigi viidatud erinevustega vaidlustatud määruse I ja II lisa vahel ei saa tõendada ilmset hindamisviga ega taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f rikkumist. Lõpuks, kuna need erinevused tulenevad taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punktist a ja artikli 11 lõikest 1, ei saa nendega tõendada ka põhjenduste puudulikkust.

457 Eeltoodut arvestades ei ole neljanda väite kuues osa põhjendatud.

– Neljanda väite seitsmes osa, mis on esitatud teise võimalusena ja mille kohaselt „analüüs ja põhjendused on lünklikud“

458 Austria Vabariik väidab teise võimalusena, et „analüüs ja põhjendused on lünklikud“ seoses tehniliste sõelumiskriteeriumidega, mis puudutavad eelkõige raskeid reaktoriõnnetusi, kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete lõppladustamist, kliimamuutustega kohanemise keskkonnaeesmärki ning vaidlustatud määruse II lisas sisalduvaid üldkriteeriume, mis on seotud kriteeriumiga „ei kahjusta oluliselt“, viidates neljanda väite muudes osades esitatud argumentidele.

459 Komisjon, keda toetab Bulgaaria Vabariik, vaidleb nendele argumentidele vastu.

460 Kuna eespool punktides 325, 365 ja 407 on tagasi lükatud väitepunktid, mis puudutavad „lünki analüüsis või põhjendustes“ seoses raskete reaktoriõnnetuste, kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete lõppladustamise, kliimamuutustega kohanemise keskkonnaeesmärgi ja vaidlustatud määruse II lisas sisalduvate üldkriteeriumidega, mis on seotud kriteeriumiga „ei kahjusta oluliselt“, siis tuleb neljanda väite seitsmes osa samadel põhjustel samuti tagasi lükata.

461 Eeltoodut arvestades ei saa Austria Vabariigi argumentidega tõendada, et kuna vaidlustatud määrusega on tuumaenergiaga seotud majandustegevus arvatud üleminekutegevuse hulka ja on kehtestatud selle tegevuse tehnilised sõelumiskriteeriumid, siis on selle määrusega rikutud kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“, nagu see on ette nähtud taksonoomiamääruse artiklis 17 ning artikli 19 lõike 1 punktides f ja g, või ettevaatuspõhimõtet.

462 Järelikult tuleb kolmas ja neljas väide tagasi lükata.

Viies väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artiklit 11 ja artikli 19 lõike 1 punkti f ning ettevaatuspõhimõtet

463 Austria Vabariik väidab, et vaidlustatud määrusega on rikutud taksonoomiamääruse artiklit 11 ja artikli 19 lõike 1 punkti f ning ettevaatuspõhimõtet, kuna selles liigitatakse tuumaenergiaga seotud majandustegevus kliimamuutustega kohanemisse oluliselt panustavaks tegevuseks.

464 Komisjon, keda toetavad Bulgaaria Vabariik ja Rumeenia, vaidleb nendele argumentidele vastu.

465 Sellega seoses tuleb osundada taksonoomiamääruse artiklit 11:

„1. Majandustegevus liigitatakse kliimamuutustega kohanemisse oluliselt panustavaks, kui see tegevus:

a) hõlmab kohanemislahendusi, mis kas vähendavad oluliselt praeguse ja tulevikus eeldatava kliima kahjuliku mõju riski või kahjulikku mõju sellele majandustegevusele, suurendamata inimestele, loodusele või varadele avalduva kahjuliku mõju riski, või

b) pakub kohanemislahendusi, mis lisaks artiklis 16 sätestatud tingimustele aitavad olulisel määral kaasa praeguse ja eeldatava tulevase kliima kahjuliku mõju riski vältimisele või vähendamisele või vähendavad oluliselt selle kahjulikku mõju inimestele, loodusele või varadele, suurendamata seejuures inimestele, loodusele või varadele avalduva kahjuliku mõju riski.

2. Lõike 1 punktis a osutatud kohanemislahenduste hindamisel ja prioriseerimisel kasutatakse parimaid olemasolevaid kliimaprognoose ning nendega välditakse või vähendatakse vähemalt järgmist:

a) kliimamuutuste koha- ja kontekstispetsiifiline kahjulik mõju majandustegevusele või

b) kliimamuutuste võimalik kahjulik mõju keskkonnale, kus majandustegevus toimub.“

466 Lisaks on taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punktis f ette nähtud, et tehnilised sõelumiskriteeriumid peavad põhinema veenvatel teaduslikel tõenditel ja ettevaatuspõhimõttel.

467 Samuti tuleb esile tuua, et vaidlustatud määruse II lisas sisalduva rubriigi „Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse“ jagudes 4.26–4.28 nimetatud tegevuse puhul on sisuliselt märgitud, et asjaomase majandustegevuse käigus peab olema kasutusele võetud füüsilisi ja mittefüüsilisi lahendusi („kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske. Lisaks on täpsustatud, et asjaomase tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid peavad olema kindlaks tehtud delegeeritud määruse 2021/2139 II lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust, kusjuures jaod 4.26–4.31 on nimetatud määrusesse lisatud vaidlustatud määrusega.

468 Esiteks leiab Austria Vabariik, et kuna tuumaenergiaga seotud majandustegevus vaidlustatud määruse tähenduses kahjustab kliimamuutustega kohanemise keskkonnaeesmärki taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punkti b tähenduses, ei saa see kliimamuutustega kohanemise keskkonnaeesmärgi saavutamisse oluliselt panustada. Austria Vabariik viitab selles osas kolmanda väite viiendas osas ja neljanda väite viiendas osas esitatud argumentidele.

469 Kuna Austria Vabariigi argumentidega ei ole siiski tõendatud, et komisjon tegi ilmse hindamisvea seoses kriteeriumiga „ei kahjusta oluliselt“ kliimamuutustega kohanemise osas, nagu on väidetud kolmanda väite viiendas osas ja neljanda väite viiendas osas, siis ei saa ainuüksi nende argumentide kordamisega käesoleva väite raames tõendada, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et tuumaenergiaga seotud majandustegevus panustas oluliselt kliimamuutustega kohanemise eesmärgi saavutamisse.

470 Teiseks rõhutab Austria Vabariik, et järeldust, et tuumaenergiaga seotud majandustegevus ei panusta oluliselt kliimamuutustega kohanemisse, ei saa kahtluse alla seada väljenditega, mis sisalduvad vaidlustatud määruse II lisa rubriigis „Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse“. Taksonoomiamääruse artikli 11 lõikes 1 kasutatud sõna „hõlmab“ nõuab nimelt „olulist“ panust kliimamuutustega kohanemisse, mistõttu ei saa piirduda mis tahes liiki kohanemismeetmetega. Lisaks eeldab see nõue olulist panust, see tähendab olulisi füüsilisi kohanemismeetmeid, mis peavad olema majandustegevuse kui sellise lahutamatu osa. Selliseid meetmeid ei ole aga vaidlustatud määruse II lisas määratletud, kuna II lisas sätestatud kriteeriumid langevad suures osas kokku sama määruse I lisa kriteeriumidega ning on sisuliselt puhtalt menetluslikku laadi. Austria Vabariigi sõnul ei ole nende sõnastuse ebatäpsuse tõttu võimalik kindlaks teha, kas ja mil määral tulenevad neist füüsilised kohanemislahendused.

471 Ent nagu nähtub eespool punktist 467, nõuab vaidlustatud määruse II lisas sisalduva rubriigi „Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse“ jagudes 4.26–4.48 nimetatud tegevuse puhul eri tehniliste sõelumiskriteeriumide punkt 1 selliste füüsiliste ja mittefüüsiliste lahenduste kasutuselevõttu, mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske. Nagu on märgitud selle rubriigi punktis 2, on asjaomase tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid kindlaks tehtud delegeeritud määruse 2021/2139 II lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates kliimariske ja haavatavust vastavalt punktis 2 täpsustatud etappidele. Selle rubriigi punktides 5 ja 6 on viidatud asjakohasele Euratomi õigustikule.

472 Austria Vabariigi argument, et puudub füüsiline lahendus ning et vaidlustatud määruse II lisas sätestatud nõuded on menetluslikud ja ebamäärased, tuleb seega tagasi lükata.

473 Kolmandaks märgib Austria Vabariik, et vaidlustatud määruse II lisas ette nähtud tehnilised sõelumiskriteeriumid ei käsitle kuuma- ja külmalainete mõju reaktorite ohutusele või energiaga varustamisele, mis on ohutuse seisukohast väga oluline. Ta lisab, et ei ole mainitud ka kliimast tingitud spetsiifilisi probleeme, mis puudutavad üksnes tuumaenergiat ja on tingitud sellest, et eeldatavalt suurenevad huvide konfliktid, mis võivad tekkida veekasutuses energiavarustuse ja veekaitse vahel või energiajulgeoleku valdkonnas.

474 Sellega seoses, nagu nähtub eespool punktist 467, on vaidlustatud määruse II lisas viidatud delegeeritud määruse 2021/2139 II lisa A liitele. See liide sisaldab kliimaga seotud ohtude liigitust, milles on muu hulgas nimetatud kuumalaineid, külmalaineid ja veega seotud ohtude seas veestressi. Peale selle on väide, et ei ole arvesse võetud tuumaenergiale tulevikus kliima tõttu tekkivaid spetsiifilisi probleeme, eespool punktis 401 esitatud põhjustega analoogsetel põhjustel liiga spekulatiivne, et olla edukas.

475 Argument, et vaidlusalused tehnilised sõelumiskriteeriumid ei käsitle neid kliimariske, tuleb seega tagasi lükata.

476 Neljandaks väidab Austria Vabariik, et taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 esimene lause koostoimes artikli 11 lõikega 3 nõuab samuti selle määruse artikli 19 lõike 1 punktis f ette nähtud kriteeriumi ja ettevaatuspõhimõtte kohaldamist tehniliste sõelumiskriteeriumide suhtes, mille eesmärk on tagada nimetatud määruse artikli 11 lõikes 1 määratletud tingimuste täitmine. Ta kinnitab, et komisjon ei ole kogunud eksperditeadmisi selle kohta, kas ja mil määral võib tuumaenergiaga seotud majandustegevus anda olulise panuse kliimamuutustega kohanemisse. Arvestades kliimamuutuste eeldatavaid tagajärgi, nagu sagenev põud, vooluveekogude kuivamine ja veetemperatuuri tõus, ei toimunud nimelt arutelu konkreetsete julgeolekuriskide ja võimaliku huvide konflikti üle, mis tekiksid veekasutuses tingituna tuumaenergiaga seotud majandustegevusest (kolmes reguleeritud majandussektoris). Austria Vabariik järeldab sellest esiteks, et asjakohaste ekspertiiside puudumise tõttu on välistatud, et tehnilised sõelumiskriteeriumid põhinevad selles osas veenvatel teaduslikel teadmistel, ja teiseks, et ettevaatuspõhimõtet ei saanud arvesse võtta, kuna selle kohaldamine eeldab täielikke, täpseid ja lõplikke järeldusi ning et määratluse kohaselt on see kohaldatav ka nende järeldustega seotud teadusliku ebakindluse suhtes.

477 Vastupidi sellele, mida väidab Austria Vabariik, analüüsis Teadusuuringute Ühiskeskus siiski oma aruande leheküljel 357 tuumaenergiaga seotud majandustegevuse panust kliimamuutustega kohanemisse. Seega ei saa väita, et komisjon ei kogunud eksperdiarvamust küsimuses, kas ja mil määral võib tuumaenergia anda olulise panuse kliimamuutustega kohanemisse. Lisaks on Teadusuuringute Ühiskeskuse aruande leheküljel 358 vee- ja mereressursside säästva kasutamise ja kaitse kohta märgitud, et veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse kooskõlas veekasutus- ja kaitsekorralduskavaga, mis on välja töötatud koos asjaomaste sidusrühmadega. Samuti on viidatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiivile 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT 2000, L 327, lk 1; ELT eriväljaanne 15/05, lk 275).

478 Seega, vastupidi sellele, mida väidab Austria Vabariik, ei saa asuda seisukohale, et tehnilised sõelumiskriteeriumid ei põhine selles osas veenvatel teaduslikel teadmistel ja et ettevaatuspõhimõtet ei saanud arvesse võtta.

479 Eeltoodut arvestades ei ole Austria Vabariigi argumentidega võimalik tõendada, et vaidlustatud määruse vastuvõtmisel on rikutud taksonoomiamääruse artiklit 11 ja artikli 19 lõike 1 punkti f ning ettevaatuspõhimõtet, kuna selles on tuumaenergia liigitatud kliimamuutustega kohanemisse oluliselt panustavaks energiaks.

480 Viies väide tuleb seega tagasi lükata.

Kuues väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti k

481 Austria Vabariik väidab, et tehnilised sõelumiskriteeriumid ei vasta taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti k nõuetele, kuna need sisaldavad määratlemata õigusmõisteid ja tingimusi, mida tuleb täita alles tulevikus, näiteks lõppladustamise ja õnnetusjuhtumitele vastupidava kütuse kasutamise kavandamisel alates 2025. aastast.

482 Komisjon, keda toetavad Bulgaaria Vabariik ja Rumeenia, vaidleb nendele argumentidele vastu.

483 Tuleb esile tuua, et taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti k kohaselt peavad selle määruse artikli 10 lõike 3 ja artikli 11 lõike 3 alusel kehtestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid olema lihtsasti kasutatavad ja kehtestatud sellisena, et need hõlbustaksid kriteeriumide täitmise kontrolli.

484 Piisab, kui tõdeda, et asjaolu, et tehnilised sõelumiskriteeriumid põhinevad määratlemata õigusmõistetel ja tingimustel, mida tuleb täita alles tulevikus, ei ole iseenesest piisav tõendamaks, et kriteeriumid ei ole lihtsasti kasutatavad või ei ole kehtestatud sellisena, et need hõlbustaksid kriteeriumide täitmise kontrolli taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti k tähenduses. Igal juhul ei ole ühegi nõudega vastuolus see, kui liidu institutsioon kasutab õigusnormi vastuvõtmisel abstraktset õigusmõistet, ega ole kehtestatud nõuet, et abstraktses õigusnormis oleks mainitud erinevaid konkreetseid olukordi, mille suhtes seda normi võib kohaldada, kuna institutsioon ei saa kõiki neid olukordi ette kindlaks määrata (vt selle kohta 16. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Poola *vs.* parlament ja nõukogu, C-157/21, EU:C:2022:98, punkt 320).

485 Lisaks, kuivõrd Austria Vabariik soovib oma argumentidega viidata õiguskindluse põhimõtte rikkumisele, siis võib meelde tuletada, et liidu õigusakti säte rikub oma ebaselguse tõttu õiguskindluse põhimõtet üksnes siis, kui see on niivõrd mitmetähenduslik, et ei võimalda õigussubjektidel piisava kindlusega kõrvaldada selle sätte ulatuse või sisu suhtes tekkinud võimalikke kahtlusi (24. jaanuari 2024. aasta kohtuotsus Volkskreditbank *vs.* SRB, T-348/21, ei avaldata, EU:T:2024:32, punkt 70).

486 Käesolevas asjas ei ole Austria Vabariik tõendanud, et tehnilised sõelumiskriteeriumid on niivõrd ebaselged, et see takistaks õigussubjektidel piisava kindlusega kõrvaldada nende kriteeriumide ulatuse või sisu suhtes tekkinud võimalikud kahtlused.

487 Neil põhjustel tuleb kuues väide tagasi lükata.

Seitsmes väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse eesmärki ja soovitavat toimet turu killustumise ohu tõttu

488 Austria Vabariik, keda toetab Luksemburgi Suurhertsogiriik, väidab, et tuumaenergiaga seotud majandustegevuse liigitamine kestlikuks võib üldiselt kaasa tuua turu killustumise, mis on vastuolus taksonoomiamääruse eesmärgiga ja kohustusega säilitada määruse soovitav toime.

489 Austria Vabariik on seisukohal, et avaldamise erikohustused, mis puudutavad muu hulgas investeeringuid tuumaenergia tootmisse, viivad selleni, et hakatakse vahet tegema „parima“ ja „vähem hea“ keskkonnasäästlikkuse vahel, mis on vastuolus taksonoomiamääruse mõtte ja eesmärgiga, milleks on tagada läbipaistvus, kehtestades kogu liidus keskkonnasäästliku tegevuse kohta ühtsed kriteeriumid.

490 Selle eesmärgi seab aga kahtluse alla tuumaenergiaga seotud majandustegevuse liigitamine kestlikuks, kuna pärast seda, kui komisjon teatas oma kavatsusest liigitada see tegevus kestlikuks, hakkas turg killustuma, kuigi liidu seadusandja soovis seda vältida. Austria Vabariik märgib, et investorid reklaamivad „rohelisi“, „tuumavabu“ finantstooteid, institutsionaalsed investorid on juba teatanud, et nad ei soovi investeerida tuumaenergiaga seotud finantstoodetesse, või on võtnud sellise seisukoha, ning suurem osa Euroopa riigisisestest kestliku rahanduse märgistest välistab sõnaselgelt oma kriteeriumide kohaldamise tuumaenergiaga seotud tegevusele.

491 Komisjon, keda toetavad Bulgaaria Vabariik, Prantsuse Vabariik ja Rumeenia, vaidleb nendele argumentidele vastu.

492 Tuleks osundada, et taksonoomiamääruse põhjenduse 14 sõnastuse kohaselt peaksid riigisisesed nõuded, mida finantsturu osalised ja emitendid peavad täitma, kui nad soovivad turustada finantstooteid või äriühingute võlakirju keskkonnasäästlikena, põhinema ühetaolistel keskkonnasäästliku majandustegevuse kriteeriumidel, et vältida turu killustatust ning tarbijate ja investorite huvide kahjustamist, mida põhjustavad lahknevad arusaamad keskkonnasäästlikust majandustegevusest.

493 Esiteks tuleb täheldada, et taksonoomiamääruse eesmärk on määratleda – muu hulgas selle määruse artikli 10 lõigetes 1 ja 2 – tingimused, mis võimaldavad liigitada teatava majandustegevuse keskkonnasäästlikuks, ning järelikult ei ole komisjon, kui ta liigitas teatava tuumaenergiaga seotud majandustegevuse selle sätte lõike 2 alusel kestlikuks, teinud põhjendamatult vahet majandustegevuste vahel.

494 Teiseks, mis puudutab argumenti, et tuumaenergiaga seotud majandustegevuse liigitamine üleminekutegevuse kategooriasse tõi kaasa turul osalejate liitumise lõppemise või killustumise kestlike „tuumavabade“ finantstoodete või investeeringute väljatöötamise kaudu, siis nagu väidab Austria Vabariik, ei muuda see vaidlustatud määrust õigusvastaseks.

495 Nimelt ei saa liidu akti õiguspärasus sõltuda akti tõhususe astmest, asjaomaste majandustegevuses osalejate ja institutsioonide väidetavast tegevusest või sellest, kuidas akti praktikas kohaldatakse (vt selle kohta 25. juuni 1998. aasta kohtuotsus British Airways jt *vs.* komisjon, T-371/94 ja T-394/94, EU:T:1998:140, punkt 291 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 29. novembri 2006. aasta kohtuotsus Campoli *vs.* komisjon, T-135/05, EU:T:2006:366, punkt 124 ja seal viidatud kohtupraktika).

496 Neil põhjustel tuleb ka seitsmes väide tagasi lükata.

Kümnes kuni kuueteistkümnes väide, mis puudutavad fossiilgaasisektoriga seotud majandustegevust

497 Fossiilgaasisektori puhul on vaidlustatud määruses määratletud kolme liiki tegevus:

– elektri tootmine fossiilsetest gaaskütustest (delegeeritud määruse 2021/2139 I ja II lisa uued jaod 4.29, mis on neisse lisadesse lisatud vaidlustatud määrusega);

– soojus-/jahutus- ja elektrienergia tõhus koostootmine fossiilsetest gaaskütustest (delegeeritud määruse 2021/2139 I ja II lisa uued jaod 4.30, mis on neisse lisadesse lisatud vaidlustatud määrusega);

– tõhusas kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemis fossiilsetest gaaskütustest soojus-/jahutuseenergia tootmine (delegeeritud määruse 2021/2139 I ja II lisa uued jaod 4.31, mis on neisse lisadesse lisatud vaidlustatud määrusega) (edaspidi koos „fossiilgaasiga seotud majandustegevus“).

498 Vaidlustatud määruse I lisas on iga sellise tegevuse jaoks kehtestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, mis võimaldavad kindlaks määrata tingimused, mille alusel majandustegevust peetakse kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks, ja selle, kas majandustegevus kahjustab oluliselt mõnda muud taksonoomiamääruse artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärki. Vaidlustatud määruse II lisas on omakorda sätestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, mis võimaldavad kindlaks määrata tingimused, mille alusel majandustegevust peetakse kliimamuutustega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja selle, kas majandustegevus kahjustab oluliselt mõnda muud taksonoomiamääruse artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärki.

Kümnes väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 10 lõiget 2 ja artikli 19 lõike 1 punkte f ja g ning ettevaatuspõhimõtet

499 Austria Vabariik, keda toetab Luksemburgi Suurhertsogiriik, väidab sisuliselt, et vaidlustatud määrusega on rikutud taksonoomiamääruse artikli 10 lõiget 2 ja artikli 19 lõike 1 punkte f ja g ning ettevaatuspõhimõtet, kuna see näeb fossiilgaasiga seotud majandustegevuse puhul ette piirväärtused 270 g CO_2eq/kWh ja 20 aasta jooksul keskmiselt 550 kg CO_2eq/kW.

500 Austria Vabariik kinnitab, et fossiilgaasisektoriga seotud majandustegevus ei panusta oluliselt kliimamuutuste leevendamisse, vähemalt selles osas, milles see on lubatud üle 100 g CO_2eq/kWh piirväärtuse, isegi kui see ei ületa piirväärtusi 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW.

501 Komisjon, keda toetavad Ungari, Poola Vabariik ja Rumeenia, vaidleb nendele argumentidele vastu.

502 See väide jaguneb kaheksaks osaks, millest esimene puudutab vähese CO_2 heitega alternatiivide olemasolu, teine panuse puudumist üleminekusse CO_2-neutraalsele majandusele kooskõlas 1,5 °C eesmärgiga, kolmas olelusringi analüüsi nõude rikkumist, neljas viivitusi sektori või tööstuse parimatele tulemustele vastavuse saavutamisel, viies takistusi vähese CO_2 heitega alternatiivide teostamisel, kuues sõltuvuse tekitamise keelu rikkumist, seitsmes taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti g rikkumist ja kaheksas, teise võimalusena, selle määruse artikli 19 lõike 1 punkti f ja ettevaatuspõhimõtte rikkumist ning seda, et „analüüs ja põhjendused on lünklikud“.

– Kümnenda väite esimene osa, mille kohaselt on olemas vähese CO_2 heitega lahendused

503 Austria Vabariik väidab, et tingimus, mille kohaselt ei tohi olla vähese CO_2 heitega lahendust, ei ole täidetud, sest taastuvenergia, arukad võrgud ning energia salvestamise ja tarbimise vähendamise meetodid on kõik olemasolevad vähese CO_2 heitega lahendused, mis võivad asendada fossiilgaasiga seotud majandustegevust.

504 Austria Vabariik lisab, et kui komisjon leidis, et vähese CO_2 heitega alternatiivid „ei pruugi veel olla turul kättesaadavad“, nagu on märgitud vaidlustatud määruse põhjendustes 4 ja 6, võttis ta selle määruse aluseks taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 „laienduse“, mis ei ole selle sätte sõnastuse, ülesehituse ja eesmärgiga kooskõlas põhjustel, mis on esitatud teise väite põhjendamiseks.

505 Lisaks kinnitab Austria Vabariik, et vaidlustatud määruse I lisa jao 4.29 punkti 1 alapunkti b alapunktis ii ning jagude 4.30 ja 4.31 punkti 1 alapunkti b alapunktis iii ette nähtud nõue, mille kohaselt sisuliselt ei saa asendatavat elektrit ja/või soojus-/jahutusenergiat toota taastuvatest energiaallikatest, kui võrrelda sama võimsuse juures kõige kulutõhusama ja tehniliselt teostatavama taastuvenergia alternatiiviga, toob kaasa taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 kohaldamisala õigusvastase laiendamise. Ta leiab, et viimati nimetatud säte ei nõua mitte ainult võrdlust „kõige kulutõhusama“ alternatiiviga, vaid ka kõigi „majanduslikult teostatavate“ alternatiividega, ning et see säte ei välista keskkonnasäästlikuks liigitamist mitte ainult siis, kui alternatiivsete allikatega on võimalik saavutada „sama võimsus“, vaid ka niipea, kui need on olemas.

506 Komisjon, keda toetavad Ungari, Poola Vabariik ja Rumeenia, vaidleb nendele argumentidele vastu.

507 Esiteks tuleb osutada, et vaidlustatud määruse põhjendusest 4 nähtub sisuliselt, et komisjon leidis, et rohepööre nõuab kasvuhoonegaaside heite olulist vähendamist sektorites, kus ei ole teostatavaid vähese CO_2 heitega lahendusi, kuna need ei võimalda tagada vajalikku energiavarustust.

508 Sellega seoses leidis komisjon sisuliselt, et fossiilgaasiga seotud majandustegevuse jaoks on vaja kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid, kui sellest tegevusest tulenev kasvuhoonegaaside heide jääb allapoole asjakohast piirväärtust, aga ka siis, kui seda liiki tootmine ei vasta veel asjakohasele piirväärtusele.

509 Komisjon leidis ka, et tuleks ette näha muu lähenemisviis kui kasvuhoonegaaside heite otsene piiramine. Selle teise lähenemisviisi raames, mis peaks andma 20aastase perioodi jooksul sarnaseid tulemusi, võivad rajatised ühelt poolt saavutada selliseid tulemusi, kui piiravad käitamistundide arvu või toovad ettepoole ülemineku taastuvatest energiaallikatest toodetud või vähese CO_2 heitega gaaside kasutamisele. Teiselt poolt peaksid fossiilgaasi kasutamise tehnilised sõelumiskriteeriumid tagama ka selle, et on olemas usaldusväärsed tõendid, mille kohaselt ei saa taastuvate energiaallikatega saavutada sama energiatootmisvõimsust, ning et iga rajatise kohta võetakse kasutusele tulemuslikud kavad kooskõlas sektori parimate tulemustega, et minna kindlaks kuupäevaks täielikult üle taastuvatele energiaallikatele või vähese CO_2 heitega gaasidele.

510 Teiseks, nagu nähtub eespool punktidest 164–169, eeldab taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 ette nähtud tingimus, et ei ole tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavat vähese CO_2 heitega alternatiivi, seda, et arvesse tuleb võtta varustuskindlusega seotud aspekte.

511 Kolmandaks järeldub sellest, et tuleb tagasi lükata argument, mille kohaselt taksonoomiamääruse artikli 10 lõige 2 ei välista keskkonnasäästlikuks liigitamist mitte ainult siis, kui alternatiivsete allikatega on võimalik saavutada „sama võimsus“, vaid ka niipea, kui need on olemas.

512 Nagu nähtub eespool punktidest 164–169, nõuab taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 sisalduv tingimus, mille kohaselt ei ole tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavat vähese CO_2 heitega alternatiivi, et tuleb arvesse võtta varustuskindlusega seotud aspekte. Ent Austria Vabariigi tõlgendus eirab varustuskindluse nõuet.

513 Neljandaks, vastupidi sellele, mida väidab Austria Vabariik, ei ole vaidlustatud määruse I lisa jao 4.29 punkti 1 alapunkti b alapunktis ii ning jagude 4.30 ja 4.31 punkti 1 alapunkti b alapunktides ii ja iii ette nähtud nõue, mille kohaselt ei tohi asendatavat energiat toota taastuvatest energiaallikatest, kui võrrelda sama võimsuse juures kõige kulutõhusama ja tehniliselt teostatavama taastuvenergia alternatiiviga, õigusvastane osas, milles see tooks kaasa taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 kohaldamisala laiendamise, et lisada sellesse sättesse varustuskindluse nõue.

514 Nimelt on ka selle nõude eesmärk tagada varustuskindluse nõue vastavalt eespool punktides 164–169 esitatud tõlgendusele, kindlustades samas, et on tõendeid, mis näitavad selgelt, et sama võimsust ei saa eespool punktis 509 kirjeldatud komisjoni lähenemise kohaselt taastuvatest energiaallikatest toota. Seega ei laienda see taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 kohaldamisala.

515 Viiendaks tuleb toonitada, et komisjoni 17. septembri 2020. aasta teatisele COM(2020) 562 (final) „Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärgi suurendamine: investeerimine kliimaneutraalsesse tulevikku meie inimeste hüvanguks“ lisatud mõjuhinnangul põhinevate komisjoni mudelite kohaselt on gaasiküttel töötavad elektrijaamad vajalikud ülemineku- ja reservvõimsusena praegustes tehnoloogia- ja turutingimustes, kuna liit vajab aastatel 2020–2030 uut gaasivõimsust vahemikus 23–31 gigavatti (GW).

516 Austria Vabariigi väited, mis põhinevad platvormi väidetel, ei võimalda aga tõendada, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et vähese CO_2 heitega alternatiivid ei pruugi veel turul olla kättesaadavad ega võimalda tagada varustuskindlust.

517 Nimelt ei ole pelk väide, et on olemas taastuvenergial põhinevad toimivad alternatiivsed lahendused, piisav, et muuta komisjoni hinnang ebausutavaks.

518 Austria Vabariigi argumendid ei võimalda seega tõendada, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 sätestatud tingimus, mille kohaselt ei tohi olla vähese CO_2 heitega alternatiivi, ei ole täidetud.

519 Neil põhjustel ei ole kümnenda väite esimene osa põhjendatud.

– Kümnenda väite teine osa, mille kohaselt puudub panus üleminekusse CO_2-neutraalsele majandusele kooskõlas 1,5 °C eesmärgiga

520 Austria Vabariik väidab sisuliselt, et vaidlustatud määruse I lisas sätestatud piirväärtused 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW ei ole kooskõlas Pariisi kokkuleppes seatud 1,5 °C eesmärgiga ega liidu vastavate 2030. ja 2050. aasta alleesmärkidega ning muud tehnilised sõelumiskriteeriumid ei võimalda panustada kliimamuutuste leevendamisse.

521 Komisjon, keda toetavad Rumeenia ja Poola Vabariik, vaidleb nendele argumentidele vastu.

522 Oluline on märkida, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 kohaselt peab asjaomane majandustegevus muu hulgas toetama üleminekut kliimaneutraalsele majandusele, mis on kooskõlas viisiga, kuidas piirata temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni võrreldes tööstusrevolutsiooni eelse tasemega, sealhulgas kaotades järk-järgult kasvuhoonegaaside heite, eelkõige tahketest fossiilkütustest tuleneva heite.

523 Taksonoomiamääruse põhjendusest 41 tuleneb samuti, et selle määruse artikli 10 lõike 2 kohaldamisalasse kuuluv tegevus peab ka tegelikult olema suunatud üleminekule kliimaneutraalsele majandusele, mis on kooskõlas viisiga, kuidas piirata temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni võrreldes tööstusrevolutsiooni eelse tasemega, sealhulgas kaotades järk-järgult kasvuhoonegaaside heite.

524 Nii kohustab taksonoomiamääruse artikli 10 lõige 2 komisjoni tagama, et selle sätte kohaldamisalasse kuuluv majandustegevus toetaks üleminekut kliimaneutraalsele majandusele, mis on kooskõlas viisiga, kuidas piirata temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni võrreldes tööstusrevolutsiooni eelse tasemega, sealhulgas kaotades järk-järgult kasvuhoonegaaside heite.

525 Taksonoomiamääruse artikli 10 lõikest 2 tuleneb, et komisjoni hinnangud ei oleks usaldusväärsed ja neis oleks tehtud ilmne hindamisviga, kui Austria Vabariik suudaks tõendada, et vastupidi sellele, mida komisjon vaidlustatud määruses sisuliselt leidis, ei ole tehnilised sõelumiskriteeriumid kasvuhoonegaaside heitkoguste kaotamiseks või järkjärguliseks vähendamiseks sobivad.

526 Seoses elektrienergia tootmisega fossiilsetest gaaskütustest (vaidlustatud määruse I lisa jagu 4.29) on vaidlustatud määruse I lisa jao 4.29 punkti 1 alapunktis b tehnilise sõelumiskriteeriumiga, mis puudutab olulist panust kliimamuutuste leevendamisse, ette nähtud järgmist:

„käitised, mille ehitusluba on antud 31. detsembriks 2030, vastavad kõigile järgmistele nõuetele:

i) tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh väljundenergiast või tegevuse aastane otsene kasvuhoonegaaside heide ei ületa 20 aasta jooksul keskmiselt 550 kg CO_2e/kW käitise võimsusest;

ii) asendatavat elektrit ei saa toota taastuvatest energiaallikatest, kui võrrelda sama võimsuse juures kõige kulutõhusama ja tehniliselt teostatavama taastuvenergia alternatiiviga; selle võrdleva hindamise tulemus avaldatakse ja selle üle peetakse nõu sidusrühmadega;

iii) tegevus asendab olemasolevat suure heitega elektritootmistegevust, milles kasutatakse tahkeid või vedelaid fossiilkütuseid;

iv) uus tootmisvõimsus ei ületa asendatava käitise võimsust rohkem kui 15%;

v) käitis on projekteeritud ja ehitatud taastuvate ja/või vähese CO_2 heitega gaaskütuste kasutamiseks ning üleminek taastuvate ja/või vähese CO_2 heitega gaaskütuste täielikule kasutamisele toimub 31. detsembriks 2035, kusjuures ettevõtte juhtkond on võtnud vastava kohustuse ja heaks kiitnud kontrollitava kava;

vi) asendamine toob kaasa kasvuhoonegaaside heite vähenemise vähemalt 55% võrra uue tootmisvõimsuse kestuse jooksul;

vii) kui tegevus toimub selle liikmesriigi territooriumil, kus energia tootmiseks kasutatakse kivisütt, on see liikmesriik võtnud kohustuse lõpetada järk-järgult söest energia tootmise […]“.

527 Piirväärtust 270 g CO_2eq/kWh toodetud energia kohta kasutatakse ka tehnilistes sõelumiskriteeriumides, mis puudutavad soojus-/jahutus- ja elektrienergia tõhusat koostootmist fossiilsetest gaaskütustest (vaidlustatud määruse I lisa jagu 4.30) ning tõhusas kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemis fossiilsetest gaaskütustest soojus-/jahutuseenergia tootmist (vaidlustatud määruse I lisa jagu 4.31).

528 Esimesena märgib Austria Vabariik, et tehnilise eksperdirühma hinnangul määratleb piirväärtus 100 g CO_2eq/kWh teaduslikel alustel, kuidas täita kliimaneutraalsele majandusele ülemineku edendamise tingimust, ning et seda tuleks vähendada iga viie aasta järel, tuletades ühtlasi meelde, et tehniline eksperdirühm on samuti märkinud, et seda piirväärtust ei saa järgida traditsioonilistes gaasiküttel töötavates elektrijaamades, vaid ainult sellistes elektrijaamades, kus kasutatakse süsiniku kogumise ja sidumise tehnoloogiat. Ta juhib tähelepanu ka sellele, et platvorm leidis, et piirväärtused 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW ei ole kooskõlas liidu kliimaeesmärkide ja Pariisi kokkuleppega, ning et komisjon pidas seda 100 g CO_2eq/kW piirväärtust otsustavaks eriti muu tegevuse puhul, mis on delegeeritud määruses 2021/2139 liigitatud kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks, ning tuumaenergia puhul.

529 Esiteks tuleb toonitada, et tehnilise eksperdirühma lõpparuandes on piirväärtuse 100 g CO_2 eq/kWh kohta märgitud järgmist:

„Elektritootmise, soojuse tootmise ning soojuse ja elektri koostootmise suhtes tehakse ettepanek kehtestada üldine ja tehnoloogiliselt neutraalne heitemahukuse piirväärtus 100 g CO_2[eq]/kWh. Piirväärtust vähendatakse iga viie aasta järel kooskõlas poliitiliste eesmärkidega, mis on seatud nullnetoheite saavutamiseks 2050. aastaks. […]

Heitemahukuse piirväärtuse valimise meetod

[Liidu] elektrisektori heitkoguste iga-aastane trajektoor peab jõudma 2050. aastaks nullnetoheiteni kooskõlas Pariisi kokkuleppega […] ning muude kliima- ja energiapoliitika kohustustega.

100 g CO_2eq/kWh piirväärtuse arvutamine põhineb elektrisektori tulevastel lubatud heite poliitilistel eesmärkidel, mis on jagatud elektrinõudluse eeldatava kujunemisega.

Piirväärtus kehtestatakse kõigile uutele elektritootmisse tehtavatele investeeringutele ühe väärtusena, kuni see hiljem uuesti läbi vaadatakse. Seda kohaldatakse ka soojus-/jahutusenergia tootmise ning soojuse ja elektri koostootmise suhtes.

Selleks, et konkreetne investeering või tegevus oleks selle trajektooriga kooskõlas, peavad selle keskmised heitkogused füüsilise kasutusaja jooksul või 40 aasta jooksul (olenevalt sellest, kumb on lühem) olema piirväärtusest väiksemad.

[…]

Piirväärtus määrati kindlaks järgmiselt.

– Varasemad andmed elektrisektori heitkoguste ja 28 liikmesriigiga ELi elektrinõudluse kohta pärinevad Eurostatist.

– Tulevased heitkogused on kooskõlas [liidu] poliitiliste kohustustega vastavas [heitkogustega kauplemise süsteemi] sektoris (–43% aastaks 2030) ja vähenevad seejärel lineaarselt nullini 2050. aastaks. Tulevane elektrinõudlus (netotootmine) eeldatavasti kasvab vastavalt ELi 2016. aasta PRIMESi võrdlusstsenaariumile.

– Elektrisektori kavandatud heitkoguste jagamisel kavandatud elektrinõudlusega saadakse iga-aastased kavandatud väärtused, mis on kooskõlas [liidu] elektrisektori heitekoefitsientide poliitikaga.

– Konkreetset elektritootjat peetakse nendele poliitilistele eesmärkidele vastavaks, kui tema heitkogused on tema tööea jooksul väiksemad kui nende aastaste heitekoefitsientide keskmine.

– Kõiki tehnoloogiaid hõlmava ühtse tehnoloogiliselt neutraalse piirväärtuse kindlaksmääramisel võetakse metoodikas arvesse iga-aastaseid keskmisi heitekoefitsiente 40 aasta jooksul alates kasutuselevõtust.“

530 Seega saadi 100 g CO_2eq/kWh piirväärtus, jagades kavandatud elektrisektori heitkogused (võttes arvesse nullnetoheite eesmärki 2050. aastaks) prognoositud elektrinõudlusega.

531 Tehnilise eksperdirühma arvates on 100 g CO_2eq/kWh piirväärtus elektritootmise heitkoguste keskmine väärtus aastatel 2020–2050, et liidul oleks võimalik saavutada 2050. aastaks nullnetoheite eesmärk.

532 See piirväärtus põhineb heitkoguste hinnangulise koguväärtuse – mida ei tohi ületada, et saavutada kasvuhoonegaaside heite piiramise või kaotamise eesmärk 2050. aastaks – ja 2050. aastaks prognoositud elektrinõudluse suhtel.

533 Teisisõnu on 100 g CO_2eq/kWh piirväärtusega määratud kindlaks hüpoteetiline CO_2eq/kWh heiteväärtus, mida ei tohi ületada kasvuhoonegaaside heitkoguste piiramiseks või kaotamiseks viisil, mis on kooskõlas eesmärgiga piirata 2050. aastaks temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni võrreldes tööstusrevolutsiooni eelse tasemega.

534 Teiseks tuleb siiski märkida, et tehnilise eksperdirühma kindlaksmääratud piirväärtus ei ole iseenesest vaidlustatud määruses kehtestatud tehniliste sõelumiskriteeriumide õiguspärasuse parameeter, kuna komisjon võib arvesse võtta kõiki asjaolusid.

535 Nagu komisjon kostja vastuses märkis, ilma et talle oleks selles küsimuses vastu vaieldud, ei ole 100 g CO_2eq/kWh piirväärtus praegu teostatav gaasiküttel töötavates elektrijaamades, millel puudub süsinikdioksiidi kogumise süsteem. Komisjoni lähenemisviis seisneb sisuliselt selles, et nimetatud käitistele kohaldatakse 270 g CO_2eq/kWh piirväärtust, mistõttu need on vaidlustatud määruse kohaldamisalas ja reguleeritud muude tehniliste sõelumiskriteeriumidega. Tuleb aga tõdeda, et selline lähenemine on kooskõlas taksonoomiamääruse eesmärgiga vältida tegevusetust või hilinenud tegevust, mida on juba mainitud eespool punktis 377.

536 Neil asjaoludel ei saa ainuüksi Austria Vabariigi argumentidega, et 100 g CO_2eq/kWh piirväärtust ei järgita, tõendada, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et tehnilised sõelumiskriteeriumid võivad soodustada kasvuhoonegaaside heite vähendamist või kaotamist ja seega üleminekut kliimaneutraalsele majandusele, mis vastab arenguprofiilile, mille eesmärk on piirata temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni.

537 Kolmandaks ei võimalda Austria Vabariigi argumendid tõendada ka seda, et tehnilised sõelumiskriteeriumid ei ole sobivad, et aidata saavutada Euroopa kliimamääruse artikli 4 lõikes 1 ette nähtud 2030. aasta vahe-eesmärki vähendada liidus kasvuhoonegaaside netoheidet (heide pärast sidumise mahaarvamist) 2030. aastaks vähemalt 55% võrreldes 1990. aasta tasemega.

538 Nimelt tuleb tõdeda, et Austria Vabariik vaidleb oma argumentidega sisuliselt vastu sellele, et kõnealused kriteeriumid on piisavalt nõudlikud või ambitsioonikad, kuid ei sea kahtluse alla nende võimet kasvuhoonegaaside heitkoguseid järk-järgult kaotada või vähendada. Eespool punktides 523–525 juba selgitatud põhjustel ei tõenda need argumendid seega, et komisjon tegi taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 rakendamisel ilmse hindamisvea. Lisaks ja eespool punktis 378 esitatud põhjustega analoogsetel põhjustel tuleb märkida, et komisjoni valik eelistada võimalikke leebemaid kriteeriume võib olla seotud tegevusetuse või hilinenud tegevuse vältimise eesmärgiga, võimaldades vaidlustatud määruse ja kõigi selles sisalduvate kriteeriumide laiemat kohaldamisala.

539 See on nii seda enam, et asjaomane tegevus peab asendama ka olemasoleva suure heitega elektritootmise, milles kasutatakse tahket või vedelat fossiilkütust, vähendama kasvuhoonegaaside heitkoguseid uue paigaldatud tootmisvõimsuse tööea jooksul vähemalt 55% ning liikmesriik peab olema kohustunud järk-järgult lõpetama söest energia tootmise (vaidlustatud määruse I lisa jao 4.29 punkti 1 alapunkti b alapunktid iii, vi ja vii ning jagude 4.30 ja 4.31 punkti 1 alapunkti b alapunktid iv, vii ja ix).

540 Lisaks eirab Austria Vabariigi argument ka asjaolu, et fossiilgaasiga seotud majandustegevuse suhtes järgitav lähenemisviis on astmeline lähenemine, mille eesmärk on vähendada fossiilgaasiga seotud energia tootmist järk-järgult, võimaldades samal ajal varustuskindlust, nagu nähtub eelkõige vaidlustatud määruse põhjendusest 4. Seega, nagu väidab komisjon, võivad käitised kas piirata töötundide arvu püsivale tasemele või minna pärast süsinikueelarve ammendumist kiiresti üle taastuvkütuste ja/või vähese CO_2 heitega kütuste täielikule kasutamisele. Seega, kui nad kasutavad esimestel aastatel ära suurema osa oma süsinikueelarvest, peavad nad selle järgnevatel aastatel kompenseerima töötundide arvu vähendamisega või sellega, et nad lähevad varem üle taastuvatest energiaallikatest toodetud või vähese CO_2 heitega gaasidele. See lähenemisviis on kooskõlas liidu seadusandja kavatsusega mitte hõlmata üksnes majandustegevust, mis tagab võimalikult suure panuse kliimamuutuste leevendamise eesmärgi saavutamisse ega kahjusta üldse või kahjustab võimalikult vähe muid keskkonnaeesmärke.

541 Teisena väidab Austria Vabariik esiteks, et tehnilised sõelumiskriteeriumid ei taga ka nende eesmärkide saavutamist. Eelkõige ei saa tingimus, et 31. detsembriks 2035 minnakse üle taastuvallikatest toodetud ja/või vähese CO_2 heitega gaaskütuste täielikule kasutamisele, aidata saavutada 2030. aasta vahe-eesmärki, mis on Euroopa kliimamääruse artikli 4 lõike 1 kohaselt siduv.

542 Austria Vabariik väidab, et nõutav kütusevahetus ei ole piisav, et tagada piisav panus saavutamaks liidu kliimaeesmärgid, mis eeldavad, et energiasektor muutub 2040. aastaks (ja igal juhul 2050. aastaks) peaaegu kliimaneutraalseks ega tekita seega enam märkimisväärset kasvuhoonegaaside heidet.

543 Selle argumendiga väidab Austria Vabariik, et kütuse vahetamisega seotud tehniline sõelumiskriteerium ei ole piisav, et tagada piisav panus liidu kliimaeesmärkide saavutamisse.

544 Tuleb aga tõdeda, et Austria Vabariik ei ole tõendanud ega isegi väitnud, et nõutav kütusevahetus ei ole kasvuhoonegaaside heitkoguste kaotamiseks või järkjärguliseks vähendamiseks sobiv. Seega ei saa eespool punktis 538 esitatud põhjustega analoogsetel põhjustel nende argumentidega nõustuda.

545 Teiseks väidab Austria Vabariik, et tehnilised sõelumiskriteeriumid võimaldavad näha palju kaugemale kui 2040. aastaks (või isegi 2050. aastaks) ette käitisi, mis tekitavad suuri kasvuhoonegaaside heitkoguseid. Ta rõhutab nimelt, et tehniliste sõelumiskriteeriumide kohaselt võib uusi käitisi pidada keskkonnasäästlikeks, kui neile on antud luba enne 31. detsembrit 2030 ja kui vaidlustatud määruse muud tingimused on täidetud. Austria Vabariigi sõnul on nende käitiste keskmine käitamisaeg 25–30 aastat. Ent isegi alates 1. jaanuarist 2036 ei näe tehnilised sõelumiskriteeriumid ette eranditult vaid taastuvkütuste kasutamist, vaid üksnes vähese CO_2 heitega kütuste kasutamist, millel ei ole mingit seost piirväärtusega 270 g CO_2eq/kWh, ega ole ette nähtud mingit konkreetset vähendamist võrreldes selle piirväärtuse või mis tahes muu piirmääraga.

546 Austria Vabariik leiab, et isegi kui asuda seisukohale, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT 2018, L 328, lk 82) kohaselt nõuab vähese CO_2 heitega kütuste kasutamise kohustus fossiilkütuste sihttaseme vähendamist 70% võrra, tooks see kaasa üksnes lubatud heitkoguste vähenemise veidi alla 200 g CO_2eq/kWh. Austria Vabariik järeldab sellest, et isegi pärast 2035. aastat ja võttes arvesse käitiste käitamisaja pikkust, jäävad kasvuhoonegaaside lubatud heitkogused isegi pärast 2040. ja 2050. aastat tasemele, mis ületab oluliselt piirväärtust 100 g CO_2eq/kWh, mida tuleb järgida kliimaeesmärkide saavutamiseks.

547 Tuleb aga tõdeda, et Austria Vabariik ei ole tõendanud ega isegi väitnud, et vähese CO_2 heitega kütuse kasutamise kohustus ei ole kasvuhoonegaaside heitkoguste kaotamiseks või järkjärguliseks vähendamiseks sobiv. Seega ei saa eespool punktis 538 esitatud põhjustega analoogsetel põhjustel need argumendid olla edukad.

548 Kolmandaks väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud määruse I lisa jao 4.29 punkti 1 alapunkti b alapunktis vi ja jagude 4.30 ja 4.31 punkti 1 alapunkti b alapunktis vii tehtud viide 55% võrra vähendamise eesmärgile osutab ekslikult Euroopa kliimamääruse artiklis 4 sätestatud nõude – vähendada Euroopas kasvuhoonegaaside netoheidet 2030. aastaks vähemalt 55% – rakendamisele, samas kui energiasektor tekitab 75% nendest heitkogustest, mistõttu on ilmne, et tuleb saavutada suurem vähenemine.

549 Siiski tuleb tõdeda, et Austria Vabariik ei ole tõendanud ega isegi väitnud, et tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille kohaselt varasema käitise asendamine toob kaasa kasvuhoonegaaside heite vähenemise vähemalt 55% võrra uue tootmisvõimsuse kestuse jooksul või

kasvuhoonegaaside heite vähenemise vähemalt 55% võrra kWh toodetud energia kohta, ei ole kasvuhoonegaaside heitkoguste kaotamiseks või järkjärguliseks vähendamiseks sobivad. Seega ei saa eespool punktis 538 esitatud põhjustega analoogsetel põhjustel need argumendid olla edukad.

550 Neljandaks leiab Austria Vabariik, et varasema käitise uue käitisega asendamise tingimused, mis on sätestatud vaidlustatud määruse I lisa jao 4.29 punkti 1 alapunkti b alapunktis vi ning jagude 4.30 ja 4.31 punkti 1 alapunkti b alapunktis vii, ei ole piisavad. See majandustegevus peaks nimelt asendama elektritootmise, mis praegu toimub söeküttel töötavates soojuse ja elektri koostootmisjaamades või pruunsöeküttel töötavates elektrijaamades, ning vastavalt jao 4.29 punkti 1 alapunkti b alapunktile iv oleks isegi võimalik suurendada selles jaos nimetatud käitiste võimsust 15%. Lisaks vastavad jagude 4.30 ja 4.31 punkti 1 alapunkti b alapunktis v sätestatud tingimused jao 4.29 punkti 1 alapunkti b alapunktis iv seatud tingimusele, välja arvatud asjaolu, et sellise tegevuse puhul ei ole võimsuse suurendamine võimalik ja võimsuse vähendamist võrreldes *status quo ante*'ga ei ole nõutud.

551 Selle argumendiga esitab Austria Vabariik seisukoha, et varasema käitise uue käitisega asendamise tingimused, mis on sätestatud vaidlustatud määruse I lisa jao 4.29 punkti 1 alapunkti b alapunktis vi ning jagude 4.30 ja 4.31 punkti 1 alapunkti b alapunktis vii, ei ole piisavad.

552 Austria Vabariik ei ole aga tõendanud ega isegi väitnud, et vana käitise asendamise tingimused koos muude tehniliste sõelumiskriteeriumidega ei ole kasvuhoonegaaside heitkoguste kaotamiseks või järkjärguliseks vähendamiseks sobivad. Seega ei saa eespool punktis 538 esitatud põhjustega analoogsetel põhjustel need argumendid olla edukad.

553 Viiendaks leiab Austria Vabariik, et vaidlustatud määruse I lisa jao 4.29 punkti 1 alapunkti b alapunktis vii ning jagude 4.30 ja 4.31 punkti 1 alapunkti b alapunktis ix sätestatud tingimused on siduvad üksnes liikmesriikidele, kes kasutavad energia tootmiseks kivisütt, kuid need ei ole sisuliselt olulised tingimused, kuna sellise tootmise lõpetamise tähtaega ei ole kindlaks määratud ja väljakuulutatud lõpetamiskuupäev võib seega olla mitme aastakümne kaugusel.

554 Sellega seoses tuleb tõdeda, et Austria Vabariik ei ole tõendanud, et tehnilised sõelumiskriteeriumid, mis kohustavad konkreetset liikmesriiki võtma kohustuse lõpetada järk-järgult kivisöest energia tootmine, ei ole kasvuhoonegaaside heitkoguste kaotamiseks või järkjärguliseks vähendamiseks sobivad. Seega ei saa eespool punktis 538 esitatud põhjustega analoogsetel põhjustel need argumendid olla edukad.

555 Kolmandana rõhutab Austria Vabariik esiteks, et uus tootmisvõimsus võib asendatava käitise võimsust ületada 15%, mistõttu fossiilkütuste tootmisvõimsust võib võrreldes varasemate asjaomaste fossiilsete võimsustega veelgi suurendada, ilma et see muudaks investeeringu kestlikkust.

556 Austria Vabariik ei ole aga tõendanud, et uue installeeritud tootmisvõimsuse piiramine nii, et see ei ületa asendatava käitise võimsust rohkem kui 15%, rakendatuna koos muude tehniliste sõelumiskriteeriumidega, ei ole kasvuhoonegaaside heitkoguste kaotamiseks või järkjärguliseks vähendamiseks sobiv. Seega ei saa eespool punktis 538 esitatud põhjustega analoogsetel põhjustel need argumendid olla edukad.

557 Teiseks leiab Austria Vabariik, et kasvuhoonegaaside heitkoguste teatav vähenemine võrreldes praeguse *status quo*'ga ei ole piisav, et ajutine tegevus vastaks tingimusele, mis nõuab liidu kliimaeesmärkide saavutamise „suunas liikumist". Ta järeldab sellest, et vaidlustatud määruse

tehnilisi sõelumiskriteeriume täiendavad sätted, mis võivad aidata luua uusi elektrijaamu, mis vähendavad heitkoguseid võrreldes elektrijaamadega, mille asemele need tulevad, ei ole taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 seisukohast asjakohased.

558 See argument ei võimalda siiski tõendada, et fossiilgaasiga seotud tegevuse tehnilised sõelumiskriteeriumid ei saa kasvuhoonegaaside heiteid kaotada või järk-järgult vähendada. Seega ei saa eespool punktis 538 esitatud põhjustega analoogsetel põhjustel need argumendid olla edukad.

559 Järelikult, nagu nähtub eespool punktidest 538, 544, 547, 549, 552, 554, 556 ja 558, ei saa Austria Vabariigi argumentidega tõendada, et tehnilised sõelumiskriteeriumid ei ole eraldi ega kõik koos kasvuhoonegaaside heite järkjärguliseks kaotamiseks sobivad.

560 Igal juhul tuleb esile tuua, et Austria Vabariigi esitatud prognoosid üksi ei muuda vaidlustatud määruse aluseks olevaid prognoose ebausutavaks.

561 Kolmandaks väidab Austria Vabariik, et vaidlustatud määruse I lisa jagude 4.30 ja 4.31 punkti 1 alapunkti b alapunktis i sätestatud tingimused piirduvad selle määratluse kordamisega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivis 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT 2012, L 315, lk 1), soojuse ja elektri tõhusa koostootmise või kaugkütte ja -jahutuse tõhusa koostootmise kohta.

562 Selline väidetav vastavus tehniliste sõelumiskriteeriumide ja direktiivi vahel ei saa siiski tõendada, et need kriteeriumid on õigusvastased. Lisaks, nagu nähtub eespool punktidest 263–265, tugines komisjon põhjendatult kõigile liidu õiguse alusel kehtestatud miinimumnõuetele.

563 Neljandana väidab Austria Vabariik, et piirväärtused, mis ületavad piirväärtust 100 g CO_2eq/kWh, ei põhine veenvatel teaduslikel tõenditel taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f tähenduses, kuna tehniline eksperdirühm neid ei analüüsinud ja need on selle analüüsiga vastuolus.

564 Ent nagu märkis komisjon oma vastustes 30. septembri 2024. aasta menetlust korraldavatele meetmetele, toetab piirväärtust 270 g CO_2eq/kWh tehnilise eksperdirühma lõpparuande tehniline lisa, milles on seoses kriteeriumiga „ei kahjusta oluliselt“ soovitatud sellele piirväärtusele lähenevat väärtust 262 g CO_2eq/kWh.

565 Lisaks nähtub komisjoni vastustest 30. septembri 2024. aasta menetlust korraldavatele meetmetele, et ta võttis piirväärtuse 550 kg CO_2eq/kWh arvutamisel aluseks piirväärtuse 270 g CO_2eq/kWh. Ta kasutas nimelt mudelina gaasiküttel töötavat elektrijaama, mille otsene heitkogus on 270 g CO_2eq/kWh ja mida käitatakse 25% ulatuses aasta töötundidest, st 2190 tundi aastas, mistõttu sellisel juhul on aastane koguheide 270 g CO_2eq/kWh korrutatud 2190 tunniga, mis teeb kokku 591,3 kg CO_2eq/kW. Komisjon muutis selle väärtuse rangemaks, ümardades selle 550 kg CO_2eq/kW-ni.

566 Neil asjaoludel ei saa komisjonile ette heita, et ta ei tuginenud kättesaadavatele teaduslikele hinnangutele, mistõttu tuleb see argument tagasi lükata.

567 Eeltoodut arvestades ei ole Austria Vabariik tõendanud, et vaidlustatud määruses on tehtud ilmne hindamisviga, kui komisjon leidis sisuliselt, et vaidlustatud määruse I lisas sätestatud piirväärtused 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW on kooskõlas Pariisi kokkuleppes seatud 1,5 °C eesmärgiga ning liidu vastavate alleesmärkidega aastateks 2030 ja 2050 ning et muud tehnilised sõelumiskriteeriumid võimaldasid panustada kliimamuutuste leevendamisse.

568 Kümnenda väite teine osa ei ole seega põhjendatud.

– Kümnenda väite kolmas osa, mille kohaselt on rikutud olelusringi hindamise nõuet

569 Austria Vabariigi sõnul ei ole olelusringi analüüs kohaldatav ainult kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“ (taksonoomiamääruse artikli 17 lõige 2) alusel, vaid ka üleminekutegevuseks liigitamisel vastavalt selle määruse artikli 19 lõike 1 punktile g koostoimes sama määruse artikli 10 lõikega 3, mistõttu oleks pidanud arvesse võtma kasvuhoonegaaside olelusringi analüüsi.

570 Austria Vabariik väidab, et mõlemad piirväärtused on vastuolus olelusringi hindamise nõudega, kuna need puudutavad sõnaselgelt üksnes „tegevusest tulenevat otsest kasvuhoonegaaside heidet“, mitte – nagu piirväärtuse 100 g CO_2eq/kWh puhul – „kogu olelusringi jooksul tekkivat kasvuhoonegaaside heidet“. Ta lisab, et metaaniheite varjamisega läheb komisjon vastuollu oma metaaniheite vähendamise strateegiaga.

571 Austria Vabariik järeldab sellest, et piirväärtustena on kehtestatud parameetrid, mis on nõutava olelusringi analüüsiga vastuolus, ning samal ajal on maha vaikitud suured ja eriti kahjulikud metaaniheited, kuigi need tekivad kogu tarneahelas, eelkõige fossiilgaasi ammutamisel ja jaotamisel enne põletamist.

572 Lisaks leiab Austria Vabariik, et vaidlustatud määrusega on rikutud olelusringi hindamise nõuet, kuna tehnilised sõelumiskriteeriumid ei taga, et taastuvkütused või vähese CO_2 heitega kütused, mille kasutamine on nõutav 31. detsembriks 2035, oleksid ise toodetud vähese CO_2 heitega. Eelkõige ei ole tehniliste sõelumiskriteeriumidega välistatud „rohelise“ vesiniku asemel „halli“ vesiniku põletamine, mille tootmisel tekib omakorda suuri kasvuhoonegaaside heitkoguseid.

573 Komisjon, keda toetab Poola Vabariik, vaidleb nendele argumentidele vastu.

574 Sellega seoses on oluline osutada, et nii taksonoomiamääruse artikli 17 lõikes 2 kui ka artikli 19 lõike 1 punktis g on ette nähtud, et tehnilised sõelumiskriteeriumid võtavad arvesse olelusringi, sealhulgas olemasolevatest olelusringi hindamistest saadud tõendeid, arvestades nii majandustegevuse enda kui ka selle majandustegevuse käigus pakutavate toodete ja teenuste keskkonnamõju, eelkõige arvestades nende toodete tootmist ja teenuste osutamist, kasutamist ja olelusringi lõppu.

575 Siiski, nagu nähtub eespool punktidest 428–434, ei laiene majandustegevuse olelusringi arvessevõtmise nõue tingimata tegevusele, mis eelneb või järgneb asjaomasele majandustegevusele.

576 Seega, kohustus võtta arvesse fossiilgaasiga seotud majandustegevuse käigus pakutavate toodete tootmist ja teenuste osutamist, kasutamist ja olelusringi ei tähenda seda, et arvesse tuleb võtta fossiilgaasi ammutamist ja jaotamist enne põletamist, kuna see tegevus ei kuulu iseenesest elektrienergia tootmise alla.

577 Lisaks, nagu on märgitud eespool punktis 4, on taksonoomiamääruse eesmärk kehtestada keskkonnasäästlikuks peetava majandustegevuse ühtne klassifitseerimissüsteem. See liigitamine või taksonoomia puudutab seega konkreetset majandustegevust. Seega, kui komisjon kehtestab tehnilised sõelumiskriteeriumid, mis võimaldavad kindlaks teha, kas tegevuse võib liigitada tegevuseks, mis panustab oluliselt kliimamuutuste leevendamisse ega kahjusta oluliselt keskkonnaeesmärkide saavutamist, on see igal üksikjuhul seotud konkreetse majandustegevusega.

578 Neil asjaoludel ei saa Austria Vabariigi argumentidega tõendada, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta võttis arvesse tegevusest tingitud otsest kasvuhoonegaaside heidet, mitte kasvuhoonegaaside heitkoguseid kogu olelusringi jooksul.

579 Järelikult ei ole kümnenda väite kolmas osa põhjendatud.

– Kümnenda väite neljas osa, mis seisneb sisuliselt selles, et piirväärtused 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW on vastuolus kohustusega järgida sektori või tööstuse parimaid tulemusi

580 Austria Vabariik väidab, et piirväärtused 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW on vastuolus taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punktiga a, kuna need ei vasta sektori või tööstuse parimatele tulemustele.

581 Austria Vabariik väidab, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punkti a on rikutud ainuüksi seetõttu, et fossiilgaasi tehniliste sõelumiskriteeriumidega on kehtestatud kolm erinevat keskmist piirväärtust: 100 g ja 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW 20 aasta jooksul keskmiselt. Ta rõhutab, et 270 g piirväärtus vastab 100 g piirväärtusest madalamale tulemusele ja 550 kg piirväärtus on veelgi madalam kui kaks ülejäänud piirväärtust.

582 Lisaks väidab Austria Vabariik, et kehtestatud piirväärtused on palju suuremad taastuvenergia ja muude energiaallikatega, eelkõige tuule- ja hüdroenergiaga, saavutatud piirväärtustest, mille kogu olelusringi jooksul on saavutatud kasvuhoonegaaside heite piirväärtused alla 30 g CO_2 eq/kWh.

583 Ühtlasi väidab Austria Vabariik, et isegi kui fossiilgaasist energia tootmist peaks käsitama iseseisva sektori või tööstusena, ei vasta piirväärtused 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW sektori või tööstuse parimatele tulemustele. Süsiniku kogumise ja sidumisega gaasiküttel töötavad elektrijaamad võivad anda palju paremaid tulemusi ja vastata piirväärtusele 100 g CO_2eq/kWh.

584 Komisjon, keda toetavad Ungari ja Poola Vabariik, vaidleb nendele argumentidele vastu.

585 Sellega seoses on oluline osutada, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punkti a kohaselt liigitatakse majandustegevus kliimamuutuste leevendamisse oluliselt panustavaks nimelt siis, kui selle kasvuhoonegaaside heitkoguste tase vastab sektori või tööstuse parimatele tulemustele.

586 Nagu väidab komisjon, vastab üleminekutegevus taksonoomiamääruse põhjenduse 41 sõnastuse kohaselt sellele tingimusele, kui selle kasvuhoonegaaside heide on märkimisväärselt väiksem kui sektori või tööstuse keskmine.

587 Lisaks, kuna eespool punktis 535 juba selgitatud põhjustel ei ole 100 g CO_2eq/kWh piirväärtus praegu teostatav gaasiküttel töötavate elektrijaamade puhul, millel puudub süsinikdioksiidi kogumise süsteem, siis ei saa seda kasutada standardina, mille alusel hinnata, kas fossiilgaasiga seotud majandustegevus vastab tingimusele, et see peab vastama sektori või tööstuse parimatele tulemustele.

588 Pealegi ei tähenda pelk asjaolu, et teatava sektori piirväärtus on suurem kui 100 g CO2eq/kWh või mõne muu sektori, näiteks taastuvenergia piirväärtus, seda, et see piirväärtus ei ole asjaomase sektori keskmisest märkimisväärselt madalam. Austria Vabariigi võrdlus tuule- ja hüdroenergia heitkoguste piirväärtustega ei ole seega asjakohane.

589 Lisaks, isegi kui möönda, et piirväärtusi 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW kui selliseid ei saa pidada väärtusteks, mis ei vasta sektori või tööstuse keskmisest märkimisväärselt väiksemale kasvuhoonegaaside heitkoguse väärtusele, tuleb siiski tõdeda, et need on kombineeritud muude tehniliste sõelumiskriteeriumidega, mille eesmärk on järk-järgult vähendada fossiilgaasiga seotud tegevuse kasvuhoonegaaside heitkoguste taset.

590 Neil asjaoludel ei ole Austria Vabariik tõendanud, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et piirväärtused 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW koostoimes muude tehniliste sõelumiskriteeriumidega võimaldavad asuda seisukohale, et asjaomane fossiilgaasiga seotud tegevus saavutab sektori või tööstuse parimaid tulemusi.

591 Neil põhjustel ei ole kümnenda väite neljas osa põhjendatud.

– Kümnenda väite viies osa, mille kohaselt on takistusi vähese CO_2 heitega alternatiividele

592 Austria Vabariik väidab, et vaidlustatud määrus on vastuolus taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punktiga b, kuna fossiilgaasiga seotud majandustegevus takistab vähese CO_2 heitega alternatiivide väljatöötamist ja kasutuselevõttu. Austria Vabariik täpsustab, et see takistus ei ole välistatud asjaoluga, et vaidlustatud määrus nõuab, et asendatavat tegevust „ei saa […] taastuvate[…] energiaallikate[ga] [teostada], kui võrrelda […] kõige kulutõhusama ja tehniliselt teostatavama taastuvenergia alternatiiviga“.

593 Komisjon, keda toetavad Ungari ja Poola Vabariik, vaidleb nendele argumentidele vastu.

594 Sellega seoses tuleb märkida, et nagu nähtub eespool punktidest 164–169, nõuab taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 ette nähtud tingimus, et ei ole tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavaid vähese CO_2 heitega alternatiive, seda, et komisjon peab tingimata arvesse võtma varustuskindluse nõuet.

595 Pealegi ei ole Austria Vabariik tõendanud, et komisjoni hinnangus, mille kohaselt taastuvenergia kasutamisega pakutavad alternatiivid ei ole tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavad, oleks tehtud ilmne hindamisviga. Ta piirdub nimelt väitega, et taastuvenergia, arukad võrgud ning energia salvestamise ja tarbimise vähendamise tehnoloogiad on kõik olemasolevad vähese CO_2 heitega lahendused, mis võivad asendada valitud tegevust. Seejuures ei ole ta esitanud tõendeid, mis kinnitaksid, et need lahendused võimaldavad täita imperatiivset varustuskindluse nõuet.

596 Lisaks võib ka esile tuua, et vaidlustatud määruse I lisa jagude 4.29–4.31 punkti 1 alapunkti b alapunktide ii või iii kohaselt tuleb tõendada, et võimsust ei saa toota taastuvatest energiaallikatest, mis on oluline selle kindlakstegemisel, kas vähese CO_2 heitega alternatiivide

kasutuselevõtt on takistatud. Peale selle soodustab vähese CO_2 heitega alternatiivide kasutuselevõttu nende jagude punkti 1 alapunkti b alapunktides v või vi sätestatud tingimus, et üleminek taastuvate ja/või vähese CO_2 heitega gaaskütuste täielikule kasutamisele peab toimuma hiljemalt 31. detsembriks 2035.

597 Neil põhjustel ei ole kümnenda väite viies osa põhjendatud.

– Kümnenda väite kuues osa, mille kohaselt on rikutud sõltuvuse tekitamise keeldu

598 Austria Vabariik väidab, et vaidlustatud määrus ei ole kooskõlas taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punktis c sätestatud CO_2-mahukast tegevusest sõltuvuse tekitamise keeluga. Sellist sõltuvust tuleks eeldada, arvestades vähemalt piirväärtusi 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2 eq/kW, kuna selles osas taksonoomia tingimustele vastavad käitised nõuavad märkimisväärseid investeeringuid, mida tehakse 25–30 aasta jooksul ja mis ei ole seega kättesaadavad alternatiivse taastuvenergia jaoks.

599 Lisaks täpsustab Austria Vabariik, et fossiilkütuste tootmisvõimsust võib olemasolevate fossiilkütuste võimsusega võrreldes suurendada kuni 15%, mistõttu selleks otstarbeks vajalik kapital on samuti kinni ja seda ei saa või ei saa enam aastaid fossiilkütuste uue tootmisvõimsusega seotud ulatuses taastuvenergiasse investeerida.

600 Komisjon vaidleb neile argumentidele vastu.

601 Sellega seoses tuleb osutada, et taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 punkti c eesmärk on vältida sõltuvust, st CO_2-mahukate varade põlistamist.

602 Ent nagu väidab komisjon, vastavad vaidlustatud määruse I lisa jagude 4.29–4.31 punkti 1 alapunktis b kehtestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid sellele eesmärgile, kuna need nõuavad eelkõige, et käitised läheks taastuvate ja/või vähese CO_2 heitega kütuste kasutamisele üle hiljemalt 31. detsembriks 2035. Seega ei ole tegemist kadumaläinud investeeringutega, mis on seotud CO_2-mahuka tegevusega.

603 Lisaks näevad eespool punktis 526 osutatud tehnilised sõelumiskriteeriumid samuti ette, et asjaomane tegevus peab asendama olemasoleva suure heitega elektritootmistegevuse, uus tootmisvõimsus ei tohi asendatava käitise võimsust ületada rohkem kui 15% ning asendamine peab tooma kaasa kasvuhoonegaaside heite vähenemise vähemalt 55% võrra.

604 Neil asjaoludel ei saa Austria Vabariigi argumentidega tõendada, et vaidlustatud määruses on ilmne hindamisviga, kuna komisjon leidis sisuliselt, et fossiilgaasiga seotud tegevus on kooskõlas CO_2-mahukast tegevusest sõltuvuse tekitamise keeluga.

605 Sel põhjusel ei ole kümnenda väite kuues osa põhjendatud.

– Kümnenda väite seitsmes osa, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti g

606 Austria Vabariigi arvates on taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 rikkumised, mida on kirjeldatud eespool, „veelgi ilmsemad, kui võtta arvesse“ selle määruse „artikli 19 lõike 1 punkti g“. Viimati nimetatud sättes ette nähtud kohustus võtta arvesse olelusringi ja olemasolevatest

olelusringi hindamistest saadud tõendeid on nimelt kohaldatav ka nimetatud määruse artikli 10 lõike 3 kontekstis, arvestades sama määruse artikli 19 lõike 1 esimest lauset. Nii leiab Austria Vabariik, et arvestades eelkõige vähese CO_2 heitega alternatiivide takistamist ja sõltuvuse tekitamist, ei ole komisjon võtnud arvesse praeguse asjasse puutuva majandustegevuse pikki planeerimis-, loa- ja käitamisperioode ega järelikult ka olelusringi tervikuna.

607 Komisjon vaidleb neile argumentidele vastu.

608 Sellega seoses piisab, kui märkida, et Austria Vabariigi argumendid seisnevad käesoleva väite kolmanda osa raames esitatud ja juba tagasi lükatud argumentide pelgas kordamises ja väites, et komisjon ei võtnud arvesse praeguse asjasse puutuva majandustegevuse pikki planeerimis-, loa- ja käitamisperioode ega järelikult ka olelusringi tervikuna.

609 Viimati nimetatud argument, mis on pelgalt tõendamata väide, tuleb aga sel põhjusel tagasi lükata.

610 Seega ei ole kümnenda väite seitsmes osa põhjendatud.

– Kümnenda väite kaheksas osa, mille kohaselt on teise võimalusena rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f ja ettevaatuspõhimõtet ning „analüüs ja põhjendused on lünklikud“

611 Austria Vabariik väidab, et fossiilgaasiga seotud majandustegevuse lisamine ning määratlused ja kriteeriumid, mis on sel otstarbel sõnastatud tehnilistes sõelumiskriteeriumides, ei põhine veenvatel teaduslikel tõenditel ja on vastuolus ettevaatuspõhimõttega, kuna vaidlustatud määrus ei võimalda kindlaks teha, kas tehnilised sõelumiskriteeriumid on kooskõlas Pariisi kokkuleppe ja liidu kliimaeesmärkidega, ning igal juhul on „analüüs ja põhjendused lünklikud“.

612 Komisjon vaidleb neile argumentidele vastu.

613 Tuleb osutada, et taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkt f näeb ette, et tehnilised sõelumiskriteeriumid peavad põhinema veenvatel teaduslikel tõenditel ja ettevaatuspõhimõttel.

614 Lisaks, nagu nähtub eespool punktidest 79–82, on fossiilgaasi sektor osa ettevalmistavast uurimisetapist, mis päädis delegeeritud määruse 2021/2139 vastuvõtmisega.

615 Tehniliste sõelumiskriteeriumide väljatöötamise kohta märgib komisjon, et kasutatud analüütiline alus on sama, mida kasutati õigusaktide paketi „Eesmärk 55“ (*fit for 55*) aluseks oleva mõjuhinnangu puhul, eelkõige seoses fossiilgaasiga seotud majandustegevuse rolliga 2030. ja 2050. aastal, ning et fossiilgaasiga seotud majandustegevuse tehnilised sõelumiskriteeriumid on kooskõlas komisjoni modelleerimisstsenaariumidega.

616 Neil asjaoludel tuleb tagasi lükata Austria Vabariigi argument, et komisjon ei rajanud fossiilgaasiga seotud majandustegevuse tehnilisi sõelumiskriteeriume veenvatele teaduslikele tõenditele.

617 Austria Vabariik lisab, et komisjon ei ole isegi üritanud rajada piirväärtusi 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW prognoosidele või muudele teaduslikele tõenditele, mis tõendaksid, et piirväärtused on liidu kliimaeesmärkidega kooskõlas.

618 Mis puudutab piirväärtusi 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW, siis piisab, kui märkida, et komisjon kasutas tehniliste sõelumiskriteeriumide kontrollväärtuste kindlaksmääramiseks teaduslikke hinnanguid, eelkõige tehnilise eksperdirühma lõpparuande tehnilist lisa.

619 Asjaolu, et komisjon kaldus teatud juhtudel teadusliku hinnangu alusel välja pakutud piirväärtustest kõrvale või et tema valitud piirväärtused ei ole saavutanud teadusringkondades konsensust, ei tõenda taksonoomiamääruse artikli 19 punkti f rikkumist, kuna see ei sea kahtluse alla asjaolu, et komisjon tugines tehniliste sõelumiskriteeriumide kehtestamisel veenvatele teaduslikele tõenditele, eelkõige tehnilise eksperdirühma lõpparuande tehnilisele lisale, mida ta seejärel oma ulatusliku kaalutlusõiguse raames arvesse võttis.

620 Lõpuks, kuna Austria Vabariik ei ole põhjendanud oma argumente, mille kohaselt on rikutud ettevaatuspõhimõtet ning „analüüs ja põhjendused on lünklikud“, tuleb need tagasi lükata.

621 Eeltoodust tuleneb, et kümnenda väite kaheksas osa ei ole põhjendatud.

622 Järelikult tuleb kümnes väide tagasi lükata.

Üheteistkümnes väide, mille kohaselt on rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet ja taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkte a ja j, kuna puudub tehnoloogianeutraalsus

623 Austria Vabariik väidab sisuliselt, et piirväärtuste 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW lisamine vaidlustatud määrusesse rikub taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punktides a ja j sätestatud tehnoloogianeutraalsuse nõuet ning diskrimineerimiskeelu põhimõtet, sest kuna vaidlustatud määrusega kehtestatakse fossiilgaasi suhtes üldkohaldatavaid piirväärtusi leevendavad normid, siis on sellega kehtestatud konkreetse tehnoloogia suhtes põhjendamatult soodsam kord.

624 Komisjon, keda toetavad Ungari ja Rumeenia, vaidleb nendele argumentidele vastu.

625 Kõigepealt on vaja meelde tuletada, et taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punktis a on märgitud, et tehniliste sõelumiskriteeriumidega tehakse kindlaks kõige asjakohasem võimalik panus konkreetse keskkonnaeesmärgi saavutamisse, järgides samal ajal tehnoloogianeutraalsuse põhimõtet, võttes arvesse konkreetse majandustegevuse lühi- ja pikaajalist mõju.

626 Nagu on selgitatud eespool punktis 113, tähendab tehnoloogianeutraalsuse põhimõte kohtupraktikas, et asjaomased õigusnormid peavad sätestama isikute õigused ja kohustused üldiselt, et mitte eelistada ühe tehnoloogia kasutamist teisele.

627 Lisaks nõuab võrdse kohtlemise põhimõte, et sarnaseid olukordi ei koheldaks erinevalt ega erinevaid olukordi ühetaoliselt, kui selline kohtlemine ei ole objektiivselt põhjendatud (vt 16. detsembri 2008. aasta kohtuotsus Arcelor Atlantique et Lorraine jt, C-127/07, EU:C:2008:728, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika).

628 Seejärel tuleb tõdeda, et kuigi vaidlustatud määruses on fossiilgaasiga seotud majandustegevusele kindlaks määratud kõrgemad CO_2eq/kWh piirväärtused, on see tingitud sellest, et määramisel võeti arvesse mitmesuguseid sellele tegevusele eriomaseid asjaolusid, näiteks tehnoloogia ja infrastruktuuri praegust seisu ning muid tegureid, nagu varustuskindluse nõue ja fossiilgaasi kasutamine üleminekuaja energiaallikana.

629 Pealegi ei ole need piirväärtused ainsad tehnilised sõelumiskriteeriumid, mida kohaldatakse fossiilgaasiga seotud majandustegevuse suhtes.

630 Neil asjaoludel ei saa Austria Vabariigi argumentidega tõendada, et fossiilgaasiga seotud majandustegevuse jaoks kehtestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid oleksid tervikuna võttes soodsamad kui muud taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 tähenduses üleminekutegevuse jaoks kehtestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid.

631 Austria Vabariik ei ole seega tõendanud, et vaidlustatud määrusega on rikutud tehnoloogianeutraalsuse põhimõtet.

632 Lisaks, kuna fossiilgaasiga seotud majandustegevus erineb taksonoomiamääruse artikli 10 lõike 2 kohaldamisalasse kuuluvast muust üleminekutegevusest, kuna see ei puuduta sama energiaallikat ega taristut, siis ei saa tegevuste erinev kohtlemine tõendada, et vaidlustatud määrusega on rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet.

633 Lõpuks ei ole asjaoluga, et vaidlustatud määrus seab fossiilgaasiga seotud majandustegevuse panuse tunnustamise tingimuseks piirväärtuse 100 g CO_2eq/kWh järgimise taksonoomiamääruse artikli 11 lõikes 1 sätestatud kliimamuutustega kohanemise eesmärgi saavutamiseks, tõendatud võrdse kohtlemise põhimõtte või tehnoloogianeutraalsuse põhimõtte rikkumist, kuna selle artikliga ei taotleta samu eesmärke kui selle määruse artikli 10 lõikega 2.

634 Taksonoomiamääruse artikli 10 lõige 2 käsitleb nimelt tegevust, mis panustab oluliselt kliimamuutuste leevendamisse, samas kui selle määruse artikkel 11 käsitleb tegevust, mis panustab oluliselt kliimamuutustega kohanemisse.

635 Austria Vabariik lisab, et vaidlustatud määrus põhineb veel ühel põhjendamatul erineval kohtlemisel vaidlustatud määruse II lisa jagudes 4.29–4.31, milles on viidatud üksnes selle määruse I lisa jagude 4.29–4.31 punkti 1 alapunktis a sätestatud kriteeriumidele. Nimelt on isegi fossiilgaasi puhul seatud taksonoomiamääruse artikli 11 lõikes 1 sätestatud kliimamuutustega kohanemise eesmärgi saavutamisse panustamise tunnustamise tingimuseks piirväärtuse 100 g CO_2eq/kWh järgimine. Austria Vabariik leiab, et on seletamatu, miks peaks kliimamuutuste leevendamisse panustamise tunnustamiseks olema lubatud oluliselt suuremad kasvuhoonegaaside heitkogused kui kliimamuutustega kohanemisse panustamise tunnustamise korral.

636 Nagu märgib komisjon, on vaidlustatud määruse eelnõu seletuskirjas sellega seoses selgitatud, miks ei võeta kliimamuutustega kohanemise meetmete puhul arvesse fossiilgaasiga seotud majandustegevust, mida võib kvalifitseerida üleminekutegevuseks vaidlustatud määruse I lisa jagude 4.29–4.31 punkti 1 alapunktis a sätestatud tehniliste sõelumiskriteeriumide tähenduses. Seletuskirjas on nimelt täpsustatud, et tegevuse puhul, „mida kõnealuse delegeeritud õigusaktiga on ajutiselt tunnustatud kliimamuutuste leevendamisse panustavana, ei ole vaja kehtestada konkreetseid tehnilisi sõelumiskriteeriume seoses kliimamuutustega kohanemisega, võttes arvesse, et see tunnustamine on ajaliselt piiratud“.

637 Konkreetsemate argumentide puudumisel tuleb seega tagasi lükata Austria Vabariigi argument, mille kohaselt on seletamatu, miks peaks kliimamuutuste leevendamisse panustamise tunnustamiseks olema lubatud oluliselt suuremad kasvuhoonegaaside heitkogused kui kliimamuutustega kohanemisse panustamise tunnustamise korral.

638 Järelikult tuleb üheteistkümnes väide tagasi lükata.

Kaheteistkümnes väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artiklit 17 ja artikli 19 lõike 1 punkti f ning ettevaatuspõhimõtet

639 Austria Vabariik väidab, et piirväärtused 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW ei ole kooskõlas taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punktis a sätestatud kriteeriumiga „ei kahjusta oluliselt“, kuna need piirväärtused toovad kaasa märkimisväärsed kliimat kahjustavad kasvuhoonegaaside heitkogused, vähemalt seetõttu, et põhinedes tegevusest tuleneval otsesel kasvuhoonegaaside heitel, varjavad need ülikahjulikku metaaniheidet.

640 Lisaks väidab Austria Vabariik, et kuna komisjon kasutab muude energiaga seotud tegevuste puhul kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“ täitmise tingimusena piirväärtust 270 g CO_2eq/kWh, siis ei vasta piirväärtus 550 kg CO_2eq/kW, mis lubab kasvuhoonegaaside heidet üle piirväärtuse 270 g CO2eq/kWh, kriteeriumile „ei kahjusta oluliselt“ „komisjoni enda määratletud kriteeriumide alusel“.

641 Ühtlasi leiab Austria Vabariik, et komisjon ei tuginenud eespool nimetatud piirväärtuste kehtestamisel teaduslikele uuringutele ega ettevaatuspõhimõttele, rikkudes seeläbi taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f ja ettevaatuspõhimõtet ning jättes vaidlustatud määruse „analüüsi ja põhjendused lünklikuks“.

642 Komisjon, keda toetab Rumeenia, vaidleb neile argumentidele vastu.

643 Tähtis on osutada, et taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punkti a kohaselt loetakse, et majandustegevus kahjustab oluliselt kliimamuutuste leevendamist, kui see tekitab olulist kasvuhoonegaaside heidet.

644 Lisaks tuleb märkida, et Austria Vabariik väidab, et kui komisjon tugines tegevusest tulenevale otsesele kasvuhoonegaaside heitele, varjas ta metaaniheidet, rikkudes taksonoomiamääruse artikli 17 lõike 1 punkti a.

645 Siiski, nagu nähtub eespool punktidest 575–578, ei teinud komisjon ilmset hindamisviga, kui ta tugines tegevusest tulenevale otsesele kasvuhoonegaaside heitele, mitte tegevusele eelneva või järgneva muu tegevuse kasvuhoonegaaside heitele.

646 Seega tuleb asuda seisukohale, et Austria Vabariik ei ole tõendanud ega isegi väitnud, et piirväärtused 270 g CO_2eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW toovad kaasa märkimisväärseid kliimat kahjustavaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid, mis tekivad ainuüksi selle tegevuse tõttu.

647 Lisaks ei ole asjaoluga, et muu energiaga seotud tegevuse puhul kasutas komisjon piirväärtust 270 g CO2eq/kWh kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“ täitmise tingimusena, tõendatud, et piirväärtus 550 kg CO_2eq/kW, mis lubab kasvuhoonegaaside heidet üle piirväärtuse 270 g CO_2 eq/kWh, ei vasta kriteeriumile „ei kahjusta oluliselt“.

648 Nimelt ei tähenda kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“ järgimine fossiilgaasiga seotud majandustegevuse puhul mitte ainult nendest piirväärtustest kinnipidamist, vaid ka vastavust kõigile asjaomastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

649 Seega, pelgalt asjaoluga, et selle tegevuse suhtes kohaldatavad piirväärtused on kõrgemad kui muu tegevuse puhul, ei ole tõendatud, et komisjon on selles osas teinud ilmse hindamisvea.

650 Lisaks tuleb samadel põhjustel, mis on esitatud eespool punktides 614–619, tagasi lükata argument, mille kohaselt komisjon ei tuginenud eespool nimetatud piirväärtuste kehtestamisel teaduslikele uuringutele ega ettevaatuspõhimõttele, rikkudes seeläbi taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f ja ettevaatuspõhimõtet ning jättes vaidlustatud määruse „analüüsi ja põhjendused lünklikuks“.

651 Seega tuleb kaheteistkümnes väide tagasi lükata.

Kolmeteistkümnes väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artiklit 11 ja artikli 19 lõike 1 punkti f ning ettevaatuspõhimõtet

652 Austria Vabariik väidab, et vaidlustatud määrus on õigusvastane, kuna sellega on fossiilgaasiga seotud majandustegevus liigitatud tegevuseks, mis panustab oluliselt kliimamuutustega kohanemisse taksonoomiamääruse artikli 11 tähenduses.

653 Austria Vabariik toob esile, et vaidlustatud määruse II lisas fossiilgaasisektori jaoks kindlaks määratud tehnilised sõelumiskriteeriumid vastavad tuumaenergia jaoks kehtestatud kriteeriumidele, mille alusel hinnatakse kliimamuutustega kohanemisse oluliselt panustamist ja mis on samad ka kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“ puhul.

654 Austria Vabariik on seisukohal, et samadel põhjustel, mis on esitatud tuumaenergia kohta, on need kriteeriumid ebapiisavad.

655 Lisaks osutab Austria Vabariik taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f ja ettevaatuspõhimõtte rikkumisele ning sellele, et „analüüs ja põhjendused on lünklikud“, kuna ei ole viidatud ühelegi konkreetsele uuringule ega eksperdiarvamusele asjaomaste majandussektorite kohta.

656 Komisjon, keda toetab Rumeenia, vaidleb neile argumentidele vastu.

657 Sellega seoses on oluline meelde tuletada, et taksonoomiamääruse artiklis 11 on sätestatud tingimused, mille alusel majandustegevus liigitatakse kliimamuutustega kohanemisse oluliselt panustavaks.

658 Nii peab see tegevus muu hulgas taksonoomiamääruse artikli 11 lõike 1 punkti a kohaselt hõlmama kohanemislahendusi, mis kas vähendavad oluliselt praeguse ja tulevase eeldatava kliima kahjuliku mõju riski või kahjulikku mõju sellele majandustegevusele, suurendamata inimestele, loodusele või varadele avalduva kahjuliku mõju riski.

659 Austria Vabariik piirdub kinnitusega, et nagu tuumaenergia puhul, tekitab kliimamuutustest tingitud äärmuslike põudade sagenemine raskusi ka fossiilgaasist energia tootmisel, näiteks seoses kollektori jahutusvee käitamise ja kasutamisega.

660 Siiski, sarnaselt järeldusega, mis tehti eespool punktis 401 tuumaenergiat käsitleva sarnase argumendi kohta, tuleb toonitada, et selline väide on ilmse hindamisvea tuvastamiseks liiga spekulatiivne.

661 Pealegi ei ole Austria Vabariik esitanud Üldkohtule ühtegi konkreetset tõendit selle kohta, et vaidlustatud määruses on nendes aspektides tehtud ilmne hindamisviga.

662 Nimelt ei ole viide platvormi üldistele seisukohtadele piisav, et muuta komisjoni hinnang ebausutavaks.

663 Lõpuks, kuna Austria Vabariik ei ole põhjendanud oma argumente, mille kohaselt on rikutud ettevaatuspõhimõtet ning „analüüs ja põhjendused on lünklikud“, tuleb need tagasi lükata.

664 Neil põhjustel tuleb kolmeteistkümnes väide tagasi lükata.

Neljateistkümnes väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti i varade kasutuskõlbmatuks muutumise tõttu

665 Austria Vabariik väidab, et vaidlustatud määrusega on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti i, kuna fossiilgaasi lisamine taksonoomiasse toob kaasa vähemalt suure ohu, et varad muutuvad kasutuskõlbmatuks.

666 Austria Vabariigi sõnul viitasid juba komisjoni 2020. aastal koostatud prognoosid õigusaktide paketi „Eesmärk 55“ (*Fit for 55*) mõju kohta, et fossiilgaasi kasutamine energiakandjana hakkab oluliselt vähenema, ning sellest ajast alates on majanduslik surve fossiilgaasile kui energiakandjale veelgi suurenenud eriti gaasitarnete hinnatõusu ja kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi tõttu. Lisaks on Venemaa sissetung Ukrainasse 2022. aasta veebruaris seda survet veel kord tunduvalt suurendanud, mistõttu on gaasitarned liitu märkimisväärselt ohustatud.

667 Selles kontekstis leiab Austria Vabariik, et on karta, et fossiilgaasi lisamine taksonoomiasse tekitab soovimatu stiimuli, mille tulemusena varad muutuvad kasutuskõlbmatuks, sest gaas on kütusena kättesaadav vaid liiga kõrge või isegi kättesaamatu hinnaga.

668 Komisjon, keda toetavad Rumeenia ja Poola Vabariik, vaidleb nendele argumentidele vastu.

669 Sellega seoses piisab, kui märkida, et Austria Vabariigi väited ei ole põhjendatud ega tõendatud, mistõttu tuleb need põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

670 Nimelt ei ole viide platvormi üldistele seisukohtadele piisav, et muuta komisjoni hinnang ebausutavaks.

671 Seega tuleb neljateistkümnes väide tagasi lükata.

Viieteistkümnes väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti k

672 Austria Vabariik väidab, et vaidlustatud määruse sätted, mida kohaldatakse fossiilgaasiga seotud tegevusele, on vastuolus taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punktiga k – milles on ette nähtud, et tehnilised sõelumiskriteeriumid peavad olema lihtsasti kasutatavad ja kehtestatud sellisena, et need hõlbustaksid kõnealuste kriteeriumide täitmise kontrolli –, kuna selle tegevuse jaoks ette nähtud tehnilised sõelumiskriteeriumid sisaldavad suures osas määratlemata õigusmõisteid ja tingimusi, mis on täidetud alles tulevikus.

673 Austria Vabariik täpsustab, et fossiilgaasi puhul puudutab õigusvastasus eelkõige piirväärtuse keskmiselt 550 kg CO_2/kW aastas 20 aasta jooksul ning taastuvatest energiaallikatest toodetud või vähese CO_2 heitega gaasi kasutamise järgimist alates 31. detsembrist 2035. Ta osutab samuti,

et nende tingimuste täitmise kontrollimiseks on ette nähtud, et sõltumatu kolmas isik koostab igal aastal aruande, mille eesmärk on hinnata, kas tegevuse „trajektoor on usaldusväärne“, et vastata neile kriteeriumidele. Ta järeldab sellest, et pärast 20 aasta möödumist ei ole kavas kontrollida 550 kg CO_2/kW piirväärtuse järgimist ega gaasitarnete ümberkujundamist 2035. aasta lõpuks, mistõttu nende kohustuste täitmata jätmine ei mõjuta keskkonnasäästlikuks liigitamist.

674 Austria Vabariik rõhutab samuti, et ei ole tagatud kontroll ega selle kohustuse täitmine, mis nõuab 2035. aastaks fossiilgaasi asendamist taastuvatest energiaallikatest toodetud või vähese CO_2 heitega gaasiga, ning eelkõige ei näi olevat tagatud võimalus minna 2035. aastaks üle vesinikule.

675 Komisjon, keda toetab Rumeenia, vaidleb neile argumentidele vastu.

676 Esiteks tuleb märkida, et nagu nähtub eespool punktidest 483–485, ei saa väitega, et tehnilised sõelumiskriteeriumid sisaldavad suures osas määratlemata õigusmõisteid ja tingimusi, mis on täidetud alles tulevikus, tõendada, et neid kriteeriume ei ole lihtne kasutada ja need ei ole kehtestatud sellisena, et need hõlbustaksid kõnealuste kriteeriumide täitmise kontrolli.

677 Teiseks tuleb esile tuua, et vaidlustatud määruse I lisa jao 4.29 punkti 1 teises kuni neljandas lõigus on märgitud:

„Punkti 1 alapunktis b osutatud kriteeriumidele vastavust tõendab sõltumatu kolmas isik. Sõltumatul kolmandast isikust tõendajal on selliseks kontrolliks vajalikud vahendid ja oskusteave. Sõltumatul kolmandast isikust tõendajal ei ole huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta ei osale tegevuse arendamises ega elluviimises. Sõltumatu kolmandast isikust tõendaja kontrollib hoolsalt tehniliste sõelumiskriteeriumide järgimist. Eelkõige avaldab sõltumatu kolmas isik igal aastal ja edastab komisjonile aruande, milles:

a) kinnitatakse punkti 1 alapunkti b alapunktis i osutatud otsese kasvuhoonegaaside heite tase;

b) asjakohasel juhul hinnatakse, kas tegevusest tuleneva iga-aastase otsese kasvuhoonegaaside heite trajektoor on usaldusväärne, et vastata punkti 1 alapunkti b alapunktis i osutatud 20 aasta keskmisele piirväärtusele;

c) hinnatakse, kas tegevuse trajektoor on usaldusväärne, et vastata punkti 1 alapunkti b alapunktile v.

Punkti 1 alapunktis b osutatud hindamist tehes võtab sõltumatu kolmandast isikust tõendaja eelkõige arvesse iga trajektooriaasta kavandatud otsest kasvuhoonegaaside heidet, tegelikku aastast otsest kasvuhoonegaaside heidet, kavandatud ja tegelikku käitamisaega ning taastuvate või vähese CO_2 heitega gaaside kavandatud ja tegelikku kasutamist.

Komisjon võib talle edastatud aruannete põhjal esitada asjaomastele käitajatele arvamuse […]“.

678 Vastupidi sellele, mida väidab Austria Vabariik, ei saa nendest sätetest järeldada, et ei ole kavas kontrollida piirväärtuse 550 kg CO_2/kW järgimist pärast 20 aasta möödumist või gaasivarustuse ümberkujundamist 2035. aasta lõpuks.

679 Sama kehtib väite kohta, et on suuri kahtlusi, kuidas kontrollitakse ja täidetakse kohustust asendada fossiilgaas 2035. aastaks taastuvatest energiaallikatest toodetud või vähese CO_2 heitega gaasiga, kuna näib, et võimalus see kohustus tegelikult täita ei ole tagatud.

680 Nimelt, nagu nähtub täpsustusest, mille kohaselt kontrollib sõltumatu kolmas isik vastavust eelkõige vaidlustatud määruse I lisa jao 4.29 punkti 1 alapunktis b nimetatud kriteeriumidele, on kõigi nende kriteeriumide jaoks ette nähtud kontrollimehhanism.

681 Seega ei saa nende Austria Vabariigi argumentidega tõendada, et vaidlustatud määrusega on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti k.

682 Sel põhjusel tuleb viieteistkümnes väide tagasi lükata.

Kuueteistkümnes väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse eesmärki ja soovitavat toimet turu killustumise ohu tõttu

683 Austria Vabariik väidab sisuliselt, et fossiilgaasiga seotud energia liigitamine kestlikuks võib kaasa tuua turu killustumise, mis on vastuolus taksonoomiamääruse eesmärgiga ja kohustusega säilitada selle soovitav toime.

684 Austria Vabariigi arvates on selline vahe tegemine „parima“ ja „vähem hea“ keskkonnasäästlikkuse vahel vastuolus taksonoomiamääruse mõtte ja eesmärgiga, milleks on tagada läbipaistvus, kehtestades kogu liidus keskkonnasäästliku tegevuse kohta ühtsed kriteeriumid.

685 Komisjon, keda toetab Rumeenia, vaidleb neile argumentidele vastu.

686 Sellega seoses tuleb toonitada, et nagu nähtub eespool punktidest 493–495, kujutab Austria Vabariigi etteheidetav vahetegemine endast taksonoomiamääruse kohaldamist, millega on kehtestatud eri tegevusalade kategooriad vastavalt nende kestlikkusele, eelkõige selle määruse artikli 10 lõigetes 1 ja 2.

687 Neil põhjustel tuleb kuueteistkümnes väide tagasi lükata.

688 Kõike eeltoodut arvesse võttes tuleb hagi tervikuna jätta rahuldamata.

Austria Vabariigi hagiavalduse muutmise avaldus

689 Vastavalt kodukorra artikli 86 lõikele 1 võib hageja muuta hagiavaldust, et võtta arvesse uut asjaolu, mis seisneb selles, et akt, mille tühistamist nõutakse, on asendatud või seda on muudetud teise aktiga, millel on sama ese.

690 Austria Vabariik esitas 20. veebruaril 2024 hagiavalduse muutmise avalduse, et laiendada oma nõudeid komisjoni 27. juuni 2023. aasta delegeeritud määrusele (EL) 2023/2485, millega muudetakse delegeeritud määrust 2021/2139, kehtestades täiendavad tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib teatavat majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt muid keskkonnaeesmärke (ELT L, 2023/2485).

691 Komisjonil, Bulgaaria Vabariigil, Tšehhi Vabariigil, Prantsuse Vabariigil, Luksemburgi Suurhertsogiriigil, Ungaril, Poola Vabariigil, Rumeenial, Sloveenia Vabariigil, Slovaki Vabariigil ja Soome Vabariigil oli võimalus esitada hagiavalduse muutmise avalduse kohta oma seisukohad.

692 Sellega seoses, nagu väidab komisjon, on kodukorra artikli 86 lõikes 2 ette nähtud, et hagiavalduse muutmine peab toimuma hagiavalduse muutmise tinginud akti peale tühistamishagi esitamiseks ELTL artikli 263 kuuendas lõigus ette nähtud tähtaja jooksul.

693 Delegeeritud määrus 2023/2485 avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* 21. novembril 2023. Kodukorra artikli 59 kohaselt hakkab hagiavalduse muutmise avalduse esitamise tähtaeg kulgema ajast, mil on möödunud neliteist päeva avaldamise päevast ehk 5. detsembrist 2023. Sellele kuupäevale järgnevale kahekuulisele tähtajale vastav kuupäev on 5. veebruar 2024. Võttes arvesse kodukorra artiklis 60 sätestatud tähtaega seoses vahemaadega, möödus hagiavalduse muutmise taotluse esitamise tähtaeg seega 15. veebruaril 2024.

694 Neil asjaoludel on 20. veebruaril 2024 esitatud hagiavalduse muutmise avaldus hilinemise tõttu vastuvõetamatu.

Kohtukulud

695 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna Austria Vabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb tema kohtukulud jätta tema enda kanda ja vastavalt komisjoni nõudele mõista talt välja komisjoni kohtukulud.

696 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1 kannavad Bulgaaria Vabariik, Tšehhi Vabariik, Prantsuse Vabariik, Luksemburgi Suurhertsogiriik, Ungari, Poola Vabariik, Rumeenia, Sloveenia Vabariik, Slovaki Vabariik ja Soome Vabariik ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (suurkoda)

otsustab:

1. **Jätta hagi rahuldamata.**

2. **Jätta Austria Vabariigi kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.**

3. **Jätta Bulgaaria Vabariigi, Tšehhi Vabariigi, Prantsuse Vabariigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Ungari, Poola Vabariigi, Rumeenia, Sloveenia Vabariigi, Slovaki Vabariigi ja Soome Vabariigi kohtukulud nende endi kanda.**

van der Woude	Papasavvas	Marcoulli
Costeira	Porchia	Kancheva
Öberg	De Baere	Pynnä
Laitenberger	Steinfatt	Petrlík
Zilgalvis	Tichy-Fisslberger	Spangsberg Grønfeldt

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 10. septembril 2025 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Vaidluse taust 2

Poolte nõuded 3

Õiguslik käsitlus 3

Sissejuhatavad kaalutlused kohtuliku kontrolli ulatuse kohta 5

Esimene ja üheksas väide, et rikutud on taksonoomiamääruse menetlusnorme ja Euroopa kliimamääruse artikli 6 lõiget 4 6

Teine kuni kaheksas väide, mis puudutavad tuumaenergia sektoriga seotud majandustegevust . . 12

Kuues väide, et on rikutud ELTL artiklit 290 12

Teine väide, et on rikutud taksonoomiamääruse artikli 10 lõiget 2 ja artikli 19 lõike 1 punkte f ja g ning ettevaatuspõhimõtet 16

– Teise väite esimene osa, mille kohaselt ei ole taksonoomiamääruse artikli 10 lõige 2 tuumaenergiaga seotud majandustegevusele kohaldatav 17

– Teise väite teine osa, mille kohaselt teise võimalusena ei ole taksonoomiamääruse artikli 10 lõikes 2 sätestatud tingimused täidetud 22

– Teise väite kolmas osa, mille kohaselt on teise võimalusena rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f ja ettevaatuspõhimõtet 29

Kolmas ja neljas väide, et on rikutud taksonoomiamääruse artiklit 17, artikli 19 lõike 1 punkte f ja g ning ettevaatuspõhimõtet 30

– Kolmanda väite esimene osa, neljanda väite esimene osa ja kolmanda väite kolmanda osa viies punkt, mille kohaselt on eiratud kaitsetaset 33

– Kolmanda väite teine osa, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f 34

– Kolmanda väite kolmanda osa ja neljanda väite teise osa muud väitepunktid, mille kohaselt on eiratud raskete reaktoriõnnetuste ohtu 36

– Kolmanda väite neljas osa ja neljanda väite kolmas osa, mille kohaselt on eiratud kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmetega seotud ohtu 43

– Neljanda väite neljas osa, mille kohaselt ei ole arvesse võetud tuumaelektrijaamade tavapärase käitamisega seotud riske 49

– Kolmanda väite viies osa ja neljanda väite viies osa, mille kohaselt on kahjustatud kliimamuutustega kohanemise eesmärki 50

– Kolmanda väite kuues osa, mille kohaselt on rikutud olelusringi hindamise nõuet . . . 54

– Neljanda väite kuues osa, mille kohaselt on vaidlustatud määruse II lisa sätted, mis käsitlevad rasketest reaktoriõnnetustest ja kõrgradioaktiivsete jäätmete lõppladustamisest tuleneva olulise kahju vältimist, on vastuolulised ja ebapiisavad . . . 56

– Neljanda väite seitsmes osa, mis on esitatud teise võimalusena ja mille kohaselt „analüüs ja põhjendused on lünklikud“ . . . 57

Viies väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artiklit 11 ja artikli 19 lõike 1 punkti f ning ettevaatuspõhimõtet . . . 58

Kuues väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti k . . . 61

Seitsmes väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse eesmärki ja soovitavat toimet turu killustumise ohu tõttu . . . 61

Kümnes kuni kuueteistkümnes väide, mis puudutavad fossiilgaasisektoriga seotud majandustegevust . . . 63

Kümnes väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 10 lõiget 2 ja artikli 19 lõike 1 punkte f ja g ning ettevaatuspõhimõtet . . . 63

– Kümnenda väite esimene osa, mille kohaselt on olemas vähese CO_2 heitega lahendused . . . 64

– Kümnenda väite teine osa, mille kohaselt puudub panus üleminekusse CO_2-neutraalsele majandusele kooskõlas 1,5 °C eesmärgiga . . . 65

– Kümnenda väite kolmas osa, mille kohaselt on rikutud olelusringi hindamise nõuet . 73

– Kümnenda väite neljas osa, mis seisneb sisuliselt selles, et piirväärtused 270 g CO_2 eq/kWh ja 550 kg CO_2eq/kW on vastuolus kohustusega järgida sektori või tööstuse parimaid tulemusi . . . 74

– Kümnenda väite viies osa, mille kohaselt on takistusi vähese CO_2 heitega alternatiividele . . . 75

– Kümnenda väite kuues osa, mille kohaselt on rikutud sõltuvuse tekitamise keeldu . . . 76

– Kümnenda väite seitsmes osa, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti g . . . 76

– Kümnenda väite kaheksas osa, mille kohaselt on teise võimalusena rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti f ja ettevaatuspõhimõtet ning „analüüs ja põhjendused on lünklikud“ . . . 77

Üheteistkümnes väide, mille kohaselt on rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet ja taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkte a ja j, kuna puudub tehnoloogianeutraalsus . . 78

Kaheteistkümnes väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artiklit 17 ja artikli 19 lõike 1 punkti f ning ettevaatuspõhimõtet . . . 80

Kolmeteistkümnes väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artiklit 11 ja artikli 19 lõike 1 punkti f ning ettevaatuspõhimõtet . . . 81

Neljateistkümnes väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti i varade kasutuskõlbmatuks muutumise tõttu 82

Viieteistkümnes väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse artikli 19 lõike 1 punkti k 82

Kuueteistkümnes väide, mille kohaselt on rikutud taksonoomiamääruse eesmärki ja soovitavat toimet turu killustumise ohu tõttu 84

Austria Vabariigi hagiavalduse muutmise avaldus 84

Kohtukulud 85